LEONIDA NEAMȚU

TERRA-ORR

Roman
BUCUREŞTI 1969

EDITURA PENTRU LITERATURA

Coperta de: Octavian Bour

Există locuri create parcă anume pentru a te nedumeri.

Ai impresia că le cunoşti dintotdeauna, crezi că recepţionezi şi înţelegi totul, pînă la ultimul tremur al firelor de iarbă, dar după ce ai plecat, încep să te urmărească întrebările:

— *Ai fost* într-adevăr *acolo?* Tu, ai *fost acolo?*

(Un călător)

NIMENI NU PĂRĂSEŞTE CASTELUL!
(Cine va părăsi castelul?)

„Je veux un mouton qui vive longtemps“.
(Le Petit Prince)

Acord

Cu puţin timp înainte de război, după ce o viaţă întreagă trăise retras, baronul Tross invită cîteva cunoştinţe la proprietatea sa din Virţul de Sus, o mică localitate cu vagi pretenţii de orăşel.

Clădirea (i se spunea castel) arăta cam aşa şi aşa, iar parcul vast dimprejur, alcătuind chiar în centrul Virţului o insulă întunecată şi verde, era şi el aşa şi aşa. Slujitorii baronului păreau să fie şi ei aşa şi aşa.

Nu ştiu (aş putea să inventez, dar mi-e lene) care o fi fost motivul ce l-a determinat pe Tross să-şi trimită într-o zi unul din servitori (ar fi mai corect să spun: valetul, dar oare nobilii acestui veac ingrat mai au valeţi, majordomi, feciori, intendenţi? Nu, astăzi nu mai există decît servitori), la poştă, cu un maldăr de plicuri, conţinînd amabile invitaţii expediate în toate direcţiile unor inşi mai mult sau mai puţin cunoscuţi. Invitaţiile – se specifica extrem de limpede – erau transmisibile! Aşa se face că... Vai, dar să fim serioşi!... Baronul n-a intenţionat să... vă daţi seama şi singuri!

Recolta de musafiri se arăta însă neaşteptat de meschină! Numai cîţiva se arătară dispuşi să uzeze de ospitalitatea oferită. Nişte necunoscuţi! Nu se ivi nici unul dintre vechii amici ai baronului. Preferaseră să rupă invitaţiile sau să le remită unor terţe persoane.

Apăru un pictor, Petre St., de care baronul nici nu auzise. Înfăţişarea lui de visător nu inspira încredere. Sub picioarele oamenilor de acest soi pămîntul nu e niciodată sigur... păru să-şi zică Tross. Un vagabond cu figura blajină, pe nume Alexandrescu, îl

însoţea pe pictor, şi din primul moment prezenţa sa produse încurcături. Alexandrescu o luă pe una din femeile de serviciu drept soţia baronului, îl confundă pe acesta cu bucătarul şef, sparse un vas de cristal şi declară cu cinism (prefăcut) că baronul se îmbogăţise datorită diamantului Phyros...

Apăru apoi Silvia T., nepoata unui personaj mai vîrstnic, care neputîndu-se urni de acasă (din cauza gutei, poate...) îi transmisese invitaţia; cu figura plăcută, dar cam costelivă, prea înaltă şi prea subţire, în sfîrşit una din acele tinere femei care călătoresc totdeauna *singure,* care chiar şi-n staţiunile aglomerate unde toată lumea se împerechează, sprijină în coate solitară şi tăcută cîte o balustradă prin parcuri.

Fără bagaje, doar cu trusa lui de medic (cam nouă, cam nefolosită) coborî în gara Virţul de Sus doctorul Mircea Hobra; din acelaşi tren descinse făcînd un salt arcuit şi moale un vlăjgan între treizeci şi patruzeci de ani, cu favoriţi; acest ins îl acostă pe doctor:

— Mă rog, nu ştiţi unde e castelul baronului Tross?

— Mă rog, nu ştiu, dar şi eu acolo mă duc; mergem împreună?

Şi luară o birjă; baronul, ca avertizat prin cine ştie ce mijloc secret de sosirea noilor musafiri, îi întîmpină pe aleea principală şi se interesă jovial de sănătatea lor, fără să-i întrebe cine sînt şi de unde vin.

„Direct de pe Muntele Viperelor", mormăi cu un rînjet omul cu favoriţi care se prezentase „Eb.", „cu punct după *b".*

Pică în cele din urmă un ultim invitat: un anume Ştefan Cipcigan, textier; statura înaltă şi mişcările elegante îl apropiau de Eb., dar, spre deosebire de acesta ale cărui trăsături severe, bărbăteşti, păreau a nu admite replică, textierul (era brunet) se bucura de o figură melodramatică uşor plîngăcioasă; cum văzu un pian se şi aşeză la el, spre amuzamentul lui Eb.

Scuze, cititorule, pentru această inevitabilă, plicticoasă şi schematică enumerare a oaspeţilor baronului Tross! Dar, mă întreb, continuarea va fi oare mai interesantă?

Avertizez că în continuare nu se întîmplă nimic!

Capitolul unu: omul cu două inimi

Într-o noapte vagabondul Alexandrescu se trezi. De cîtva timp se simţea nervos de parcă l-ar fi urmărit stafiile. Lumina lunii care năvălea în cameră printre vîrfurile brazilor, era fierbinte, aţîţătoare, greţoasă. Alexandrescu se gîndi să evadeze; numără în gînd combinaţiile posibile care l-ar fi ajutat să supravieţuiască pe mizerabila stîncă rătăcitoare dintre Venus şi Marte, numită Pămînt; în timpul verii poţi trăi din nimic, ca şi păsările cerului, ciugulind astăzi aici, mîine acolo. Dar grăunţele ce i se serveau la castelul baronului deveneau tot mai indigeste... Nu cafelele îi măcinaseră somnul ci altceva. Căzu într-o stare de semiluciditate dominată de culori violente, pînze aprinse în care se înfigeau triunghiuri galbene. Se pomeni mormăind: „Frumos creşte iarba...“, după care triunghiurile deveniră verzi, iar pînzele de un violet sfîşietor, apoi în mijlocul unui triunghi – la început galben, apoi verde – apăru luminarea şi mîna doctorului Hobra, iar puţin mai sus, obrazul său rotund de copil, acum crispat, cu o expresie de milă – şi Alexandrescu tresări.

— Vreau să fac ceva ce n-a făcut nimeni, dar pentru asta trebuie să te jertfesc, păru să spună doctorul.

— Of, pleacă, of, de ce dracu atîta chin!

— Eşti sigur că nu visezi? îl întrebă pictorul Petre, într-o zi următoare. Doctorul Hobra îţi dă aievea tîrcoale, te vizitează

noaptea şi te ameninţă... sau... digestia ta... oh, în fiecare seară văd că înfuleci ca un...

Prietenia care-i lega, pe pictor de vagabond, era inegală.

— La urma urmelor ce s-a întîmplat între voi? stăruia Petre.

— Of, la dracu, pe aici toate ungherele colcăie de stafii, iar baronul e dirijorul lor, se plîngea evaziv Alexandrescu.

— Sînt convins că visezi... Petre cercetă cu o expresie ironică faţa cuminte şi tînără a vagabondului. Noi, ăştia, impresionabili ar trebui să ne mulţumim seara cu un simplu iaurt...

— Of, la dracu! suspină Alexandrescu. El zice că... am două inimi!

Într-o seară pe cînd cinau, faţa lungă de cal a baronului Tross domina masa.

Capitolul doi: Trocadero

Domina masa. Prelungă şi galbenă ca un pepene căruia Dumnezeu i-ar fi poruncit să se prefacă încetul cu încetul în cap de cal. Dar încetul cu încetul! El zîmbi – capul de cal – şi ţinu un mic toast hazliu, cam fără perdea, era vorba de femei şi de fustele lor, pe franţuzeşte.

— Dar, stărui pictorul Petre, ce s-a întîmplat între tine şi doctor?

— Of, Dumnezeule, vorbim altă dată! se cutremură Alexandrescu.

Un om se opri lîngă jilţul baronului.

— La „Trocadero", raportă cu glasul coborît.

— Ce? tresări Tross.

— E cineva care bea!

Tulburat, baronul îi făcu semn să plece, îşi pierdu imediat

umorul, dădu replici anapoda, iar peste cîteva minute se ridică, cerînd scuze.

Eb. Puse mîna pe umărul lui Petre:

— Vii cu mine?

Afară noaptea se ridicase senină, iar în dreptul ferestrei bătea un vînt răcoros; pictorul mîncase cu poftă (înainte de cină baronul poruncise bere rece) şi acum se simţea greu şi puţin îngreţoşat; adierea rece îi eleva oarecum ingratitudinea trupească, şi ignoră mîna ce i se lăsase pe umăr. Instinctiv îi displăcu gestul.

— Ei! N-auzi ce te-am întrebat? Vii cu mine?

Ca şi întreaga-i purtare, vocea lui Eb. Era masculină, brutală. Petre se întoarse încet:

— Ce-i asta?

— Nu vezi? Carabina mea, rînji Eb. Scuturînd arma în faţa ochilor lui Petre. — N-ai observat – Eb. Îl luase de braţ şi-i impusese o deplasare înceată spre uşă, iar Petre cedînd unei forţe superioare simţi că trebuie să se supună şi foarte curînd se pomeniră în întunericul parcului – n-ai observat că ori de cîte ori află că la „Trocadero“ e cineva care chefuieşte, baronul se sperie de moarte şi dispare?

— N-am observat, şi nici nu-mi pasă! Întrucît mă privesc pe mine afacerile baronului? zise Petre, mărturisindu-şi că acest Eb. Nu e lipsit de un anumit farmec, farmecul aventurii poate, cînd îl auzi:

— Viaţa e semănată cu spaime şi nouăzeci şi nouă la sută din energie şi timp le cheltuim în lupta cu teama, de acord? Dacă vrei să uiţi de spaima ta, ocupă-te de spaimele altora, vino!

Făcură un ocol şi apoi pe stradă unde felinarele erau rare, Eb. Opri un sergent şi-i ceru foc şi-l întrebă de ce se teme; de moarte, răspunse sergentul, atingînd cu vîrful degetelor – un gest infantil! — ţeava carabinei.

— Acolo e „Trocadero“, explică Eb., vom pătrunde trîntind uşa, asta e cîrciuma de bază a orăşelului, şi-l vom snopi pe patron ca-n filme, dar mai bine să pîndim, ah, da, uite-l şi pe baron!

— Ascultă! Nu-mi plac vorbele tale! Ce înseamnă aia să-l snopim pe patron?

— Prostule! Trebuie să ucizi frica. Ce dracu, n-ai fantezie?

Deodată baronul care pînă atunci stătuse în umbră, cu obrazul lipit de fereastra galbenă o cîrciumii, se îndreptă spre ei, ca şi cum le-ar fi simţit de multă vreme prezenţa datorită unui simţ suplimentar, a unei antene. Acum capului i se adăugase şi corpul, în cercul de lumină al felinarului.

— Veniţi cu mine, zise Tross. Voi închide localul!

Evreul, proprietarul cîrciumei, le ieşi în cale. Îl chema Weiss.

— Cît îţi vine pe seară?

— Ştiu eu? Cînd mai bine, cînd mai rău... Dar de ce, domnule baron?

Tross îl părăsi o clipă pentru a trece în odaia cealaltă unde, înconjurat de sticle, chefuia *un singur ins.* Ceilalţi, vreo douăzeci, se înghesuiau în prima cameră, parte în picioare, la tejghea. La etaj cele patru fete aveau clienţi. Baronul îl examină, plesnit de spaimă, pe omul care bea singur şi se întoarse repede, privind peste umăr, ca şi cum s-ar fi aşteptat să vadă o mînă mare şi galbenă, cu crăpături negre, cuprinzîndu-l pe la spate, sugrumîndu-l...

— E îngrozitor, Weiss! Omul acela e pe cale de a *pleca!*

— Da, domnule baron. Dumneavoastră nu doriţi ceva de băut?

— Ascultă, reveni Tross, închizi cîrciuma, îţi plătesc, dar fetele pot rămîne acolo sus la etaj cu clienţii, şi cu alţii care vor mai veni, fiindcă noaptea e lungă, dar nu le mai dai băutură.

— Femeia, fără băutură? N-are nici un haz!

Capitolul trei: cîinii albi

— Cunosc pe-aici pe-aproape un loc pustiu unde toată noaptea mişună cîini albi, se întoarse baronul către Eb. Ai putea să-ţi încerci acolo carabina. Un fel de punct de întîlnire al cîinilor vagabonzi, dar nu vin decît cei albi, nu se ştie de ce, se urmăresc şi se joacă toată noaptea apoi dispar atît de brusc încît cei mai slabi de înger pretind că nici n-ar fi cîini adevăraţi... Tata mă lua deseori acolo cînd eram copil, ne urcam pe malul înalt pe unde trece acum linia ferată... Trăsesem din asta o mulţime de învăţăminte pe care acuma le-am uitat, dar poate mi le voi aminti iar...

— De ce te temi, baroane, cînd cineva chefuieşte la „Trocadero"?

— Se pot întîmpla atîtea lucruri, mormăi Tross, făcînd paşi mici, cu fruntea plecată parcă ar fi căutat urme pe trotuar. E înfiorător cînd cineva chefuieşte, nu eşti de părere, pictore?

Ignorat mereu, Petre nici nu urmărise discuţia. Prinsese doar două cuvinte: „cîini albi". Răspunse ca pentru sine, absent:

— Eu îi suspicionez mai mult pe cei treji, decît pe beţivi...

— Mai ales cînd chefuieşte de unul singur... Bînd în neştire se izolează de ceilalţi, *pleacă*, devine şi mai singur, înfiorător de singur. Poate avea consecinţe atît de neaşteptate, dar de fapt nu e asta teroarea mea...

— Bine! Fie. Dar după două zile îl redeschide iar, şi calvarul dumitale n-are sfîrşit... Nu poţi să achiţi consumaţia pentru toate zilele...

— Asta nu, acceptă baronul, dar este important să intervii în momentele de vîrf... Cînd izolarea creşte prea mult... cînd *pleacă* prea departe... Urmările pot fi însă incalculabile pentru oamenii

părăsiţi...

Deodată baronul se întoarse către Eb., cuprins de iritare; bărbia îi tremura. „Pun pariu că...” zise.

În dunga de palid întuneric ce înconjura maidanul, printre rarele trestii din margine, urmărită de lună ca de un discret reflector, o arătare albă făcea ţopăind un ocol, ca înnebunită de bucurie, apropiindu-se, dar nu direct, de oamenii care aşteptau. Alt cîine alb venea în întîmpinare, nu se ştie cînd apăruse, şi se întîlniră ca pe un teren de duel, faţă în faţă. „Acum”, zise baronul, încă tremurînd de enervare, şi cum Eb. Nu se clinti: „Pun pariu că n-ai cartuşe, n-ai tras niciodată cu arma, nici nu ştii cum se încarcă această carabină!“.

— E voie să fumăm? întrebă Petre.

— Nu mai tremura baroane, făcu Eb. Musafirii dumitale o să-şi facă o părere cu totul greşită despre competiţie... Pămîntul şi aerul şi noaptea se contaminează de nervi, şi vom sări în aer dacă mai continuă povestea. Uite! Şi vîrî sub nasul lui Tross cîteva mici obiecte ce străluciră galben, clinchet stins şi durere amorţită peste maidanul cu trestii uscate...

Spaima vagabondului Alexandrescu, – aceasta era nălucirea lui Petre – rămas singur, pradă doctorului. Într-un colţ al salonului, Alexandrescu încă se mai apăra (Cipcigan o luase pe Silvia de mînă şi porniseră prin parc).

Pictorul îl vizitase pe Alexandrescu acasă, erau prieteni din liceu; în ziua în care Petre aflase că vagabondul e daltonist fusese atît de înduioşat că-i propusese să se pregătească pentru nobila carieră de critic de artă, în care reuşesc atît de bine toţi miopii, asta era demult, vagabondul încă mai locuia la părinţi. Aveau un balcon pe la etajul şase, de acolo priveau furnicarul bulevardelor... Alexandrescu îi deschisese cu ochii cîrpiţi de somn şi plecase în

bucătărie să pregătească nişte cafele tari. „Am o invitaţie! “ strigase pictorul.

Şi vagabondul, din bucătărie: „Pentru mine?“.

— Pentru toată lumea! Sîntem aşteptaţi la castelul baronului Tross.

Îl auzi pe vagabond tuşind, sec şi nesănătos, în bucătăria îmbîcsită, şi-şi privi pantofii de lac, bine lustruiţi, pe covorul nemăturat de ani. Apoi deschise uşa şi rămase în balcon pînă-l auzi pe Alexandrescu venind în cameră, dar nu se clinti.

— N-ai fost tare niciodată în probleme de trigonometrie, aşa e?

— N-am fost tare în nici un fel de probleme, dar de ce?

— Adu-mi cafeaua aici!

Vagabondul arăta ca un cadavru şi Petre îi spuse:

— Am să te scot la aer curat!

— Nu-ţi lua mutra asta de salvator, zise Alexandrescu. Mi se face greaţă în preajma altruiştilor... Se prefac... Toţi se prefac...

În tren vagabondul era vesel ca totdeauna, dar continua să tuşească şi să fumeze. Rămăseseră prieteni, cu toate că începeau să îmbătrînească. Prieteniile se poticnesc aici, se zice. Petre nu spera să poată deschide curînd vreo expoziţie, iar tablourile lui nu interesau pe nimeni. Îi plăceau luna albă, imensă, parcă urlînd, şi stîncile negre, vineţii. În copilărie umblaseră împreuna să descopere peşteri. Alexandrescu nu era voinic dar putea să nu doarmă chiar şi o săptămînă şi totdeauna el îl cărase în spate pe Petre, din beţii.

— Ce invitaţie minunată! Poate rămînem definitiv acolo, la baronul tău.

— Poate, acceptă Petre, dar poţi tu rămîne definitiv undeva? Nici în mormînt, nu-i aşa?

— Am să ies şi de-acolo, hm... Ce e cu problemele de trigonometrie?

— Baronul Tross, la care sîntem aşteptaţi; avea o rudă. Mare matematician. Genial. A dispărut.

— Vrei să-l căutăm? Ce idee!

— Îi chema Şorban T. Sau Şorban V., nu-mi amintesc.

— Şi vrei să-l regăseşti?

— Doamne fereşte! Există prea mulţi matematicieni şi aşa! Calculele pot demonstra tot ce vrei, de obicei lucruri cît se poate de sumbre. Eu i-am pictat mutra acestui viitor academician, viitor fiindcă n-a mai ajuns, a dispărut...

— Tot prin calcule?

— Cum adică?

— A calculat pînă a dispărut? Sau: a dispărut calculînd? Sau: a descoperit prin calcul mijlocul de a dispare?

— Triplu idiot, asta eşti. Şi ai o mutră bleagă!!!

— Şi jalnicul tău tablou semăna cu viitorul academician?

— Semăna şi nu prea. Cîtva timp după dispariţia lui Şorban (vîlva se stinsese deja) a venit un ins care a cerut să vadă picturile mele, nu-l cunoşteam şi n-am reuşit să aflu cine e şi de unde auzise de mine şi toate celelalte, a dat un ocol prin atelier, a observat portretul matematicianului, şi s-a dus dracului cu el cu tot, achitînd suma. Nu s-ar fi tîrguit chiar dacă-i ceream de trei ori mai mult...

— Ţi-a părut rău!

— Fireşte! Puteam scoate oricît, venise special pentru portret, altceva nu-l interesa.

— Matematicianul tău, Şorban ăsta, a fost topit într-o baie de var iar individul care a cumpărat tabloul voia să şteargă şi ultima mărturie a trecerii lui pe pămînt. Nu te-ai gîndit la asta?

— Ba da, aş fi putut să-l şantajez, dar nu l-am mai întîlnit. De altfel n-a putut să şteargă toate urmele, fiindcă a rămas „ecuaţia Şorban" şi „binomul lui Şorban"...

— Ce sînt astea?

— Nişte chestiuni destul de încurcate, poţi fi sigur. *X* nu se întîlneşte niciodată cu y. Asta e!

În tren băură vin, evocînd anii cînd căutaseră peşteri. Se legaseră de nişte dame care mîncau pui prăjiţi, pîine albă, ridichi de lună şi castraveţi.

— Şi baronul a auzit de tine tot prin Şorban?

— Pe dracu! Adică, nu ştiu. Invitaţia mi-a picat din senin.

— Să-l şantajăm pe baron, propuse vagabondul.

— N-ai decît s-o faci! Şi n-ai decît să...

Doctorul Mircea Hobra îl luase în tratament pe vagabond: cînd îl auzi cum tuşeşte îi reduse raţia de ţigări şi se arătă prietenos şi grijuliu. Îi consultă pe toţi bolnavii din casa baronului, servitorii, spălătoreasă.

Într-o zi îl duse pe Alexandrescu la raze, la un medic din localitate. Vagabondul nu-i putea suferi pe medici; chiar şi blenoragia şi-o tratase singur şi nu fără succes. La şcoală cînd veneau cu vaccinul, fugea totdeauna.

Ce s-a întîmplat acolo, între Alexandrescu şi Hobra? se chinuia pictorul. Cine are două inimi şi *de ce?* Cînd auzea despre asta, Alexandrescu, palid, o lua din loc...

Adormea zgribulit, în frumosul dormitor pe care i-l hărăzise baronul, zgribulit, ca pentru a se feri de o lovitură. Cineva începuse să-l viziteze noaptea, cu o lumînare. Cineva cu paşi de pîslă – era doctorul grijuliu. Scăpase de tuse, obrazul i se înviorase, „Ce naiba mai vrea cu tine doctorul ăsta?" întreba pictorul tot mai mirat.

Vagabondul îi întinse cărţile de joc şi Petre mai trase una: asul de treflă. „E de bine, sau de rău?" Alexandrescu rîse, şi dispăru. Cît de jalnic rîde, se întristă Petre..... de la plimbare tăcuţi, ea cu pasul uşor grăbit, iar Cipcigan contrariat, dar cu o expresie de mîndrie pe

faţa bronzată. Pe alee Eb. Îi opri rîzînd, cu braţele larg desfăcute: „Stop, îndrăgostiţilor! Pozaţi pentru pictorul nostru!“.

Petre îşi aşezase trepiedul în umbra unui molid bătrîn, nu-l interesau nici Silvia şi nici Cipcigan, dar Eb. Îi oprise chiar în faţa lui. Muie pensula şi trase o diagonală apăsată peste toată munca din acea zi.

— Ce-i cu voi? V-aţi *froasat?* întrebă Eb., Silvia voi să plece, dar o prinse de mînă. De ce nu-l iubeşti, uite ce mutră de farmacist are!

Cipcigan ar fi vrut să-l înjure, sec, mitocăneşte, dar îi fu teamă, aproape toţi se fereau puţin de Eb., probabil nu din cauza prestanţei sale fizice – (sînt destui bărbaţi voinici dar nu *puternici* de care este *imposibil* să te temi) şi nici datorită carabinei – pe atunci încă nu se arătase cu ea – se temeau poate fiindcă acest Eb. Arăta ca un om care vede totdeauna cu un milimetru mai departe decît ceilalţi, numai cu un milimetru, dar...

Auzindu-i cuvintele, Silvia se opri, mai bine zis se înfipse cumva în pămînt, (Petre din locul unde-şi păzea şevaletul, văzu datorită unghiului luminii că avea picioare plăcut de lungi, păcat că nu suficient de rotunjite acolo unde se cere) cu o grimasă ciudată pe faţă, privindu-l pe Eb. Cu ochi ce scăpărară, deşi toată supărarea ei se îndrepta asupra lui Cipcigan.

— E geloasă, rînji acesta şi Silvia aproape ţipă de ciudă; tot Petre, din locul unde se afla, notă expresia interesantă a chipului ei. O transfigurare fascinantă! Geloasă!...

— Ţi-a făcut oare ochi dulci vreo duduiţă din Virţul de Sus?

Anumite mişcări ale lui Eb., chiar încetineala, simulată poate, a reacţiilor sale, sugera ceva felin, feroce şi atrăgător în acelaşi timp; Cipcigan îşi spunea cu necaz că Silvia nu i-ar fi rezistat cu atîta inexplicabilă încăpăţînare lui Eb.

— Domnul e poet, ştiaţi că e poet?

Silvia se liniştise brusc, acum îl dispreţuia pe Cipcigan cu un zîmbet pe vîrful buzelor rotunjite, deasupra bărbiei ridicate, ca şi cum s-ar fi pregătit să scuipe la distanţă. Toată lumea ştie că e poet, în afară de mine; chiar şi femeile din orăşel au aflat că aci a sosit un poet, pe cînd eu îl credeam numai *textier!* Curvele din Virţul de Sus au năvălit să-i ceară autografe marelui poet, autografe şi sfaturi şi întrevederi particulare... Un poet are întrevederi particulare, ca şi miniştrii, nu? Ce înseamnă o întrevedere particulară, între un poet şi o tîrfă?

— Ce s-a întîmplat? întrebă Eb.

— O junǎ, o fetişcană, probabil elevă de liceu – eram la cofetărie, în piaţa de flori – mi-a cerut părerea... Avea un caiet de poezii... se justifică Cipcigan.

— Nu, n-a fost aşa! Silvia vorbea doar cu Eb., întorcîndu-i textierului spatele; acum, din locul unde se afla Petre, poziţia devenise nefavorabilă, picioarele fetei păreau prea subţiri. — A fost aşa: domnul poet schimba într-una *ocheade* cu fetele din cofetărie, pînă ce tîrfa cu caietul a venit la măsuţa noastră, şi fără să-mi dea nici o atenţie a spus că e fericită să-l vadă în carne şi oase pe poet şi i-a cerut o întrevedere particulară – fără să-mi dea nici o atenţie, iar el a acceptat bucuros, tot fără să-mi dea nici o atenţie.

— Eşti geloasă?

— Domnul poet se ţine scai de fundul meu de aproape o lună, de cînd am ajuns în acest loc blestemat... Şi deodată – hop! vine o ţigancă, o tîrfă...

— Hooo! zbieră exasperat Cipcigan. Încă nu ne-am însurat!... Ai vreme să-mi scoţi ochii... Acum sînt liber, liber!

— Să nu mai dai tîrcoale uşii mele, noaptea! Ce ruşine... Silvia trecu de la furie la lacrimi. — Eu n-am obiceiul să mă cert în public, dar acest domn... acest domn poet...

Urmărită de penibilul acestei izbucniri, – Silvia era o fată modestă şi retrasă, uneori, fără motiv, prea veselă sau prea tristă, dar totdeauna moderată în societate, – îşi pregăti o evadare discretă din castelul baronului Tross, şi reuşi să iasă într-o seară, cu micul ei bagaj; luă un tren care o duse într-o localitate balneară înconjurată de munţi unde în sezon se găseau camere de închiriat la tot pasul; îi era ruşine să se întoarcă acasă, unde anunţase, încercînd să fie misterioasă, că e invitată *pentru întreaga vară* la castelul unui nobil adevărat.

Dispunea şi de o sumă de bani. Era dactilografă în biroul unui bătrîn avocat de oarecare suprafaţă care preţuind-o suficient îi plătise salariul înainte, el plecînd pentru cîteva luni în Canada, la rude.

Camera ce şi-o găsi părea o copie fidelă a locuinţei sale permanente din oraşul unde şedea în faţa maşinii de scris de peste doisprezece ani: o odaie de cel mult opt metri pătraţi dintr-o căsuţă minusculă din fundul curţii, ridicată special pentru turiştii sezonieri. Clădirea liliputană mai avea o odăiţă identică, cu intrare din curte. Gazdele, nişte maghiari, o asiguraseră că se va bucura de linişte şi de tot confortul şi că n-o va deranja nimeni; văzînd-o singură precizaseră că poate – dacă doreşte – să primească şi vizite. Linişte era, în afară de cazul cînd cei doi bărbaţi care luaseră camera vecină veneau acasă cu femei – prin peretele subţire se auzea tot. Cei doi păreau să fie şi ei nişte funcţionari, probabil familişti, trecuţi de prima tinereţe, care scăpaţi la libertate într-un concediu visat de multă vreme, o ţineau numai în beţii. Încercară s-o acosteze, să intre în camera ei, Silvia se plînse gazdelor şi aceştia îi convinseră pe turbulenţi să se potolească – în ceea ce o priveşte pe vecina lor. Femeile de altfel nu erau puţine în staţiune, şi cei doi, lăsînd-o în pace, se mulţumiră cu mici grosolănii cînd o întîlneau. Erau cu totul

mediocri şi fata reuşi să-i ignore cu desăvîrşire. Îşi petrecea ziua la ştrand iar seara plimbîndu-se, respingînd neîndemînatică avansurile rarilor cavaleri ce încercau să se apropie.

Părinţii ei, nişte ţărani, se ambiţionaseră s-o ţină la liceu.

Terminîndu-l, se întorsese acasă unde bătrînii îi şi găsiseră un mire. Imediat Silvia părăsi satul pe cont propriu, şi ajungînd în localitatea unde terminase liceul ceru ocrotirea unui unchi – domnul Tetrade Simion, funcţionar corect la Primărie. Unchiul o recomandă – de fapt o luă de mînă şi o duse la avocatul St. Ov. Care aşezînd-o la maşina de scris şi convingîndu-se de îndemînarea fetei (Silvia urmase Dumnezeu ştie datorită cărui impuls un curs de stenodactilografie) o angajă pe loc, spre satisfacţia domnului Tetrade, unchiul; acesta socoti că făcuse totul pentru nepoata aproape necunoscută de la ţară, picată din senin pe capul lui. O bătu pe umăr şi-i zise că începutul e promiţător, mai tîrziu, vom vedea, vom găsi ceva şi mai...

Începutul nu părea într-adevăr prea rău pentru o tînără (cu puternice reminiscenţe rurale, cu toţi anii petrecuţi în oraş la liceu şi, fugită de acasă de groaza unui mire ce venise „la vedere" călcînd apăsat în nişte uriaşe opinci), care din prima zi se pomeneşte – prin efortul unui unchi pe care abia a îndrăznit să-l abordeze, domnul Tetrade nefiind bine văzut de ruralii de acasă – cu slujbă şi locuinţă.

Locuinţă, deoarece, după ce unchiul bucuros o şi zbughise pe uşă afară, avocatul St. Ov. În persoană scotocise în sertar după o cheie şi luîndu-şi pardesiul, o poftise pe fetişcană să-l urmeze.

Exista pe o stradă mai spre periferie, o stradă ce urca pe lîngă nişte clinici, umbrită mai sus de castani rotunzi, o odăiţă unde prin tradiţie, de vreo douăzeci de ani locuiau dactilografele avocatului, liberă acum de vreo cîteva săptămîni, întrucît ultima virtuoasă a claviaturii cu litere, frumoasa Barbara se măritase, şi încă bine, cu

un client al lui St. Ov. Care după ce cîştigase un proces greu datorită acestuia, îi suflase şi funcţionara.

Odăiţa aceasta ţinea şi ea de o clădire neînsemnată în fundul unei curţi îngrijite, cu multe flori şi St. Ov. O închiriase – de fapt o cumpărase – cu mulţi ani înainte, pentru „orice eventualitate". De atunci îşi plasase acolo funcţionarele pretinzînd o chirie moderată, pe măsura posibilităţilor.

Avocatul o poftise acolo pe micuţa ţărancă (nu era micuţă, ca înălţime îl cam întrecea) şi-i dădu în primire canapeaua, lavoarul, perdeaua ce se mişca pe sîrmă mascînd o treime din încăpere – şi toate celelalte. Fata îşi lăsase la intrare boccelele şi luase loc pe scaun, iar St. Ov. Se aşezase pe pat şi acum aşteptau parcă amîndoi.

Silvia ştia că domnii de la oraş trăiesc cu funcţionarele lor, era o regulă căreia n-ar fi îndrăznit să i se sustragă tocmai ea, şi se pregătea să-i cedeze fără obiecţii lui St. Ov. Care pe atunci abia dacă trecuse de cincizeci de ani, dar adevărul ne obligă să spunem că avocatul nu i-a făcut nimic, nici atunci, şi nici mai tîrziu. La un moment dat se ridicase şi apropiindu-se de fată îi pusese mîna pe ceafă atingîndu-i buclele (pe atunci Silvia era mai blondă) într-un gest ce nu se dorea posesiv; fata socotise că a venit momentul şi se întreba ce trebuie să facă, dar St. Ov. Îşi retrase mîna şi, apropiindu-se de uşă, zise:

— Aranjează-te cum poţi mai bine; cheia de la poartă e aici. Mîine la opt, la birou.

Dacă doar atîta a fost, de ce s-o fi obosit St. Ov. Să urce pînă acolo, numai pentru a-i preda camera, cînd ar fi putut încredinţa misiunea oricui din casă?

Silvia avea să afle – destul de repede – totul despre fostele chiriaşe ale odăiţei, – fostele funcţionare ale lui St. Ov., – de la locatarii imobilului principal, care da în stradă. Numele fetelor,

pasiunile şi slăbiciunile lor, iubirile şi dezamăgirile. De altfel, ca pentru a-i uşura investigaţia (şi Silvia în primele luni ale noului ei trai se pasionă pentru acest soi de cercetări), fostele chiriaşe nu se obosiseră, la plecare, să ia teancurile de scrisori şi fotografii ce umpleau de-a valma o mobilă mică, un dulăpaş-scrin – cu zeci de sertăraşe discrete ce se puteau trage din toate părţile.

Făcu o descoperire uluitoare, de necrezut: acelaşi ins (îl chema Valeriu, Valerică, domnul Valeriu, domnul Valerică) fusese iubitul, amantul, drăguţul, bien aimé-ul, peştele, tuturor fetelor care se perindaseră în odăiţa aceea timp de douăzeci de ani, În aceste două decenii St. Ov. Avusese opt dactilografe: Măria, Ina, Mamy, Diana, Mya, Luky, Sonia şi, ultima, Barbara.

Ajunsese la această concluzie, întîi, cercetînd conţinutul zecilor de sertăraşe (răvaşe ale aceluiaşi Valeriu către Măria, Ina, Mamy, Diana etc., datate corespunzător, fotografiile lui la vîrsta de douăzeci şi cinci de ani, douăzeci şi nouă, treizeci şi patru...), apoi, cam după două luni de la instalarea ei, domnul Valeriu în persoană (la patruzeci şi cinci de ani) veni ca omul investit cu vechi drepturi de proprietate să o vadă pe noua virtuală amantă.

Din hîrţoage reieşea clar că fiecare fată ştiuse de legătura lui Valeriu cu dactilografele anterioare, şi datorită cine ştie cărei vrăji puse în funcţiune de fantele cuceritor acceptase în cele din urmă (dar de ce să credem că *în cele din urmă?)* să fie continuatoarea unei tradiţii cu originea în anii de după primul mare război şi apoi mereu mai consolidată...

De aceea se poate crede că Silvia, ţărăncuţă isteaţă, se aşteptase să-l vadă apărînd pe domnul Valeriu, care într-adevăr nu întîrzie decît atîta cît să-i stimuleze curiozitatea; oare dintr-un calcul? – ştiind că fata va afla totul – sau fiind informat cu întîrziere că odăiţa, atît de bine cunoscută lui, are o nouă locatară?

Presimţind venirea veşnic tînărului Valerică, acest Cassanova al dactilografelor, Silvia cunoscu o stranie aţîţare şi la un moment dat se simţi chiar contrariată de întîrzierea curtezanului. S-ar fi zis că abia aşteaptă să-i cadă, pradă uşoară în braţe, cucerită încă înainte de a-l fi văzut în carne şi oase, de puterea legendei şi a tradiţiei. Nu întîrzie să culeagă informaţii despre Valerică de la cumetrele vecine. Nimeni nu cunoştea numele întreg, adresa şi ocupaţia fantelui, ceea ce părea uimitor pentru un oraş nu prea mare şi sporea considerabil misterul împrejurul lui Valerică; Silvia cercetă cu şi mai mare atenţie cele cîteva fotografii ce-l înfăţişau la diferite vîrste, de pe la douăzeci şi cinci de ani în sus... Nefiind cîtuşi de puţin o fizionomistă abilă, iar fotografiile nimerindu-se de proastă calitate, ceţoase şi întunecate, nu putu să tragă vreo concluzie. Dar asemeni atîtor fete care se agaţă uşor de o himeră, Silvia nu întîrzie să se amorezeze de insul care totuşi nu putea să aibă mai puţin de patruzeci şi cinci de ani!... Patruzeci şi cinci, dar asta nu-l împiedicase să întîrzie şi în patul Barbarei, ultima dactilografă a lui St. Ov., înainte de Silvia, o brună zveltă şi înaltă, cu un aer de măreţie, bună de manechin pentru rochiile de seară...

Silvia reţinuse definitiv cuvintele unchiului ei, domnul Tetrade: pentru început e bine, mai tîrziu vom vedea... Într-adevăr, cu ambiţiile ei limitate dar precise, nu putea să accepte situaţia-i actuală, de simplă dactilografă, decît în mod temporar, avînd în viitor sumedenie de perspective, învîrtejindu-se toate într-un joc confuz, într-o lumină cenuşie, circulară, în centrul căreia se vedea dacă nu frumoasă, cel puţin elegantă, însoţită de un soţ serios, anturată de oameni ale căror chipuri erau cu totul neclare.

Anii însă nu aşteptară şi acel „mai tîrziu", făgăduit cu nepăsare şi iresponsabilitate de unchiul ei nu se mai arăta! Silvia avea să facă o dragoste nefericită, să treacă printr-o încercare de sinucidere

(neizbutită fireşte) pentru ca apoi, brusc, aruncînd o privire calmă împrejur, să se vadă plutind pe fluviul cenuşiu, înconjurată de oameni şi obiecte ce înaintau cu aceeaşi viteză... şi revelaţia asta fu o consolare: aceeaşi viteză! Nimeni nu depăşea pe nimeni!

Dar toate acestea s-au întîmplat mult după apariţia surprinzătoare, fiindcă n-o mai aştepta, a lui Valerică. El se aşeză pe canapea, exact în locul ocupat de St. Ov. În ziua cînd o instalase acolo, şi, acordînd mai multă atenţie interiorului (era o dezordine cumplită) decît pensionarei avocatului, se declară cu totul nemulţumit, şi plecă îndată, avertizînd-o că dacă haosul nu va fi înlăturat pînă la viitoarea lui vizită, va avea de suportat consecinţele.

Silvia rămase sub impresia sclipirii tăioase a ochilor lui mici, şi imediat după plecarea eternului amant, ca robită, se apucă să cureţe prin odaie. Iar după ce termină, avu o clipă de revoltă şi răsturnă totul. Şi Valerică nu ştiu că în momentul acela ţărăncuţa-dactilografă dărîmă edificiul, ce părea atît de solid, al posesiunii sale prin moştenire şi tradiţie. Momentele de revoltă n-o caracterizau însă pe Silvia, dar ea rămase credincioasă poate unicei sale răzvrătiri, şi eternul amant nu se putu bucura niciodată de harurile ei, cu toate că, revenind mereu, în cele din urmă ajunse să se umilească (a venit şi clipa asta!) cerşindu-i amorul.

Silvia cunoscu bărbaţi. Un client al lui St. Ov., din provincie, care venea din cînd în cînd, funcţionari de prin birourile oraşului – totuşi nu prea mulţi. Le fu amantă infidelă, gata să-i înşele cu următorul. Ceda destul de uşor, avînd înrădăcinată în minte o veche superstiţie, auzită poate de la o bunică, după care, dacă refuzi un dar, poate că nu vei mai primi altul. Considera atenţiile bărbaţilor ca pe nişte daruri, şi în general nu le refuza. Apoi se amoreză nebuneşte de un ins tînăr nepăsător şi care rîdea mereu, un fel de

Valerică, dar mai fin, mai cult, mai spiritual, şi pentru prima dată dori să fie credincioasă, să aparţină *numai* unuia, şi asta o duse la încercarea neizbutită de a-şi curma viaţa.

O săptămînă după sosirea ei în mica localitate balneară, bărbaţii o taxară drept capră, şi nimeni nu-i mai căută prietenia. Silvia începu să regrete, se plictisea, şi se hotărî să meargă la un ceai dansant pe terasele restaurantului central. Pe drum afişă nepăsare – un cîine alb ţopăia în faţa ei – oprindu-se sub fiecare copac, dar ea nu-l văzu.

Cîinele alb continuă să zburde în spaţiul luminat de lună, pînă ce baronul îl împunse pe Eb. Cu degetul în coaste:

— Haide! Convinge-ne că ştii să tragi!

Eb., încet în mişcări, mînui închizătorul carabinei, cartuşul făcu „clinc!“ şi Eb. Îşi potrivi arma la umăr. Cîinele alb, singur acum, zburda ca apucat de o bucurie sălbatică; poate şi pe el, ca pe oameni, îl vrăjea luna, poate era un cîine lunatic, nebun, cuprins de căldurile dragostei, poate era un cîine visător – singuratic – poet, poate nici nu era cîine.

Eb. Nu se grăbi să apese pe trăgaci, îi dădu răgazul să mai zburde şi poate presimţind că e pentru ultima oară, năluca albă se desfăşură în spaţiul palid luminat, parcă multiplicîndu-se sub ochii neînţelegători ai oamenilor.

— Prin urmare eraţi rudă cu savantul Şorban? îl întrebă Petre pe baron.

— Am o cutie cu bomboane în buzunarul din stînga. Dă-mi una şi serveşte-l şi pe baron. Sînt cu miere, zise Eb.

Pictorul scoase din buzunarul lui Eb. Cutia de carton, o deschise şi-i întinse baronului, care scutură din cap; „Să iau cu mîna?“ îl întrebă pe Eb. „Drace, fireşte, dar cu ce?“ Îi vîrî bomboana în gură şi apoi puse cutiuţa la loc.

— Tu nu iei? întrebă Eb.

— Nici nu mi-ai oferit.

— Drace! Drace!

— De unde ai auzit de savantul Şorban? întrebă Tross, cu întîrziere.

— I-am făcut un tablou... Ţi-am mai spus.

— Aşa e. Savantul Şorban nu mai există.

Cîinele alb se oprise în faţa oamenilor şi-i privea. „Trage!“ şopti baronul. Eb. Se încruntă: „Nu. Eu mă respect. Nu trag într-o ţintă nemişcată”.

Ca şi cum l-ar fi auzit şi ar fi vrut să-i ofere posibilitatea de a sfîrşi odată, cîinele alb se desprinde cu un lătrat scurt de locul unde poposise şi reluîndu-şi goana cu o şi mai mare fervoare atrase către el atenţia oamenilor, care nu-l observaseră pe al patrulea individ ce se apropia încetişor. Îl auziseră cînd fu printre ei, beat şi cu sticla în mînă, prietenos, înţelept, confuz şi fantezist.

— Baroane! zise Eb. Iată un beţiv adevărat care ar trebui să te bage în sperieţi.

— Am fost la Veneţia, zise chefliul.

Baronul clătina uşurel capul:

— Nu e dintre cei periculoşi, el poate bea oricît fără să rămînă singur, fără să *plece.* Cum vede oameni, vine la ei. Nu toţi oamenii care se îmbată, *pleacă,* cei mai mulţi rămîn pe loc, aceştia sînt blînzi şi n-am nimic împotriva lor... Numai cei care *pleacă* sînt teribil de periculoşi, dar ăsta n-a *plecat* niciodată nicăieri.

— Am plecat... am fost la Veneţia...

— Auzi! Spune că a călătorit la Veneţia.

— A călători, nu înseamnă *a pleca.* A călători e un lucru inofensiv. De ce nu tragi? De ce nu tragi, Eb.?

— În el?

— În cîine. Prea se distrează, prea e fericit. Şi fericirea e o *plecare...*

— La Veneţia bat clopotele... reveni beţivul.

— Nu domnule, clopotele bat la Paris, făcu Petre.

— Am băut mereu. Am trecut prin Veneţia cu sticla în mînă, şi băteau clopotele.

— Ai trecut prin Paris cu sticla în mînă. N-ai fost niciodată la Veneţia, domnule!

Chefliul observă cîinele alb care făcea tumbe şi începu să rîdă.

— Şi cîinele a fost la Veneţia, spuse. Am umblat împreună, am fost împreună la femei, cîinele mă păzea, în timp ce eu... La Veneţia bat clopotele...

— Să dansăm ca la Veneţia, zise un ins palid, cu faţa prelungă şi slabă, apropiindu-se de Silvia; să termin odată acest roman blestemat care-mi mănîncă nervii!; de cîteva minute Silvia se pomenise în vălmăşagul balului; într-o margine, în umbră, bubuia un jazz ca la sfîrşitul lumii, împrejurul Silviei perechile ţopăiau îmbrîncind-o, şi deodată se pomenise cu pretendentul alături, şi înainte de a-l accepta, simţi cum degetele osoase o cuprind pe după talie.

„Cum se dansează la Veneţia, domnule?" „Ca pe apă, domnişoară, ca pe apă, lin, încet, ceva asemănător cu o strangulare..."

„La Veneţia bat clopotele din cînd în cînd?"

„Ciudat, stimată domnişoară, am mai auzit întrebarea asta, nu ştiu cînd, nu ştiu unde."

Cînd orchestra făcu o pauză, Silvia fugi, şi cîtva timp pe străzi fu urmărită de curtezanul ei. Dar fu mai iute şi mai îndemînatică, îl rătăci pe nişte ulicioare, se rătăci şi ea, apoi cînd văzu că e singură ceru lămuriri unui sergent.

Ajunse acasă şi zări lumină la fereastra ei; o uitase aprinsă? Înălţată pe vîrful picioarelor îl văzu pe Cipcigan şezînd nemişcat pe canapea; în cămăruţa închiriată canapeaua ocupa aceeaşi poziţie ca în odaia ce i-o hărăzise avocatul St. Ov., iar Cipcigan se plasase cam pe locul unde – în cealaltă odaie – şezuse St. Ov., iar apoi eternul Valerică, şi mai tîrziu, pe rînd, toţi bărbaţii ce o curtaseră, inclusiv tînărul crud şi nepăsător pentru care voise să se sinucidă. Se pare că – gîndi – în camera unei femei, bărbaţii aleg un anumit loc, din instinct. Văzînd-o, textierul-poet sări în picioare.

— Bine că am dat în sfîrşit de tine!

Nu l-a întrebat niciodată cum a reuşit s-o găsească. Avură o noapte teribilă. Cipcigan îi ceru să se înapoieze imediat la castelul baronului, unde, după spusele lui „a mai sosit pe neaşteptate o invitată". O fată blondă, frumoasă, ironică: Maura. Silvia avu o criză de gelozie; dacă mai e o femeie la castel nu se va întoarce acolo!

„De ce n-ai rămas cu ea, dacă e blondă şi frumoasă şi ironică, de ce m-ai urmărit, ce înseamnă asta, nu sînt eu liberă să merg unde vreau?"

— Nu eşti liberă! urlă Cipcigan, şi, de astă dată deranjaţi în somnul lor de colocatara atît de liniştită pînă atunci, cei doi cheflii de alături bătură cu pumnii în perete, furioşi.

„Nu eşti liberă fiindcă trebuie să ne întoarcem cu toţii la castel, sîntem aşteptaţi, şi să-ţi faci imediat bagajele."

— În fiecare seară, se gudură Cipcigan, toată lumea, în frunte cu baronul, merge să vîneze cîinii albi. Nu-ţi aminteşti? Nu-ţi aminteşti cît de frumoşi erau cîinii albi?

— Nu-mi amintesc! strigă fata. Aveţi vedenii, eu n-am văzut nici un cîine, nici alb, nici negru, nicicum. Nu mai există cîini!

Cipcigan se umili şi-i spuse că nu poate trăi fără ea. Silvia, cu o sclipire de zgripţuroaică în ochi, îi reproşă iarăşi flirturile cu

gîsculiţele din Virţul de Sus şi prezenţa Maurei la castel, dar în cele din urmă, aproape de ziuă, îi cedă.

Pe la amiază, în timp ce-şi îndesa pijamaua în servietă, textierul-poet nu mai pomeni nimic de înapoierea lor „împreună", şi totul fu un vals lent, împrejurul unui stîlp nevăzut, bărbatul prelungi minute în şir pregătirile de plecare, fără a o îndemna să se dea jos din pat şi să-l urmeze.

Şi cînd fu gata, gata cu totul, zăbovi multă vreme în faţa oglinzii, pieptănîndu-se, fluierînd. Prin oglindă o văzu că se ridică şi rămase cu pieptenele ridicat în dreptul frunţii, ar fi preferat s-o ştie nemişcata în pat, toropită, resavurînd poate plăcerile nopţii – şi din cauză că oglinda era imperfectă, în valuri, trupul Silviei şi figura ei albă, ba se lungeau, ba se scurtau.

— Unde pleci?

— Mă întorc la Virţul de Sus, şi Cipcigan continuă să fluiere.

— Atunci aşteaptă-mă!

— Oh, eşti liberă să faci cum vrei. Poţi să mai rămîi aici cîteva zile.

Cuvintele se înveninară, pînă cînd Silvia îi spuse net că după cele petrecute, nu-l mai lasă. „Vrei să te întorci singur, la Maura, ştiu!"

Cipcigan o privi, cu faţa brusc decontractată, ca stupefiat de un gînd:

— Pe Maura încă n-am văzut-o. Aşa e, n-am văzut-o!

— De unde ştii cum arată?

— Spuneau ceilalţi...

— Ceilalţi au văzut-o?

— Da... Adică nu ştiu precis. Vorbeau şi ei, ca din auzite...

Călătoria cu trenul fu un calvar şi la un moment dat Silvia voi să renunţe, încercă să coboare, dar de astă dată n-o lăsă Cipcigan: se

certară îngrozitor spre amuzamentul unei familii de ţigani ce se aciuase în vagonul de a treia, nepăsători la toate, chiar şi la pretenţiile – absurde – ale conductorului, de a-şi cumpăra bilete. Silvia încercă un regret amar! Ce naiba o făcuse să se agaţe de gîtul filfizonului, textierului, „poetului"? Ar fi trebuie să rămînă în orăşelul dintre munţi, liniştită pînă la finele verii – poate că insul slab şi oacheş, cu degetele asudate şi chipul de vampir avea intenţii onorabile şi serioase, la urma urmelor consideraţiunile sale asupra amorului la Veneţia, n-aveau nimic jignitor...

Întorcîndu-se seara de la „Trocadero" (abia îl convinsese pe Weiss să închidă localul) baronul fu oprit în parc de doctorul Hobra care îl anunţă că tocmai sosise o nouă invitată, o fată încîntătoare ce avea să dea culoare mohorîtului castel. Tross privi faţa palidă, rotundă a doctorului; printre brazi se legăna luna şi vîntul se tînguia leneş, înfiorător. Ca un cîine.

„Dacă merge tot aşa, o să dispară stirpea cîinilor albi" zise anapoda baronul. Şi adăugă: „Ce vom mai împuşca, dacă pier toţi cîinii albi, nu-i aşa doctore?".

Şi cum Hobra nu răspunse nici acum, baronul mormăi:

— Ce naiba faci cu Alexandrescu? De ce-l vizitezi noaptea, cu o lumînare aprinsă? Faci hipnotism? E o glumă, desigur... Cam sinistru... noaptea, cu lumînare... Ciudată glumă, nu, doctore?

— Maura te aşteaptă, zise Hobra.

— Cine?

— Fata nou venită... Toţi sînt amorezaţi de ea pînă peste urechi, dar am impresia că de fapt n-a văzut-o nimeni. Circulă zvonuri despre ea... Circulă zvonul că Maura a coborît undeva în pivniţe, ca să-l găsească pe savantul Şorban pe care-l ţii sechestrat.

— Toate pivniţele sînt închise, făcu baronul nepăsător.

— Asta i-am spus şi eu. Uşa pivniţei se închide de cu seară, aşa e

regula. La care Maura a răspuns: Nimic nu se închide! Fiindcă nimic nu se deschide...

— Aţi stat de vorbă?

— Am bătut la uşa ei, dar m-a trimis la dracu. Pretindea că se îmbracă... Am discutat prin uşă... E plină de temperament... Ce e cu savantul Şorban? Unde e?

— S-ar putea să fie în vreuna din pivniţe, eu nu ştiu, n-am coborît de multă vreme acolo... Cînd un om se pomeneşte în pragul neantului, reacţiile nu mai sînt cele normale, are tendinţa de a se pune la adăpost... Ce înseamnă asta: X nu se *î*ntîlneşte niciodată cu Y?

— Dar cîinii albi?... murmură doctorul.

— Încetează! făcu Tross. Încetează cu povestea aceea... lasă-l în pace pe vagabond!

Mergeau pe aleea presărată cu nisip galben şi pietriş alb, ţăndări albe sclipitoare, ca şi cum toate statuile antice, de marmură, sfărîmate, le-ar fi stat la picioare.

Auzind gîndul doctorului, Tross confirmă:

— Da, e marmură, din cariera mea de la Vîrşeţ. Şi apoi:

— Ai dreptate, adică această fată, Maura, s-ar putea să aibă dreptate. De atîţia ani nu l-am văzut pe Şorban, iar el trebuie să fie undeva în preajmă, poate chiar în pivniţele mele... undeva, oricum, trebuie să fie... Un om ca el nu se dă bătut cu una cu două, e în stare să lupte cu nebunia, fiindcă, ştii şi-a pierdut minţile în clipa cînd calculele l-au dus în pragul neantului... X nu se întîlneşte niciodată cu... Matematica e o ştiinţă atît de ciudată, poate demonstra orice, ca şi filozofia. Din cauza asta place unora, şi nu place celorlalţi. E o chestie de gust, de deprindere, de acceptare: accepţi sau nu accepţi că totul e posibil; Şorban, care e un fel de unchi al meu, a acceptat pînă într-o anumită clipă, a acceptat toate absurdităţile speculaţiei

matematice, apoi s-a produs, înţelegi, eşti doctor, ca într-un atac de cord, s-a blocat ceva, şi – ba nu! – unchiul meu a avut într-un alt fel revelaţia neantului, bănuiesc că a fost o viziune îngrozitoare, un fel de „totul s-a sfîrşit“ – şi marele savant a căzut în mintea copiilor. Din nou nu mă exprim exact, n-a căzut în mintea copiilor, ci a luat totul de la început... El, considerat campion al lucidităţii, a devenit poate alchimist, şi acum caută pesemne formula aurului sau a elixirului vieţii, şi se crede persecutat de biserică, de Inchiziţie şi stă sub castel, în subterană, dacă n-o fi murit între timp, dacă n-o fi dispărut. De altfel uneori îl văd pe Barna, bătrînul servitor al lui Şorban, strecurîndu-se ca o stafie pe coridoare, cu provizii, fiindcă şi alchimiştii trebuie să se hrănească... Ştiu ce întrebare îţi stă pe buze, dar mai aşteaptă o clipă...

— N-aveam de gînd să pun vreo întrebare, făcu Hobra.

— În tinereţe Şorban a fost un sportiv pasionat, făcea schi, se bătea cu pumnii, uneori pe ring, alteori pentru femei, călătorea, şi matematica a căzut peste el ca o boală, a descoperit destul de tîrziu pasiunea pentru analiză şi abstracţiune, dar din clipa aceea a renunţat la toate celelalte. Asta nu e bine, se strică echilibrul înţelept cu care l-a prevăzut Dumnezeu pe om; cel ce are putere, trebuie să şi-o cheltuiască! Dovadă că a înnebunit, sau dacă vrei a căzut într-o adîncă depresiune, uitînd totul – sau, tot dacă vrei, că a avut revelaţia neantului. Numai nebunii sînt destul de înţelepţi pentru a trece prin asemenea clipe. Şorban a ajuns la marginea prăpastiei, de unde nu se mai vede nimic, nu mai e nici o speranţă. Geniul lui analitic e de vină. E bine ca omul să gîndească, dar pînă la un punct. Neantul pîndeşte, şi nu iartă. Acuma iată care e întrebarea ce vrei să mi-o pui: cum de m-am dezinteresat în aşa hal de unchiul meu, încît habar n-am dacă mai e în viaţă ori ba?

Hobra îşi scutură capul rotund cu păr roşcovan, creţ, porcin.

— Nici prin gînd nu-mi trecea să-ţi pun o astfel de întrebare. La ce ar folosi?

Baronul continuă:

— Venirea acestei fete, Maura, care vrea să-l vadă pe Şorban, mă tulbură. La drept vorbind mă aşteptam... Vrînd nevrînd va trebui să dau şi eu ochi cu alchimistul, dacă trăieşte, şi asta mă înspăimîntă... Uite, vezi umbra care a dat colţul? Acum se îndepărtează ţinîndu-se aproape de zid... E Barna, servitorul lui Şorban. Cine ştie ce caută! L-o fi trimis stăpînul său să-i aducă nisip, sau pietriş, sau rumeguş putred... Alchimiştii credeau că pot scoate aurul din nisip... Ce cădere! Omul înaltelor sfere a dat înapoi într-o clipă, o clipă scurtă, cam cît îi trebuie unei scîntei să licărească şi să moară, cu cinci sute de ani, cu jumătate de mileniu, şi acum vrea să fabrice aur. La ce bun ideile lui de altădată? În timp ce, pe cîte am auzit, sînt şi azi matematicieni care încearcă să dezvolte sau să rezolve unele din formulele lui halucinante... Studenţii învaţă şi azi despre binomul Şorban, ecuaţia Şorban... Un danţ drăcesc!

— Totuşi, nu ştii nimic precis despre scopurile sale, nu?

— În urmă cu ani am coborît în pivniţele de sub castel şi l-am văzut înconjurat de retorte uriaşe, ca vrăjitorii evului mediu. Sau am visat toate acestea? Din instalaţia aceea ciudată ţîşnea o flacără albă care-i lumina în plin figura. Am fost uluit! Faţa lui părea neînchipuit de tînără, nu-şi lăsase barbă cum te-ai fi aşteptat, şi întreaga-i fiinţă făcea impresia unei vigori nepotolite... Acum e momentul, cred, să precizez că de fapt el nu-mi este unchi în sensul curent al cuvîntului. Scara înrudirilor şi toate complicaţiile ce se stabilesc între două sau mai multe familii, cauzate de nunţi, naşteri sau decese nu m-au pasionat şi niciodată n-am ştiut să fac deosebirea reală dintre o noră şi un cumnat, cert e că pe linia asta nu există o înrudire clară între mine şi Şorban. Însă din copilărie – el era pe

atunci foarte tînăr, un sportiv zvelt cu faţa bronzată – i-am spus „unchiule". Dar de ce?

— Poate că această Maura, a cărei sosire te deranjează – Hobra zîmbi privind în altă parte – nu e decît o studentă, sau o tînără ingineră care nu doreşte decît să confrunte teoremele lui Şorban cu autorul lor. Pe vremuri – vocea lui Hobra coborî – mă pasiona povestea, legenda dacă vrei – despre omul cu două inimi. Ceva înspăimîntător, nu? Împotriva oricăror legi... Un fel de întîlnire, a lui X cu Y... Voiam să aflu – caraghios, nu? dacă e adevărat... Acum puţin îmi pasă! Da, da, puţin îmi pasă!

— Într-adevăr? făcu baronul.

— Aşa cum zic... Iar Maura, tînără cum e, poate vrea să ştie din gura lui Şorban dacă e adevărat că X nu se va întîlni niciodată cu Y, sau dacă e adevărat că în clipa cînd se vor întîlni, omenirea o să se scufunde...

— Poate vrea să afle ce se va întîmpla cînd vor fi împuşcaţi toţi cîinii albi, murmură Tross. Doctore, varianta ce o propui e dintre cele mai liniştitoare. Studentă?... Femeile n-au cap pentru abstracţiuni. Ce e pentru o femeie neantul? Nu, nu, Maura a venit din alt motiv. Altceva urmăreşte voind să-l vadă pe Şorban, şi numai Dumnezeu ştie dacă nu cumva a şi ajuns în laboratorul său...

— Trimite servitorii s-o oprească.

— Ferească sfîntul. Ar însemna să influenţăm lucrurile. Nu, eu vreau ca totul să curgă normal, chiar dacă... îndrăznesc să sper că frămîntarea mea e inutilă. Mai trăieşte oare Şorban? N-am nici un indiciu... Chiar şi de sosirea lui, în urmă cu atîţia ani, am aflat cu întîrziere. La început urletul presei: „Matematicianul Şorban a înnebunit!". Şi după cîtva timp, într-o bună zi, Barna, tăcut, pe sub ziduri. În tinereţea sa Şorban venea aici ca la el acasă. Uşa era deschisă oricînd... şi aşa va rămîne. Nu vreau să aflu nimic precis...

Nimic... Nimic!...

— Dar vei fi nevoit!

— În cele din urmă, da! însă prefer să se întîmple cît mai tîrziu. Să amîn mereu... Dumneata doctore ai reuşit parcă să afli adevărul despre omul cu două inimi?

— Poată că... da!

— Glumeşti iar!

— Am început să-l caut pe omul cu două inimi! şi pe neaşteptate rîsul strident al lui Mircea Hobra răsună în întuneric.

Tulburat, baronul încercă să se apropie de interlocutorul său, care făcu însă o mişcare ca şi cum ar fi vrut să-i întoarcă spatele.

— Dar nu l-ai găsit, aşa e?

— Nu l-am găsit... Nu l-am găsit... pînă de curînd!

O fîşie de lumină căzu pe capul rotund al doctorului; profilul lui Hobra se desenă însă brusc tăios, alcătuit din unghiuri ascuţite; pînă în clipa aceea Tross avusese impresia că din orice punct ai fi privit faţa doctorului, ea s-ar fi înfăţişat într-o destul de armonioasă alcătuire de linii blînde.

— Vrei să spui, tatonă baronul, că în cele din urmă l-ai găsit pe... omul cu două inimi?

— Ce căldură! Hobra îşi făcu vînt cu palmele, descheindu-şi cămaşa. În haloul rotund al becului de la poartă dănţuiau musculiţe argintii, fericite că trăiesc şi ele o clipă.

— Totdeauna găseşti ceea ce cauţi, baroane, cu singura condiţie, să cauţi într-adevăr! Accentul brusc viril al vocii doctorului îl sperie puţin pe Tross. Chiar dacă ceea ce cauţi nu există, chiar şi atunci găseşti... depinde numai dacă diavolul care te împinge pe la spate e suficient de energic!

Porniră înapoi pe aleea presărată cu pietriş alb; din salonul de la parter al clădirii se auzea muzică, un post îndepărtat care fila,

înălţîndu-se şi coborînd, flux nehotărît al unei mări neliniştite, bîntuită de vîrtejuri.

Baronul se opri iar:

— E adevărat că în tinereţe ai fost medic de navă?

— În tinereţe? Nici acum nu sînt bătrîn... Am însoţit cîţiva ani „Carmen-Sylva“ în croazierele pe Dunăre. Mi se spunea *The Doc* şi eram favoritul pasagerelor de la clasa întîi... O viaţă simplă şi plăcută. Unchiul dumitale, savantul Şorban, s-a îmbarcat pe „Carmen-Sylva“, acum vreo zece ani, sau doisprezece?... Îşi lua şezlongul şi se retrăgea singur la pupa şi s-a creat un adevărat consemn să nu fie deranjat; seara la unsprezece îşi făcea apariţia jos la bar şi cerea un coniac... La bar era totdeauna vacarm şi se dansa, dar figura uscată şi chinuită a lui Şorban impunea respect: dintr-odată se făcea tăcere...

— Aţi stat de vorbă?

— Eu cu Şorban? Nu-mi amintesc. Eram pe atunci fermecat de o femeie, o aventurieră, totdeauna am păstrat în mine convingerea că trebuie să fi fost o agentă secretă, spioană, sau cam aşa ceva... În orice caz, aşa-mi închipuiam eu că trebuie să arate o spioană. Pe bord i se spunea *Căprioara,* şi toţi, de la căpitan pînă la ultimul pasager de la a treia, o doreau...

— De obicei un agent secret nu atrage atenţia...

— Ştiu eu!? *Căprioara* era regina navei, a Dunării.

— Unchiul meu o remarcase?

— Sînt sigur. O urmărea, bîndu-şi pe îndelete coniacul, dar nu discret, ci în faţă, o dezbrăca din priviri cu ochii lui mohorîţi şi sînt sigur că dacă ar fi făcut doar un gest *Căprioara* ar fi fost a lui... Dar Şorban n-a făcut acest gest... Poate fiindcă era prea convins că X nu se întîlneşte niciodată cu Y...

— Ciudat! gîndi baronul. Ultima dată cînd l-am văzut, în

pivniţă, în postură de alchimist, ochii lui Şorban nu păreau mohorîţi. Dimpotrivă, mi s-a părut că strălucesc de tinereţe... Nu cumva el este omul cu două inimi?

— Nu! Doctorul rîse scurt. De ce te-ai cramponat baroane de ideea asta a mea? Poate am glumit, poate a fost doar o metaforă... Ce înseamnă la urma urmelor „omul cu două inimi“? E posibil aşa ceva?

— Dumneata nu glumeşti, doctore Hobra. Şi nici nu faci metafore, şi am impresia că te preocupă mult omul cu două inimi, deşi asta poate fi doar obsesia unui nebun; n-aş fi mirat să aflu că eşti nebun... Dar de fapt ce înseamnă să fii nebun?

Cineva trecu spre grajduri legănînd un felinar afumat, se auzi o uşă scîrţîind şi un cal necheză; era tîrziu.

Baronul Tross îşi aminti de prima discuţie cu doctorul, şi apoi o rememoră în amănunt pe cea de-a doua (care avu loc exact la o săptămînă, tot seara în parc) în timp ce urmărea împreună cu Eb. Şi cu pictorul jocul clinilor albi îmbătaţi de lună; între timp se pare că Petre îşi pierduse răbdarea şi avu un schimb tăios de cuvinte, aproape o ceartă, cu Eb.; ce-şi spuneau oare? Petre îi reproşa că se joacă prea mult cu nervii lor. Eb. Însă, perfect calm, făcu ironii la adresa oamenilor iritabili şi-i oferi o bomboană cu miere, la care pictorul izbucni iar. În faţa lor, în centrul platoului se odihnea o mogîldeaţă albă – era un cîine împuşcat de Eb.? – baronul se îndepărtase atît de mult că nu făcu nici un efort în direcţia prezentului, el se întoarse cu gîndul pe aleea presărată cu ţăndări luminoase, unde îl văzu pe Hobra.

Acesta îl luă de braţ:

— Ştii că data trecută te-am minţit în ceea ce-l priveşte pe „unchiul“ dumitale. Mă întrebaseşi, nu-i aşa, dacă am avut ocazia să stau de vorbă cu Şorban, şi ţi-am răspuns, fără să ezit, că nu-mi

amintesc...

— În seara aceea parcă am discutat şi despre altceva...

— Într-adevăr? Despre ce?

— Despre omul cu două inimi. Nu?

Hobra se mulţumi să ridice din umeri.

— În vara cînd s-a îmbarcat pe „Carmen-Sylva“, – zise –, Şorban avea cam cincizeci de ani, sau mă înşel? În ultimele zile petrecute la castelul dumitale, baroane, părerile mele au evoluat, aşa că pot să-ţi relatez ceva... despre schimbul de cuvinte pe care l-am avut cu savantul. În primul rînd ţin să-ţi spun că pe bord toată lumea îi căuta tovărăşia şi că Şorban se comporta mult mai puţin rezervat decît l-am descris eu. Acum o săptămînă pur şi simplu nu-mi aminteam nimic... Sau poate mi-aminteam, dar n-am vrut să intru în amănunte şi m-am mulţumit să evoc figura clasică a matematicianului absent, distrat, ursuz, căutînd singurătatea, aşa cum o cunoaştem din toate cărţile... Dar cum poţi să crezi, şi mă mir că nu m-ai contrazis, – oare ai procedat aşa urmînd o anumită tactică? – şi, dacă presupunerea mea este exactă, mă întreb ce sens mai au colocviile noastre despre Şorban?! – cum poţi să crezi că un bărbat de vigoarea şi temperamentul lui, un om care a trăit din plin, care n-a fost bolnav niciodată, care a urcat toţi munţii, a boxat, a iubit femei şi a petrecut după voia inimii, poate suferi brusc o transformare radicală devenind un solitar? Nimeni nu se transformă niciodată, baroane, murim cum ne naştem, şi contrar primei mele versiuni, „unchiul” dumitale, la cei cincizeci de ani ai săi, a dus-o într-un chef continuu, de la îmbarcare pînă în ultima clipă a călătoriei.

— Nu te-am luat în serios atunci, de ce te-aş crede de astă dată? replică Tross. Îmi plac poveştile dumitale... în special cînd aiurezi despre omul cu două inimi... dar n-am să te iau în serios... Sîntem

înţeleşi?

— Am de gînd să te mint mereu, baroane, şi acum ascultă povestea, înduioşătoarea poveste despre dragostea lui Şorban pentru „Căprioara". Matematicianul nu se ferea de cuvinte! La miezul nopţii, de faţă cu toţi cei de la bar, el s-a ridicat şi i-a spus „Căprioarei" că o aşteaptă în cabină, peste o jumătate de ceas; să nu aprindă lumina, să se dezbrace şi să vină direct în pat... Am întrebat-o pe „Căprioara" dacă se va duce, şi a răspuns: „Da, fireşte". De ce „fireşte", Dumnezeu ştie! Femeile cu logica lor sucită, nu ţin seama de o dorinţă, de o rugăminte, dar se conformează cu plăcere unui ordin. Într-adevăr fata s-a ridicat de la masă, era o fiinţă înaltă cu şoldurile înguste, băieţeşti; încerc să-mi amintesc ce ochi avea, şi am impresia că erau aurii... „Căprioara" avea, cum să-ţi explic, baroane, înfăţişarea *aventurii...* Cînd, „Coniacarului numărul unu", insul cel mai lipsit de humor de pe tot vaporul, îi veni în gînd o farsă; o convinserăm greu pe „Căprioară" să rămînă cu noi, iar „Coniacarul" se duse şi o trezi pe una din fetele care serveau la restaurantul clasei I-a, o brunetă arătoasă, cam de statura „Căprioarei", pe care o instrui să meargă la Şorban şi să-i intre direct în pat... Şi să nu vorbească. Noi am continuat să bem şi apoi „Căprioara" fu cuprinsă de ciudate remuşcări. A doua zi grupul nostru s-a reunit pe puntea superioară, puţin înainte de amiază. Şorban veni spre noi cu mîna întinsă, ca un profet izgonit, şi rosti o frază destul de bizară:

— Nenorociţilor, pe feţele voastre străluceşte vraja diamantului Phyros! Noi rămaserăm tăcuţi, iar „Căprioara", această fiinţă nepăsătoare şi aparent invulnerabilă, izbucni în lacrimi.

— Istoria aceasta e plină de tîlc, făcu baronul, însă parcă mi-ai promis că vei relata o anumită discuţie între d-ta şi Şorban...

— Ah, da! Într-o zi Şorban m-a întrebat: Doctore, cum începe să

înnebunească un om? Şi văzîndu-mă nedumerit, a repetat: — Da, da, ce te miri, ca medic nu ţi-ai pus încă întrebarea? Cum se produce începutul nebuniei? Cum se surpă un munte? La început cade o pietricică... Apoi...

— Nu cred, făcu baronul. Inventezi. N-ai stat de vorbă niciodată cu Şorban. El nu era un sentimental. Nu punea asemenea întrebări.

— Pe „Carmen-Sylva" se afla un om care în fiecare port cobora pe ţărm şi strîngea pietricele într-un sac; pe urmă în timpul călătoriei şedea la pupa şi arunca pietrele în apă. După întîmplarea cu „Căprioara" Şorban s-a dus la el, a cerut un pumn de pietre şi a început să le arunce în apă. Un munte poate să se prăbuşească şi *pe neaşteptate,* fără nici o pregătire, i-am răspuns.

„Nu, a fost replica lui Şorban. Sau se prăbuşeşte întîi o piatră, sau îl taie pe dedesubt apa. Doctore, din mine s-a prăbuşit prima piatră, ridic-o, pune-o la loc, altfel..."

— Fleacuri, domnule Hobra! N-ai să mă poţi convinge că unchiul meu a înnebunit din cauza unei substituiri de curve.

— Poate nici n-a înnebunit. Desigur vei zice că inventez dacă-ţi voi repeta o frază a lui: „Am să mă retrag undeva sub pămînt, ca să redescopăr praful de puşcă".

— Praful de puşcă? Ce lipsă de fantezie. De ce praful de puşcă?

Îi întrerupse Petre, care se ivi pe neaşteptate:

— N-aţi văzut-o pe Maura? Din direcţia restaurantului „Trocadero" se auzi un urlet de beţiv; baronul tresări.

— Dar tu ai văzut-o pe Maura? întrebă doctorul.

— Eu nu, dar mi s-a spus că a trecut spre poartă. E adevărat ce se vorbeşte, baroane?

— Ce se mai vorbeşte? strigă Tross, mai nervos ca oricînd.

— Că-l ţii pe unchiul dumitale sechestrat într-o subterană.

— *Apropo* de nebunie, se întoarse baronul cu faţa desfigurată

spre doctor, cred că s-a prăbuşit prima pietricică, în ce mă priveşte.

Tross nu luase în serios versiunea doctorului cu privire la amorul lui Şorban pentru „Căprioara", acum, brusc, avu, ca o revelaţie, convingerea că Hobra nu minţise. Cuvintele pictorului îi provocaseră o nervozitate suplimentară şi, detaşat de cele dinainte, vedea mai bine, sau pricepea mai bine sensul istorisirii doctorului. Dar, reîntors pentru o clipă la pricinile enervării iniţiale, aceasta estompă cea de-a doua furie, aşa că întoarse spre pictor o figură aproape calmă.

— Ce ştii dumneata despre savantul Şorban?

— Eu mă duc să-l caut pe Alexandrescu, făcu Hobra, plecînd. Copleşit de un gînd absurd şi teribil, baronul simţi că i se taie picioarele; îl luă pe pictor de braţ şi merseră aşa pînă la cea mai apropiată bancă. Inamici cu o clipă înainte, plecarea doctorului descătuşase în ambii ceva, ca un oftat plin de uşurare; aşa cum îşi mărturisiră mai tîrziu, simţiră în aceeaşi clipă că *inamicul* era de fapt doctorul. Tross căzu pe bancă, în timp ce Petre rămase în picioare, încercînd să-şi amintească: omul care venise după tabloul lui Şorban, după dispariţia acestuia, fusese oare baronul? Şi dacă da, ce urmărise? La urma urmelor, tabloul...

Plecarea bruscă a doctorului (în căutarea lui Alexandrescu, o declarase pe faţă) îi declanşase baronului o ciudată nevralgie interioară, totul se tînguia în el, se simţea zdrobit fiziceşte.

— Nu l-am sechestrat eu pe Şorban, zise obosit.

Pe lîngă zidul castelului un blestemat de felinar părea că se plimbă singur. Îl urmări cu privirea pînă dispăru.

— S-a sechestrat de bună voie, dacă mai e acolo... Eu nu l-am văzut de ani şi ani. Şi dacă e necesar să-l mai văd vreodată, aş dori să se întîmple cît mai tîrziu... cît mai tîrziu. Am mai spus-o şi altora: nu e unchiul meu, nu ne leagă absolut nici un fel de grad de

rudenie... şi eu îmi amintesc mai mult, de pe timpul cînd eram copil, de un bărbat tînăr şi frumos, cu schiurile în spinare, pornind la drum...

Baronul vorbea încet, în neştire; Petre privea spre poarta parcului, unde ar fi trebuit să apară Maura.

— Dar dacă era vesel şi petrecăreţ ca în tinereţe, cînd s-a produs întîlnirea cu neantul? se întrebă Tross.

— Cu ce?

— Cînd s-a întîlnit Şorban cu neantul? Cînd mai avea răgaz pentru calculele lui îngrozitoare? Ce spun cifrele? Ce pot să spună cifrele? Că pînă aici – bine! – mai departe, haosul! Cum poate să înnebunească un om vesel şi chefliu? Dar dacă nu e nebun? De ce stă aici, în coasta mea?

— Maura vrea să-l cunoască neapărat pe Şorban. Dar pe unde o fi umblînd fata asta? Încă n-am întîlnit pe cineva care să-mi spună: am văzut-o, am stat de vorbă cu Maura. Fiecare a văzut-o prin altcineva. Se spune că e frumoasă, iar Silvia a făcut o criză de nervi, se teme că Cipcigan...

— Ce spui? tresări baronul. Iartă-mă, e atît de greu să fii atent.

— Iarăşi se bea la „Trocadero", rîse Petre. E greu cu atîţia beţivi, baroane.

— Numai de n-ar *pleca* vreunul.

— Va trebui să facem ceva pentru Alexandrescu... Să-l salvăm... Ce părere ai despre doctor? Insistenţele lui mi s-ar părea de-a dreptul deplasate, dacă prietenul meu, Alexandrescu, nu mi-ar fi povestit o scenă. Dar de ce nu vine Maura?

Exasperat de dragostea Silviei care căpăta proporţii monstruoase, Cipcigan încercă o evadare. Masa de seară, la castel, se întindea devreme, în jur de ora şapte, şi musafirii puteau să

cineze oricînd, în grupuri, sau singuratici, după pofta inimii. Se afla totdeauna cineva pentru a-i servi; împachetîndu-şi lucrurile, Cipcigan coborî în sufragerie bine dispus, elegant, proaspăt ras. Spera, măcar în ultima seară s-o întîlnească la cină pe Maura, dar în locul ei îl văzu pe Eb. Se aşeză în faţa acestuia. Eb. Rînji, Cipcigan observă în spatele său carabina.

— Ce-i cu Maura? Nu poate fi văzută?

— Servitorii spun că a cinat puţin înainte, făcu Eb., mestecînd. Nu bei?

— Ba da. Să trăim!

Ciocniră. Cipcigan îşi zise cu nostalgie că bea pentru ultima oară cu acest ins, în definitiv suficient de simpatic. Înainte de a se bucura de un al doilea păhărel, apăru Silvia care-l privi printre gene, lung; presimţind reproşul, Cipcigan îi ignoră prezenţa cu toate că privirile fetei exercitau o apăsare fizică asupra sa; Silvia purta rochie neagră, lungă; în ultimele zile se făcuse parcă mai frumoasă, mai felină, mişcările i se mlădiaseră, ochii vag înceţoşaţi ascundeau lumini misterioase; cînd Cipcigan, ostenit, întîrzia să apară în camera ei, venea ea la dînsul, nemiloasă, însetată de dragoste, geloasă şi pe umbra ei, certăreaţă, bănuitoare; îndrumată parcă de un spirit răuvoitor, Silvia făcuse exact tot se trebuie pentru a-i provoca bărbatului acea cumplită stare de lehamite care te trezeşte la miez de noapte şi-ţi dă ghes să porneşti imediat, dar imediat, undeva spre capătul pămîntului.

Nici nu e de mirare, aproape toate femeile fac la fel! Iar apoi se întreabă cu ce au greşit... Natura a orînduit atît de mizerabil lucrurile că niciodată unui bărbat întreg nu i se nimereşte o femeie înzestrată şi cu un dram de mîndrie, iar puţinele femei cu personalitate au şi ele neapărat parte de nişte trepăduşi, de nişte cerşetori ai amorului. Dragostea nu se cerşeşte doamnelor şi

domnilor! Oamenii nu inhalează, – vai! odată cu sentimentul atît de suspect al iubirii şi cîte o doză bună de umor şi simţ al independenţei!

Apropiindu-se, Silvia îi ceru socoteală lui Cipcigan pentru faptul că n-o anunţase să coboare şi ea la cină, spulberîndu-i astfel şi ultimele rămăşiţe ale unei remuşcări născute mai mult din propria-i slăbiciune, decît dintr-o compasiune reală faţă de femeia părăsită. Ca pentru a învenina atmosfera, Eb. Aduse vorba despre Maura, iar Silvia îl întrerupse cu o promptitudine stupidă:

— Ei lasă, lasă, domnule! Vă ştim noi pe ăştia, cuceritorii, fustangiii!...

Şi astfel Cipcigan părăsi în noaptea aceea castelul baronului Tross şi ajunse la gară exact în momentul cînd Silvia, în cămaşă de noapte şi desculţă, intra în camera amantului plictisit, dar o găsi pustie, şi vă închipuiţi ce...

În compartimentul de clasa întîia, singur, Cipcigan savură o noapte liniştită, fără certuri, dormi dus cu valiza cea mică sub picioare, iar în zori ajunse în orăşelul unde cu săptămîni în urmă descinsese nenorocit, mînat din urmă de un demon, trist şi pe semne şchiop, pentru a o readuce pe Silvia la castel! Cît de mult se schimbaseră lucrurile!

Alesese acea localitate înconjurată de munţi din două motive: primul, fiindcă răspundea unui anumit gust personal, al doilea, fiind convins că Silviei nu-i va trece niciodată prin cap să-l caute acolo. O clipă avu ciudatul gînd de a lua minuscula cameră unde într-o noapte spre dimineaţă se împreunase cu costeliva dactilografă a avocatului St. Ov., punctînd cu brutalitate capătul romanticei etape a tatonărilor. Dar, fireşte, nu puse planul în aplicare, ci luă birja pînă la cel mai răsărit hotel.

După-amiază ieşi în oraş şi, cuprins de imensul şi azuriul

sentiment al libertăţii, începu să se uite după tinerele vilegiaturiste cu pulover şi pantaloni, care, la braţ, în grupuri cîte două, cîte trei, băteau bulevardul de la un capăt la altul.

Auzi o melodie, ceva foarte cunoscut, intim şi-n acelaşi timp cu totul îndepărtat şi de neatins şi trăi o clipă de mare puritate sufletească; nici el nu înţelese ce se întîmplă, pentru prima dată în viaţă ar fi putut spune: „Sînt Dumnezeu" – şi brusc avu revelaţia: frîntura de melodie i-o amintise, printr-o inexplicabilă şi miraculoasă asociaţie pe Maura. Ceva cu totul deosebit! O melodie necunoscută să-ţi inspire imaginea unei femei pe care n-ai văzut-o niciodată. Şi picioarele i se tăiară de emoţie. Aşa era! La castelul baronului cu toţii păreau îndrăgostiţi de Maura, dar cine putea afirma cu certitudine că o întîlnise în carne şi oase?

Stăpînit de o nelinişte chinuitoare Cipcigan petrecu şapte sau opt zile, agitîndu-se între hotel, ştrand şi restaurant, chefuind, legîndu-se de femei şi înregistrînd inexplicabile insuccese. Pe urmă luă trenul şi se întoarse la Virţul de Sus, la castelul baronului, hotărît s-o strivească fără milă pe Silvia, dacă i-ar fi stat în cale, să înlăture necruţător piedicile care i-ar fi barat drumul spre Maura.

Ajunse la castel seara tîrziu, n-avu dificultăţi întrucît toate uşile erau deschise, iar odaia sa îl aştepta curată şi aerisită, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat; în vază camerista schimbase florile iar papucii de casă pe care-i uitase, parcă dormitau lîngă blana de lup, alături de patul vast şi moale.

Dumnezeule, oare plecarea sa nu fusese observată?! Silvia nu făcuse scandal, nu-şi smulsese părul, nu se izbise cu capul de pereţi? Baronul nu ridicase din umeri, iar Eb. Nu rînjise dispreţuitor aflînd de fuga sa?

Cipcigan ieşi din cameră şi o porni tiptil pe scară în jos; lămpi discrete în cupe de fier negru luminau cotloanele; în salon nu era

nimeni, doar un servitor care se lăcomise la vin, dormea trîntit în jilţ, ţinînd pe genunchi o sticlă subţire şi zveltă din care fusese culeasă şi ultima picătură. Cipcigan îi puse mîna pe umăr şi-l trezi.

— Unde-i camera domnişoarei Maura?

Nu putu scoate nimic de la el: sau nu ştia, sau nu voia să spună, sau era prea ameţit şi-n cele din urmă îl lăsă dracului şi încercă să deducă singur cam pe unde ar putea s-o găsească. Ajunsese şi la urechea lui zvonul neliniştitor al unei stranii legături dintre Maura şi un bătrîn savant nebun care s-ar găsi undeva în castel, sau sub castel, dar îl puse pe seama tendinţelor de exagerare întru grotesc ale baronului. Se orienta destul de bine prin castelul lui Tross, care fără să fie vast părea să fi fost construit de un creier dezorganizat; majoritatea musafirilor baronului se descurcau anevoie prin clădirea contorsionată, secţionată de planuri surprinzătoare şi străbătută de scări de toate tipurile. Cipcigan avu un gînd nebunesc: va pătrunde la Maura, şi o va seduce încă în noaptea aceea!

Deschise sumedenie de uşi, acolo unde bănuia că ar fi fata, dar nimeri fie într-o săliţă de arme, fie în camere nelocuite sau diferite dependinţe şi chicinete. Noaptea numărul uşilor părea să se fi dublat; transpirat, Cipcigan se gîndi să intre la Silvia pentru moment, să se liniştească, iar apoi, calm, să continue cercetările. Coborî un etaj, şi fără să bată la uşă pătrunse în odaia ei; fu atît de uimit găsind patul gol! În loc să-l aştepte, credincioasă, iubitoare (vai, credinţa şi iubirea Silviei îl puseseră pe goană acum cîteva zile!) Silvia întîrzia acum cine ştie în camera cui!

Îl năpădiră furiile oarbe, uitînd că o săptămînă în urmă s-ar fi considerat fericit dacă Silvia, din proprie iniţiativă, i-ar fi întors spatele.

Unde era, şi cu cine? Nu-i fu greu să ajungă la o concluzie definitivă în această privinţă. Pe noptiere de lîngă pat fotografia lui

(Silvia i-o smulsese după chinuitoare insistenţe, fiindcă nu voise să i-o dea) fusese înlocuită cu fotografia doctorului Hobra! Iar ca o dovadă – dacă mai era nevoie – că intimitatea lor progresase nesperat de iute, pe un mic raft, alături, descoperi un pachet de ţigări „Altimetru“, început şi deschis. În tot castelul doar Hobra fuma ţigări „Altimetru“...

Părăsit, uitat, înşelat, batjocorit! Îi rămînea o singură soluţie acceptabilă: să se întoarcă la gară şi să ia primul tren. Dar îşi aminti iar că se întoarse de fapt *pentru Maura.* Nu va pleca, nu va părăsi castelul înainte de a găsi, de a afla adevărul... Pentru a o privi în ochi cu seninătate trebuia să-şi recîştige însă demnitatea pierdută, trebuia să pună punct în „afacerea Silvia“. Demnitatea îi cerea să-i surprindă de proaspeţii amanţi şi cu un rictus amar pe figura lui nobilă să-l pălmuiască de la stînga spre dreapta şi de la dreapta la stînga pe infam!

Niciodată nu-i plăcuse mutra acestui prefăcut doctor Hobra, capul său rotund ca o popică, pleoapele grase şi expresia dezabuzată a figurii.

Cît despre Silvia... Pentru ea, doar dispreţul.

Încercînd să fie calm, dar tremurînd din toate încheieturile, puse o mînă jilavă pe clanţa de argint a uşii, hotărît, în caz că nu i se va deschide, să o smulgă din ţîţîni. Nu întîmpină nici o opoziţie, uşa era deschisă, iar camera doctorului Hobra, pustie. Aha, îşi zise, perechea îndrăgostită se plimbă prin parc... Văzu patul răvăşit, şi mai văzu pantofii de casă ai Silviei, şi cămaşa ei de noapte căzută pe jos... Pernele emanau parfumul obişnuit al fetei, esenţă de trandafiri, sau poate altceva, nu era tare în materie de parfumuri şi cosmetică; acelaşi parfum folosit pentru a-l cuceri pe el, şi pe care nici măcar n-avusese pudoarea să-l schimbe, trecînd la alt bărbat!

Dar unde dispăruseră cei doi, că doar nu se plimbau goi prin

parc?!

Mirarea îi mai potoli emoţia şi examină cu un ochi ceva mai lucid camera infamului. Constată cu amărăciune că baronul pusese la dispoziţia doctorului o garsonieră mai confortabilă, mai spaţioasă. Aprinse una din ţigările lui Hobra, tot întrebîndu-se ce să facă. Să-i aştepte acolo în cameră? Se pomeni controlînd baia. Se sperie văzînd o siluetă subţire, întunecată. Nu era decît o oglindă în care abia se recunoscu.

Încercă să deschidă aparatul de radio, de cîteva minute liniştea i se adunase deasupra capului şi-l apăsa, cînd auzi paşi pe culoar. Nu puteau fi decît ei, îşi aranjă cravata şi încercă în oglindă o suită de expresii: dispreţ – amărăciune – ură – furie – nepăsare – dispreţ... Uşa nu se deschise, paşii se depărtară şi scos din fire Cipcigan se repezi afară; în capătul obscur al culoarului se legăna un felinar; ochii i se obişnuiră şi văzu o siluetă fragilă, în rochie, sau capot de culoare închisă, şi o clipă, sub lumină luci un păr auriu bogat şi lung. Nu putea fi decît Maura!

Chiuind de bucurie se repezi în urmărire, dar pînă să ajungă la scară, acolo unde silueta parcă se topise, nu mai văzu nimic; căută zadarnic pîlpîirea felinarului mişcător; pe ce uşă o fi intrat?

Coborînd la întîmplare cîteva scări, urcă altele, pînă ce văzu într-adevăr felinarul.

— Maura! Aşteaptă-mă! urlă Cipcigan. Îi despărţeau cel puţin o sută de paşi, dar fu sigur că o vede întorcîndu-se şi-i aude rîsul. Părul auriu sclipi iar, Cipcigan se lansă într-o goană disperată, dar constată că o pierduse. De data aceasta intui clar drumul urmat de fată: scara ce coboară în pivniţele castelului. Părea că merge printr-un tunel, mari pietre cenuşii se bolteau deasupra, cînd privirea îi fu atrasă de un obiect care îi bara drumul: un fel de ladă metalică, neagră. Ceea ce fac, este o nebunie, îşi zise. Ce caut eu, un

om întreg la minte, în hruba asta îngheţată?

Un fior rece, dezgustător, ca o zvîrcolire de şarpe în propriul trup, trezi în el o senzaţie de greaţă şi teamă, dar un rest de mîndrie îl împiedică de la o abdicare totală: prin urmare trebuie să înainteze, să treacă de lada metalică neagră, să încerce o clarificare cu privire la dispariţia femeii cu felinarul, deşi o dată cu epuizarea poftelor sexuale o lehamite adîncă îl cuprinsese; se zbîrli de groază şi făcu un salt involuntar înapoi cînd văzu ţîşnind din lada metalică nişte braţe subţiri, cu articulaţii noduroase, care se întinseră spre el!

Cîteva clipe sinistrele tentacule se agitară prin văzduh, în gol, sub privirea stupefiată a lui Cipcigan, apoi se retraseră, făcîndu-se nevăzute sub carapacea lor de metal.

Un bec slab, ce atîrna strîmb de pe tavanul subteranei, lumina palid întreaga scenă; stăpînit de o curiozitate înfiorătoare Cipcigan făcu o nouă tentativă de a se apropia de ladă, şi din nou braţele îi barară calea, rotindu-se către el; rîse nervos, nu era decît un aparat, o glumă, un mecanism mort; dar renunţă la joc, urcă scările şi-l găsi iar pe servitorul beat din salonul de jos; îl scutură cuprins de o furie nimicitoare:

— Trezeşte-te, mototolule! Ce se întîmplă în casa asta blestemată!? Omul mormăi şi se prăbuşi, lovindu-se cu fruntea, de bara fotoliului; deschise ochii şi-i aruncă o privire galbenă şi beată, apoi aţipi iar.

Descurajat, Cipcigan se decise să-l deranjeze pe baron; privi ceasul, stătuse, privi pendula din salon, se oprise şi aceasta, oricum era tîrziu, era foarte tîrziu, normal ar fi fost să meargă la culcare iar a doua zi să se prezinte la dejun cu zîmbetul de dimineaţă; numai că a doua zi faţa lui va fi descompusă, cunoştea urmările nesomnului, iar canalia de Eb. Îl va întreba ca de obicei:

— N-ai prea dormit, mititelule? şi va trebui să-i surîdă amabil în

loc să-i despice ţeasta cu satirul!; asta e, domnule, îl va trezi pe Eb., un *sportsman* ca el nu se poate supăra pentru atîta lucru, şi poate vor deşerta împreună o sticluţă, iar canalia îi va povesti ce se mai întîmplase în ultimele zile, îl va informa precis şi complet asupra amorului dintre doctor şi Silvia, nu! la dracu cu Eb., mă duc la baron, am să-i cer socoteală, am să-i cer explicaţii, ce naiba, ce naiba, ce naiba se petrece sub acest acoperiş, şi de ce, de ce, de ce atîta linişte, ca într-un fund de prăpastie, da, o linişte de fund de prăpastie, unde nu ajunge nici adierea vîntului măcar, mă aflu într-un fund de prăpastie, şi pentru ce mama dracului m-am întors? dar de ce n-am plecat acasă, în primul rînd, mă aşteaptă prietenii, femeile, trupa întreagă îşi aşteaptă textierul, poetul, pe naiba, nici un pui de căţea nu mă aşteaptă nicăieri, dar mă piş pă întreaga lume, şi iată uşa care dă în apartamentul baronului, am să-l iau de gît pe afurisit, şi-am să urlu ca lupii la el, cioc, cioc, cioc!

Cioc, cioc, parcă aş bate într-un sicriu, nimeni nu se grăbeşte să răspundă, ce e cu baronul, a crăpat baronul de n-aude că bat la uşa lui şi...

— Ce căutaţi, domnule?

În spatele lui Cipcigan se ivise servitorul beat, numai că acum părea să-şi fi revenit de-a binelea, iar expresia figurii sale era controlată şi chiar severă.

— Nu vezi? urlă Cipcigan. Îl caut pe baron. Caut un om treaz şi normal cu care să schimb o vorbă... Caut o femeie, caut o sticlă cu ceva tare, şi caut, în fine, explicaţia...

— Veniţi cu mine, făcu omul, încercînd să-l ia de braţ. Cipcigan se smuci *(mon Dieu,* nici servitorii nu mă mai respectă, se vede că plecarea mea, dar ce zic eu, fuga mea, a fost mult comentată aici, frumos îmi stă! şi ce vor zice văzînd că m-am întors cu coada între picioare, – gînganie scîrboasă, viaţa, gînganie, gînganie... eus, la

un..... Ţia şi jalea au scor..... mad..... oab! şi toţi ceilalţi) şi încercînd să-l privească pe servitor cu ochi de stăpîn, făcu gestul de a se dispensa de serviciile sale şi pătrunse fără să mai bată la uşă în apartamentul baronului.

Urechi de liliac şi chibrituri de pe care fosforul a fost supt cu lăcomie, nici nu mă mir că baronul nu se află în pat la ora asta! Parcă mai există vreun om care doarme?

Vîntul umfla perdelele şi un curent cald trecea prin odăile lui Tross; în camera de culcare pe plapoma neatinsă dormita un motan roşcovan, care abia deschise ochii, două linii oblice, la intrarea nepoftitului.

Cipcigan se descălţă şi se întinse pe patul lui Tross, alături de motan. Aţipi, visă dracu ştie ce şi se trezi înfiorat de o atingere. Deasupra lui stătea acelaşi servitor, zicînd:

— Veniţi, domnule, am aranjat totul!

Se încălţă şi în timp ce-şi lega şireturile simţi cum îl apasă privirea superioară a servitorului.

Într-o altă cameră acesta desprinse din perete nişte cărămizi şi scoase din ascunzătoare o sticluţă pe care i-o întinse clipind din ochi, complice. Cipcigan îl înjură.

— Ah, nu vă convine coniacul, domnule? Atunci veniţi! Dintr-un alt punct, cu aceeaşi dexteritate desprinse o bucată de zid:

— Am organizat peste tot mici ascunzători, domnule. Îmi place să am rezerve. Formula mea este: rezervele te salvează! Aici aveţi o mică rezervă de vin, domnule, şi-i întinse sticla; în alte locuri am rezerve de ciorapi şi chiar de siguranţe electrice, domnule.

— Ascultă! Vreau să dau ochi cu savantul Şorban care e sechestrat aici! Îţi plătesc oricît dacă mă duci la el... Acum trei sferturi de ceas mă apropiasem de închisoarea lui dar am fost împiedicat...

— Cunoaşteţi formula?

— Ce formulă?

— Fără să cunoaşteţi formula nu puteţi trece.

— Şi atunci ce să fac? De unde pot afla formula?

— O cunoaşte numai domnişoara Maura.

— Atunci, de ce mă mai întrebi dacă o cunosc şi eu, imbecil în sos de vişine?

— Nu vă supăraţi. (Dintr-o altă ascunzătoare în perete scoase un pacheţel cu biscuiţi.) Poate vă e foame, luaţi.

— Dar ce, formula de intrare e doar la dispoziţia Maurei?

— Domnul Şorban fabrică praf de puşcă, aşa se zice.

— Dar pe Maura, omule, o pot întîlni?

— Cine ştie, domnule!

— Nu ştie chiar nimeni?

— Poate numai domnul Şorban.

— Ei bine, dar el e inabordabil!

— Aşa e, domnule.

Un cîine alb li se strecură printre picioare, era un ogar suplu, cu părul lucios şi urechile mari, pătate în cafeniu. Alergă împrejurul lor, jucîndu-se, apoi se îndepărtă şi-i privi de la distanţă, inteligent, lăsîndu-şi capul puţin în stînga, ca Alexandru cel Mare. Cipcigan se simţi ca un pion luat de o mînă puternică şi străină şi aşezat pe un cîmp necunoscut în bătaia unor forţe contradictorii; cîinele alb se mai îndepărtă puţin parcă umilit de ceva şi atunci baronul oftă adînc în timp ce Eb. Îşi descărca leneş carabina. Îi învăluia noaptea şi la marginea întunericului alţi cîini albi se zbenguiau, aproape fericiţi.

— Am impresia, zise Eb., că doctorul Hobra n-a venit degeaba atît de tîrziu.

— Oh, n-am nimic deosebit de spus, baroane, vorbi doctorul.

Presupun doar că îţi dai şi singur seama că ar mai fi multe de comentat în legătură cu Şorban. Ai aflat ceva despre diamantul Phyros?

— Of, veşnicele dumitale poveşti!... Mai bine istoriseşte-ne aventurile „Căprioarei "!

— Un om poate şi la cincizeci de ani să facă o iubire nebunească, absurdă... Dar nu din cauza „Căprioarei" stă Şorban întemniţat sub castelul dumitale. Cred că ştii care e motivul!

— Urăsc oamenii care ştiu totul, şopti Tross.

Tocmai atunci un cîine alb traversă în goană spaţiul din faţa lor, Eb. Încărcă arma şi trase fulgerător, totul se petrecu într-o clipită, cîinele, arcuit în goana lui, lovit de glonte, mai pluti cîteva secunde, apoi picioarele dinainte i se frînseră, ca retezate, şi alunecă în bot, îşi zdreli botul negru, şi-şi tîrî, din goana aceea nebună, limba pe pietrişul aspru printre scaieţi, şi lipit aşa de pămînt, cu ochii din ce în ce mai aburiţi, părea că urmăreşte la orizont apusul stelelor întîrziate.

— În plin!

— Am să vă las să discutaţi despre Şorban, zise Eb. Pe mine nu prea mă interesează matematica, am fost un corigent glorios la această materie, în schimb ştiu să ţintesc bine cu arma, revolverul şi carabina. Poate din cauză că în timpul şcolii eram aşezat în băncile din fund, departe de dascăli... Exersam de la distanţă cum aş nimeri în nasul, chelia sau nodul cravatei profesorului de matematică, iar el se strîmba către mine: — Ce faci, copile, ce faci? — Exerciţii de tir, domnule! — Fă exerciţii de înmulţire, copile! Alt cîine alb...

— Trebuie să-ţi iei inima în dinţi, zise Hobra către baron. Întîlnirea cu Şorban este inevitabilă, de ce să amîni. Vrei ca el să *plece* şi mai departe?

— Şi aşa e prea departe...

Noaptea se arcuia către vest – ciudata mărturisire ce o făcu vagabondul Alexandrescu, prietenului său pictorul Petre, şi apoi relatarea mai mult sau mai puţin cenzurată, lărgită sau abreviată a acestuia către baron, poate fi recompusă din nişte note ale lui Tross şi apoi din ceea ce a mai rămas...

Baronul Tross ţinea deci un jurnal?

— Ah, da. Ah, da...

— Era ceva cu totul intim, sau încerca să-i dea o notă obiectivă? Ce scria de pildă despre mituirea periodică a lui Weiss, patronul restaurantului „Trocadero"? Ce scria despre oamenii care *pleacă?*

Vagabondul Alexandrescu, printr-o ironie, căpătase în castel cel mai luxos apartament, hărăzit iniţial actriţei Cornelia Geambuşu-Song, care după ce făcuse (se spunea) o frumoasă carieră în străinătate (turnase chiar şi filme) revenise în ţară hotărîtă să se retragă încă tînără, în satul natal; ca răspuns la invitaţia baronului venise o carte poştală: *„Fata noastră o murit, daţi-i pace"*. Iscălit: *„Tatăl Corneliei"*.

Alexandrescu primise deci apartamentul destinat unei persoane decedate...

Totul se trăgea (e de presupus cel puţin) din bronşita pe care o contractase vagabondul, ne amintim că doctorul Hobra se oferise să-l trateze şi fuseseră împreună la Röntgen, în cabinetul unui bătrîn medic din localitate.

De unde flerul şi încăpăţînarea fostului medic de navă de a se ocupa de vagabond, care nu-i putea suferi pe doctori şi care în viaţa lui nu-şi făcuse vreo injecţie, vreun vaccin?

După ce ieşiseră amîndoi din cabinetul situat în apropierea restaurantului „Trocadero", Hobra cu un surîs tiranic de triumfător, aruncase:

— În trupul dumitale am descoperit o anomalie atît de

îngrozitoare, încît dumneata nici nu exişti de fapt ca fiinţă socială!

Pe Alexandrescu îl apucase tusea, – Dumnezeule, cît de mult îi ura pe medici! – şi rezemat de un pom, cu ochii injectaţi şi plini de lacrimi părea că-şi dă duhul, pînă ce Hobra îl luă de braţ şi-l tîrî la Trocadero, unde comandă ceva tare. Băură împreună; liniştindu-se, vagabondul întrebă:

— Tusea e o anomalie?

Alexandrescu îi povesti lui Petre, iar acesta baronului.

Acest doctor Hobra trebuie să fie cel puţin smintit, sau are zilele lui de sminteală. Din ziua aceea – şi asta se petrecea la începutul şederii lor la Virţul de Sus, insistenţele doctorului crescură, era suficient să-l vadă pe vagabond că zîmbetul diabolic îi şi înflorea pe buze. Pe urmă vizitele, în miez de noapte în apartamentul vagabondului, urmărirea uneori discretă iar alteori de-a dreptul ofensatoare a fiecărui gest – aşa nu se poate, nu se poate, nu se poate trăi, şi Alexandrescu îi mărturisi lui Petre că o va şterge.

— Dacă am într-adevăr două inimi... îi auzi Petre glasul plîngăreţ. Tu, Petre, ştii povestea: se va naşte odată un om cu două inimi, care... Dacă eu am într-adevăr două inimi... asta e ceva care mă bucură şi mă înspăimîntă... Dar de ce el...

— Să vii deseară să vezi cum îi pîndeşte pe cîinii albi, zise Petre, care totuşi nu putea lua chiar în serios aberaţiile lui Hobra.

După ce apuse soarele baronul Tross intră la Trocadero, unde era linişte, nimeni nu se îmbăta. Weiss mătura paşnic prin colţuri iar fiică-sa îşi făcea de lucru la bar cu nişte sticle, pe semne boteza ţuica, şi baronul făcu invitaţilor săi gestul cunoscut şi se aşezară cu toţii, în afară de Eb., care-şi rezemă întîi carabina de perete şi ocupă apoi un loc de unde putea să n-o piardă din ochi. Hobra îşi petrecu o mînă pe după umărul Silviei, în faţa acesteia luase loc Cipcigan, umilit dar încercînd să-şi aprindă în priviri lumina unei mîndre nepăsări.

În acest timp Alexandrescu, la castel, se pregătea să evadeze.

— Pentru Maura e simplu, zise Tross E atît de frumoasă că poate da ochi cu Şorban ori de cîte ori are chef, unchiul meu a rămas un afemeiat pînă la bătrîneţe, în faţa ei are desigur nişte complexe.

— Am un chef teribil să beau ceva! încercă Silvia s-o treacă pe linie moartă pe Maura. De cîtva timp simt că trăiesc din plin! – şi aruncă o privire triumfătoare lui Cipcigan.

— E adevărat că Maura ar fi participat la nişte concursuri de frumuseţe?

— Femeile sînt misterioase, zise Eb. Dar numai cele fermecătoare, – şi din tonul lui se vedea clar că n-o include pe Silvia în această categorie.

Multă tristeţe e pe lume, îşi zise Petre, urmărind cîinele alb care se ivise la marginea platoului, încercînd să-şi amintească ce discutaseră înainte, la Trocadero. Dar îşi aminti iarăşi de povestea bietului vagabond, şi – ciudat – îşi aminti mai ales de versiunea sa proprie, transmisă baronului. Fiindcă veni vorba de versiuni. Orice poveste, capătă altă nuanţă, la fiecare treaptă a ei. Poate că povestea lui Alexandrescu spusă lui Petre nu mai semăna cu povestea (aceeaşi) transmisă de Petre lui Tross; în orice caz Petre îşi amintea mai ales de versiunea a doua şi poate că aceasta era niţel falsă.

Pictorul nu reuşea să înţeleagă de ce se teme vagabondul, şi nici nu credea că se teme. Baronul în schimb, deşi prinsese întreaga istorie printr-un intermediar care o falsifica întrucîtva, fu mult mai receptiv faţă de temerile vagabondului; poate fiindcă-l cunoştea mai bine pe doctorul Hobra, prin altă filieră, filiera Şorban.

Într-adevăr, ce rămăsese nespus, de către Hobra, în legătură cu savantul?

În acest timp, Alexandrescu, gata de drum, ieşi din apartamentul său să miroase atmosfera din castel. Cu toţii plecaseră

la Trocadero, iar de acolo trebuiau să meargă la pînda cîinilor albi. Cu toţii, în afară de două fiinţe: profesorul Şorban şi Maura. Şi, fireşte, în afară de servitori. Dar aceştia, asemeni echipajului unui pachebot de lux, păreau să fie în general invizibili, cu excepţia ocaziilor cînd erau într-adevăr necesari.

În seara aceea masa nu fusese întinsă; baronul îşi invitase oaspeţii la Trocadero (pentru variaţie e vesel să cinezi cîteodată la cîrciumă, alături de cei care ar încerca să *plece)* iar Alexandrescu anunţase că va întîrzia, în afară de Petre nimeni n-o să-i observe absenţa, şi chiar Petre... I se făcu foame şi surîse gîndului de a merge la bucătărie şi de a cerşi ceva de mîncare – servitorii s-ar fi holbat la el ca la dracu, ei şi ce, bunele maniere şi toate celelalte, la naiba! Încercă să descopere după miros cam în ce direcţie ar fi bucătăria, cînd văzu în capătul de sus al coridorului un felinar legănîndu-se şi o cascadă de păr auriu sclipi o secundă.

— Maura! urlă vagabondul, cu toate că n-o văzuse niciodată.

Alergă după ea, dar o pierdu... Mai tîrziu fu mulţumit că n-o ajunsese, s-ar fi acoperit de ridicol. Primul impuls fusese s-o ia de mînă şi să-i declare dragoste, şi impulsul rămăsese, cu toate că acum, cenzurat, părea caraghios pe de o parte, şi ofensator pe de alta.

Şi cu toate acestea vagabondul o iubea pe Maura. Asta venise din senin, în afara oricărei logici şi circumstanţe.

Îşi luă rucsacul şi ieşi din castel fluierînd cîntecul căpitanului Roberto; în parc întunericul păşi tiptil pe urmele sale, vagabondul simţi cum îi zvîcneşte inima de frică, şi auzi iar: „În trupul dumitale am descoperit o anomalie atît de îngrozitoare încît dumneata nici nu exişti de fapt ca fiinţă socială “.

Maura, Maura, şopti Alexandrescu înspăimîntat şi sentimental; habar n-avea de mersul trenurilor, la gară află că unul tocmai

plecase iar următorul trece abia peste trei ore, şi-i fu frică să rămînă în mica săliţă de aşteptare, se instală deci afară, călare pe rucsac, rezemat de un perete, una, două, trei stele căzură în acelaşi minut, şi încă una.

Pe doctor îl chema parcă Pop. Bătrînul (era surd de-a binelea) nu protestă cînd Hobra, prezentîndu-se drept coleg, îi ceruse accesul în cabinet. Şi apoi, după ce vagabondul se dezbrăcase, faţa lui Hobra, ivită brusc de după paravan, transfigurată de o bucurie crudă! Omul cu două inimi! Apoi îşi continuă cercetările expunînd în dreptul ecranului toate părţile trupului, căutînd parcă încă ceva! Încă ceva în afară de ce?

„Nu mă grăbesc, Alexandrescule! Descoperirile colosale se înfăptuiesc încet, iar eu te voi urmări pînă în ziua cînd ţi se va face lehamite şi ai să vii singur la mine zicînd: *Doctore, mă predau, fă cu mine ce doreşti!* Încă nu ţi-e frică de mine, încă ai impresia că mă joc, dar încetul cu încetul îţi voi deveni odios iar simpla mea apariţie te va înspăimînta... Şi rezistenţa ţi se va toci cu încetul şi pînă la urmă singura ta dorinţă va fi să se termine totul cît mai repede... Nu uita, eu nu mă grăbesc, dar va veni timpul cînd tu ai să mă rogi să termin odată! Pînă atunci umbra mea nu te va părăsi o clipă, vom fi mereu împreună, voi trăi în spaima ta, ai să mă vezi în toate oglinzile şi în toate fîntînile, ai să mă simţi în fiecare secundă în spatele tău, paşii tăi vor răsuna dublu, fiindcă vor fi şi paşii mei alături, şi cu timpul şi mie o să mi se facă frică de tine, dar nu voi da înapoi, nu voi da înapoi... nu voi da înapoi...

E înspăimîntător, nu? Cunoşti povestea: se va naşte omul cu două inimi, care....

— Care? bîiguise vagabondul.

— Va şterge de pe suprafaţa pămîntului... toate...

— Ba nu! răcnise Alexandrescu. E tocmai invers!

„Eu nu mă grăbesc, Alexandrescule...”

„N-ai să poţi fugi nicăieri, Alexandrescule”...

Rezemat de peretele gării vagabondul numără stelele căzătoare şi sufletul îi îngheţă de spaimă cînd văzu sub felinarul fumegos ce arunca o pîlpîire moartă peste terasament, o siluetă scundă şi masivă, un cap rotund ca o popică... dar nu, nu e Hobra, slavă domnului! ar fi cazul să ia totuşi un bilet, pînă oriunde, dar mai este timp, casa e de altfel închisă, în gările astea mici casa se deschide abia cu zece minute înainte de venirea trenului, dar ceasul arată că mai are mult de aşteptat, o detunătură îndepărtată, or fi ucis un cîine alb? regretul de a nu fi cunoscut pe Maura, sentimental nenorocit, fricos, du-te naibii, du-te dracului, Alexandrescule!

„Eu nu mă grăbesc, Alexandrescule...”

Se ridică, păşi împleticit împrejurul gării, se rezemă de un plop.

Cînd veni trenul, Alexandrescu dormea. Cum poate aţipi un om pe marginea prăpastiei? Se trezi odată cu ieşirea ultimelor vagoane din staţie. Următorul tren, peste vreo patru ceasuri, la revărsatul zorilor...

... Instalat în vagonul de a treia, vagabondul moţăie. Nişte ţărani, alături, discută despre recoltă şi despre „că va fi război“.

Pe înserate trenul ajunge în oraşul O., unde are un unchi pe care nu l-a văzut de atîţia ani... Frînt, Alexandrescu merge să ceară găzduire acelui unchi...

— Felul în care te distrezi cu blestemata carabină, e aproape revoltător, zise doctorul, îmi aminteşte de nişte cuvinte ale lui Şorban, ceva ca o profeţie sumbră, cînd călătoream împreună în sus pe Dunăre; Hobra atinse ţeava carabinei: — E rece, zise. Eram la bar, Şorban o sorbea din ochi pe „Căprioară” şi toată şleahta îşi dădea seama de situaţie, adică eu, Coniacarul numărul unu, Pistolarul

numărul doi, Psihul – şi cine mai era de faţă? Probabil Gălbenuş, Ofiţerul intendent, şi încă vreo doi indivizi mai şterşi; nu ştiu dacă Şorban era chiar beat.

„Va veni o vreme, a spus el – cineva tocmai îi pusese o întrebare cretină, despre matematica viitorului, sau despre ştiinţa viitorului, poate despre viitorul lumii? – o vreme cînd fiecare oraş şi fiecare palmă de pămînt va deveni o ţintă pentru un proiectil nevăzut..." „Şi ce vor face oamenii?" l-a întrebat Gălbenuş. „Vor fi şi mai nepăsători."

— Eu nu cred nici în matematica viitorului, şi nici în viitorul lumii, aruncă Eb.

— Eşti dintre cei nepăsători.

— Eu vînez, răspunse Eb. Mă aflu pe teren de vînătoare, totul se vînează, norocul, femeile, banii, dacă ţinteşti bine. Vînător fără autorizaţie, brigand; dacă aş primi autorizaţie aş renunţa, m-aş apuca să fabric perii.

— Eşti un păianjen, zise Tross.

— Nu, eu sînt sincer. Eu fac totul pe faţă.

Silvia scînci că-i este frig.

Unchiul lui Alexandrescu şedea la masă, absorbit, dar îşi recunoscu imediat, dintr-o ochire, nepotul. Nu manifestă nici surprindere nici entuziasm; bătrînul pensionar (predase matematica la liceu, vreo patruzeci de ani) trăia de mult timp în afara emoţiilor de rînd; văduv, singur, tolerînd de două ori pe săptămînă o femeie care-i aranja prin casă: „Ai venit?".

— Am venit, răspunse vagabondul, ezitînd; poate greşise casa?

— Şezi, zise bătrînul. Aşteaptă, aşteaptă pînă cînd voi fi gata, îl opri pe Alexandrescu; acesta, derutat, se pregătea să explice...

De la poartă, vocea factorului: — Domnule Meldea, poşta.

— Mă duc eu, sări vagabondul, bucuros să se facă util.

Depuse scrisoarea pe masă şi cu această ocazie observă că foile dinaintea unchiului erau umplute cu formule; vagabondul simţi un gol în stomac, îl îngrozea ştiinţa, cum de uitase că unchiul său predase matematica?

Bătrînul Meldea ridică privirea, prin ochelari ochii săi avură o sclipire mînioasă:

— Binomul lui Şorban! mormăi spre nepotul nedumerit.

— Da, unchiule...

— Ce, da? Te pomeneşti că ai înţeles?

— Nu, nu...

— Acest Şorban!... Acest răufăcător genial, şarlatan, înşelător, dacă e adevărat ce pretinde el, totul se răstoarnă cu cracii-n sus!

Vagabondul îşi chinuia creierul: unde şi cînd auzise el de Şorban?

— Eşti flămînd? reluă unchiul. Eu prînzesc abia la patru... Meldea vorbea singur, întorcîndu-i nepotului spatele:

— Am să dezvălui înşelătoria.

Vagabondul aşteptă cuminte ora prînzului; n-avea un ban. Pe la patru fără zece, un băiat aduse mîncare în sufertaş de la un birt din apropiere, în două sau trei zile Alexandrescu cunoscu izbucnirile periodice de furie ale unchiului său împotriva binomului lui Şorban, împotriva autorului; erau ani de cînd, scrîşnind din dinţi, încerca să demonstreze nevalabilitatea blestematului binom!

Profesorul Meldea, uscat, cu un ochi puţin „strîmb“ cum se exprimase cineva din familie. Un ochi care parcă te urmărea din orice unghi.

— Pentru un imbecil ca tine, gesticulă Meldea, nu pot da nici o explicaţie... Aş putea, în fine, să zic aşa: Şorban pretinde că X nu se întîlneşte niciodată cu Y... Ai priceput?

— Da, unchiule.

— Da? Ce este X?

Vagabondul se pregătea să fugă, dar amîna mereu. Pornirile de dascăl, atît de înrădăcinate în Meldea, se redeşteptară odată cu apariţia acestui elev de ocazie, atît de nătîng. Alexandrescu însă nu reuşea să priceapă noţiunea de *X*, mintea lui refuza să deschidă o cît de mică portiţă abstracţiunilor, asta nu-l împiedica să asculte docil afuriseniile unchiului său la adresa ipochimenului Şorban.

În cele din urmă îşi amintise, da, la castelul lui Tross se vînturase ideea că acolo stă ascuns un anume savant Şorban – ce poveste de groază o fi şi asta? – dar nu se chinui, prea era ceţos totul, era hotărît să se odihnească şi-şi cheltuia cea mai mare parte a energiei încercînd să-l uite pe doctorul Hobra. De fapt pentru el Hobra era un fel de echivalent al lui Şorban pentru Meldea.

— Ştii ce înseamnă să admitem definitiv că *X* nu se întîlneşte niciodată cu Y?

Totuşi Alexandrescu îşi amintea de unele discuţii şi svonuri – Meldea nu fusese un profesor de duzină, avea lucrări, unele apreciate, altele desconsiderate, luase cîndva contact cu lumea ştiinţifică, fără a izbuti însă să depăşească vreodată condiţia de simplu profesor de liceu; în cîteva rînduri fusese la un pas – vagabondul îşi aminti – de a ajunge la universitate – dar ghinionul – stop!

— Ştii ce înseamnă să admitem definitiv că?...

— ... X nu se întîlneşte niciodată cu Y? termină vagabondul fraza. Ştiu, unchiule!

— De unde ştii? De unde ştii? Spune repede dacă ştii!

— Înseamnă că am ajuns la marginea neantului, repetă Alexandrescu o frază care suna ca un ecou prin capul său pustiu.

Meldea îl privi puţin mirat, pe deasupra ochelarilor.

— Am spus eu asta?

— N-ai spus-o niciodată, unchiule... dar...

— Atunci, de unde ştii?

Ar fi fost complicat să-i explice, şi nici n-ar fi reuşit – unde auzise fraza blestemată. Luă un aer inocent şi afirmă că asta e concluzia sa proprie.

Prima dată îl revăzu pe doctorul Hobra în vis, şi abia după cîteva coşmaruri repetate începu să-l zărească ba printre trecători, ba cocoţat în vreun copac, sau ascuns în dosul perdelelor din ferestrele cartierelor mărginaşe unde se plimba cu Erica.

Domnul Meldea află de Erica şi-i servi o morală caustică şi detailată în care analiză cu luciditate şi bun simţ, dar fără humor, problema ratării în general şi situaţia sa deplorabilă în special, la o vîrstă matură, da, matură, cînd alţii he-he, şi hm! el nu era nimic, nu se înarmase împotriva vicisitudinilor vieţii măcar cu o diplomă, ba dimpotrivă (Cum adică „dimpotrivă"? sclipi întrebarea în mintea vagabondului, încărcată de nedumeriri şi spaime): Alexandrescu avu ocazia să audă rezumatul propriei sale existenţe interpretată de un cap de profesor de matematică pensionar; află cu un fior de scîrbă că fusese o bestie de copil care în cele din urmă reuşise să-şi îngroape sărmanii părinţi, căzînd apoi pe capul unor rudenii de toate gradele, presărînd în urma sa urgia şi dezastrul; îşi boicotase dascălii, încercase să dea foc la două sau trei şcoli şi trăsese cu arma de vînătoare (la vîrsta de nouă ani) într-o bătrînă sclavă pe care n-o ucisese însă de tot...

Pleoştit cu totul, vagabondul privea cu ochi larg deschişi filmul infamei sale vieţi, redat cu începătorul de necruţătorul unchi. Află, ceea ce ştia bine de fapt, că îi ura pe medici, sentiment ce-l determinase să comită fapte abominabile, comentate chiar şi azi pe ici şi colo; Meldea îi povesti cum îşi repezise din viteză capul în

pîntecul uriaş al bunului doctor Stamate care venise să-l vaccineze, şi cum pe urmă culegînd de pe jos sculele leşinatului Hipocrate, vaccinase el însuşi pisica, viţelul şi o găină care pieiră în cele din urmă; şi cum... şi cum... şi iată-l încurcat cu o femeie de dubioasă faimă – această Erica! – în oraşul unde unchiul său trudise o viaţă întreagă pentru a-şi consolida o reputaţie.

— Dragul meu unchi! făcu vagabondul mîhnit.

— Cum? căscă Meldea ochii cît nişte talgere.

Erica îl ducea la cinematograf, el n-avea para chioară şi cînd ieşeau de la film afară îi aştepta cîinele alb al fetei, un cîine alb şi fără nume; pe stradă cîinele alb alerga în faţa lor învîrtind coada...

Eb. Duse arma la ochi, dar Tross îl opri: „Mai iartă-l o clipă!“.

— Pe unde o fi umblînd zevzecul acela de Alexandrescu? întrebă doctorul.

— Mai slăbeşte-l pe Alexandrescu, făcu Petre. Mai slăbeşte-l!

— Vreau să văd un cîine alb, scînci Silvia. Eu de ce nu văd niciodată cîini albi?

Mîna doctorului coborî pe pieptul Silviei, era conştient că Cipcigan îi urmăreşte gestul, coborî puţin pe stînga pînă cuprinse sînul fetei în palmă.

— Presimt că Alexandrescu va încerca să evadeze în seara asta, adăugă Hobra. Vrea să fugă – se teme nu ştiu de ce – nu ştiu de ce – are uneori nişte gînduri!...

— E ciudat cum Maura poate petrece zile în şir în tovărăşia lui Şorban. Eb. Îşi arătă dinţii albi: — La urma urmelor Şorban e un biet şobolan bătrîn!

— Unchiul meu a iubit întotdeauna femeile... Întotdeauna. Pe cînd era tînăr, v-am spus cum arăta atunci, un viking blond şi spătos, bun pentru filmele americane cu pistoale şi iuhuhu, a sedus

o fată, Erica, logodnica unui profesor pe nume Meldea; a fost un scandal de proporţii, unul din multele scandaluri cu fast şi artificii în centrul cărora a stat junele Şorban; această Erica a dispărut...

— Da, şi?

— Nimic, a dispărut...

— A ronţăit-o Şorban?

— Nu, zise Hobra. A aruncat-o într-o zi, pe furtună, în mare.

— Versiunea aceasta a circulat, într-adevăr, confirmă Tross.

— I-am spus „Căprioarei", încercînd s-o reţin lîngă mine: „Vrei să te arunce şi pe tine în Dunăre"?.

— Destul, zise Tross. Şorban nu e un criminal; dar pe seama oricărui om ieşit din comun sînt puse tot felul de...

— Erica o chema? susură Silvia. Vreau să mă cheme şi pe mine Erica. Vreau să fiu Erica, vreau să fiu ucisă din prea multă dragoste.

— Şorban a aruncat-o în mare fiindcă se plictisise. Ştii cu ce-l chinuia Erica? „Vreau să fiu Silvia", zicea. „Vreau să fiu Silvia"...

— Scîrnăvie! mormăi Cipcigan.

— Nu te irita, poete! Ai inima slabă, e în folosul tău să rămînem amici.

Părinţii ei locuiau în acelaşi oraş, dar Erica îşi luase cameră în dosul cinematografului „Tripoli", sub motiv că nu putea primi bărbaţi în casa părinţilor. Era un motiv rezonabil. Avea un fel de mansardă, dar nu chiar mansardă de tot; urcai pe o scară de lemn, lipită de perete; din minusculul balcon uşa dădea drept în cameră; de la ferestre puteai să-i vezi pe cei ce ies de la film, cîte unul, cîte doi, cîte şapte, dar nu mai mulţi, fiindcă filmul rula fără oprire, între patru treizeci şi unsprezece patruzeci şi cinci, veneau numai pelicule cu veseli cowboys, cinematograful se specializase: („La plantaţie se poartă pantaloni" se vedea titlul scris cu uriaşe litere

colorate); dacă deschidea uşa ce da în balconaş, Erica auzea împuşcăturile, ghitara şi răcnetul de adio...

Cînd auzea toate acestea din pat, era mai bine, mai ales dacă nu era singură; la nouăsprezece ani, al şaptelea amant, Alexandrescu; îl plăcuse, iubea pe cei fără căpătîi, îl credea nepăsător fiindcă vagabondul ştia să-şi mascheze frica şi neliniştile, vagabondul o înveselea imitîndu-i pe trăgătorii din filmele ce rulau; Erica era o fată şi jumătate, cu faţa albă şi picioare lungi, abia încăpea în pat, îşi rezema tălpile de perete, era gîdiloasă... „Cine naiba se tot plimbă prin faţa casei“? o întreba ridicat în cot Alexandrescu.

Vara filmul rula în grădină, putea să-l vadă chiar din pat – Erica, Erica, Erica! o îmbrăţişa vagabondul.

Se crezu descoperit, dar felinarul împrăştia o lumină chioară, nu era sigur, dar omul care se plimba încolo şi-ncoace semăna leit cu doctorul Hobra!

Erica îi simţi trupul îngheţînd; am fost urmărit? suna întrebarea în ţeasta vagabondului. E oare cu putinţă, dar ce, sînt om viu sau personaj de film – pe ecran tocmai se căsăpeau cîţiva – La plantaţie se poartă pantaloni – ce coşmar oribil, acest doctor Hobra!

Erica îl iubea mult, dar nu definitiv, îl avertizase! La început se plimbaseră, vagabondul nu-i acorda mare atenţie şi asta o cîştigă, nu-i plăceau bărbaţii lipicioşi, prea insistenţi, prea serioşi, de ăştia e greu să te scapi; se tot plimbaseră; la marginea oraşului unduiau nişte coline surpate pe alocuri... Dar pînă la urmă Erica îl chemase sus în camera ei, să vadă filmul...

Se plimbaseră de mînă ca doi adolescenţi, el în cămaşă subţire, Erica în bluză albă, prin centru în văzul oraşului, spre indignarea lui Meldea.

Apărea dimineaţa, livid, cu faţa trasă, perfect fericit.

Meldea urla ca un lup şi-l dădea afară din casă de trei ori pe zi.

Vagabondul descoperise adevărata fericire, cînd în oraş apăru doctorul Hobra.

La început îl visă. Erica îl încuraja: cînd visezi rău, e de bine. Îi mărturisea doar atît, că a visat de rău. Erica agăţase deasupra patului o centură de castitate, o veche piesă de muzeu, furată dintr-un turn al oraşului.

— Pune-ţi centura, zise vagabondul. Fă-te goală şi pune-ţi centura de castitate, şi apoi să şedem la geam şi să privim filmul.

— Nu te mai sperie individul care se plimbă de cîtva timp prin faţa casei?

Erica era fata unui avocat din oraş şi prima ei experienţă în materie de amor era legată de o odăiţă amărîtă, pe care tatăl ei o închiria funcţionarelor sale... Cu una din acestea, o dactilografă, Erica se împrietenise, şi dactilografa plecînd odată din oraş îi lăsase cheia; Erica se mută acolo, îi plăcea să se ştie liberă, venea tîrziu şi lăsînd uşa deschisă îşi închipuia că are o întîlnire tainică... Într-o seară speranţele ei se realizară total fiindcă apăru un ins cam beat şi bătrîior:

— Eu sînt Valerică, zise. Poate ai auzit de mine... Mă bucur că domnul avocat şi-a schimbat dactilografa, tu eşti mai drăguţă, cea dinainte era slabă şi rea... *Te* pîndesc de cîteva zile...

Erica îl urmărea cu ochii măriţi de frică pe bărbatul cu mustaţa pe oală şi ochi mici, rotunzi, încercănaţi, care înaintă pe nesimţite şi începu să-i mîngîie genunchii...

— Eu am fost prietenul tuturor dactilografelor domnului avocat... În afară de ultima care era rea...

Doctorul Hobra nu se sfia să-l urmărească pe faţă; cînd vagabondul cobora împreună cu Erica şi pornea spre parc să bea o limonadă din paharele înalte cu picior subţire în care se azvîrlea întîi o ţandără străvezie de gheaţă, el îi însoţea de la distanţă şi pe

urmă se aşeza la o masă învecinată cu a lor, în aşa fel ca s-o vadă pe Erica din faţă; fiica avocatului cocheta cu el, ceea ce-l scotea din sărite pe vagabond; totuşi se prefăcea că nu-l cunoaşte pe Hobra; uneori acesta dispărea cîte o zi întreagă şi atunci, printr-o ciudăţenie, spaima vagabondului creştea; odată, întorcîndu-se acasă, îl găsi pe doctor şezînd în fotoliu, fumîndu-şi tacticos ţigara. Meldea lipsea.

— Pe unde ai intrat? scrîşni Alexandrescu regretînd că n-are la îndemînă un obiect tare, un fier de călcat sau un baston.

— Te distrezi bine, Alexandrescule! Văd că ai îmbrobodit-o rău pe sărmana Erica!

— Pe unde ai intrat? Te întreb, pe unde ai intrat?

— Întreabă-mă altceva... Nu eşti curios să afli ce-ţi fac prietenii? Pictorul, baronul, Silvia. Eb., Cipcigan? Sau Maura? Pun pariu că ai mîinile umede şi reci, neurastenic nenorocit!

— La plantaţie se poartă pantaloni, răspunse Alexandrescu.

Rămase singur, sleit de puteri; sub tavanul salonului se răsucea încă o şuviţă fragilă de fum din ţigara lui Hobra; privi pe fereastră; la colţ doctorul o oprise pe Erica şi fata îi zîmbea, Hobra părea puţin mai scund, el o prinsese de mînă, Erica se apăra slab sau nu se apăra de loc, discutară aşa cîteva minute, apoi doctorul îşi continuă drumul iar Erica veni sub gard să-l fluiere pe vagabond.

— Ce-aţi tot vorbit?

— E un om tare simpatic!

— Un gentilom, un binefăcător, aprobă vagabondul. Ce ţi-a propus?

— Nu ghiceşti?

— Să vă întîlniţi?

— Se înţelege!

— I-ai promis?

— Da. După ce pleci tu. Nu ziceai că în curînd pleci?

..... aquila non capit muscas..... Oho!.....

— Bine, să fugim, acceptă Erica. La gară îşi aminti şi-l trimise pe vagabond să-i aducă centura de castitate, bătu din picior, se încăpăţînă şi Alexandrescu o lăsă în sala de aşteptare de clasa a treia, cu consemn straşnic de a nu se mişca de acolo; în prima covrigărie îl văzu prin vitrină pe Hobra, care-l aştepta. Soarele luci peste turnul cenuşiu cu creneluri şi orbite întunecate, trecu pîlcul de plopi ce tremura pe bulevardul gării; trecătorii asudau cu fiecare pas şi se făcu puţină răcoare doar cînd trăsura judelui, cu telegarii biciuiţi, trecu tropotind peste pietrele vinete; vagabondul cumpără un ziar şi se opri; prin oglinda vitrinei îl vedea pe doctor traversînd strada.

— Atunci, adio, domnule Alexandrescu! strigă băiatul de la chioşc. Vagabondul îl privi: puştiul era desculţ, pe fruntea prematur ofilită luceau picăturile de sudoare.

— De unde ştii că plec?

— Aveţi un aer de călător...

Un beţiv îl îmbrînci. Se întoarse, ridică mîna amenințător, avea palma mare, galbenă şi unghii negre.

— Lumea e clădită pe sticle! zise, duhnind.

— Pe contraste, reluă vagabondul înţelepciunea unui gînditor.

— Pă ce?

— X nu se întîlneşte în veci cu Y!

— Adio... domnule! flutură beţivul mîna lui mare şi murdară. Adio, domnule Alexandrescu!

Trebuia să facă rost de centura de castitate şi trebuia să scape de doctor. Se lansă pe un drum ocolit pentru a-l deruta, cînd îi trecu prin cap că prin muzeul medieval al oraşului trebuie să se găsească o altă centură, nimic mai simplu decît s-o sustragă de acolo decît să

parcurgă chinuitorul drum pînă la cămăruţa de peste drum de „Tripoli”; pe sub nasul lui trecu o undă de fum uscat şi aspru, era fumul ţigărilor marca „Altimetru“, fumate de Hobra, dar unde o fi doctorul? Nişte copii cocoţaţi pe garduri îşi aruncau o minge, o scăpară, vagabondul o ridică şi le-o întinse.

— Mulţumim, domnule.

— Merg la muzeu, copii.

— Adio, domnule Alexandrescu!

— Fie-vă milă de cîinii albi! Să nu i împuşcaţi!...

— Adio, domnule Alexandrescu!

— Voi cunoaşteţi povestea omului cu două inimi?

— Adio, domnule Alexandrescu!

Vizită cele cinci etaje ale muzeului, văzu sisteme de archebuze, vechi manuale austriece de tortură, flinte haiduceşti, o farmacie din evul mediu, un cleşte de scos măsele şi o ghilotină, dar nu descoperi nici o centură de castitate. Voi să coboare şi la subsol.

— Nu v-aş sfătui să mergeţi acolo, domnule Alexandrescu.

Custodele avea un ochi atins de albeaţă.

— Acum vreo sută de ani a coborît în subterană un matematician nebun împreună cu eleva lui preferată şi n-au mai ieşit...

— Şi?

— S-ar putea să fie şi acum acolo!

— Cum îl chema pe matematician?

— Nu ştiu, domnule Alexandrescu, cred că nimeni nu mai ştie, formulele lui s-au dovedit înşelăciuni, dar pe eleva lui o chema Maura.

— Dacă formulele lui s-au dovedit greşite, de ce v-aţi temut de el şi l-aţi sechestrat?

— Povestea spune că s-ar fi sechestrat singur.

— Uite ce e, am nevoie de o centură de castitate. Plătesc!

— Am una.

— O cumpăr.

— Ţi-o fac cadou, domnule, dar nu e aici, ci acasă. Uite adresa mea! Centura se află pierdută printre alte vechituri. Adio, domnule Alexandrescu!

Îl învăluia fumul ţigărilor „Altimetru“. Doctorul era un şiret, stătea ascuns, dar azvîrlea inelele de fum, ca un scamator, pentru a da de veste că e şi el pe-aproape. Urcă pe strada ce i-o indicase custodele, pe sub castani rotaţi ce abia foşneau; casa era măruntă, iar în fundul curţii văzut o clădire şi mai neînsemnată, cu două odăiţe; în prima locuia dactilografa unui avocat, iar a doua tocmai se văruia. Coborî în pivniţă şi scormoni printre epavele unor butoaie cu doagele putrede şi rărite, dar nu găsi nimic.

— Într-adevăr am avut o centură de castitate originală, zise nevasta custodelui, dar a şterpelit-o prietena dactilografei, fiica unui avocat. Degeaba cauţi. Adio, domnule Alexandrescu!

La poartă simţi iarăşi mirosul specific al ţigărilor „Altimetru“, pesemne Hobra tocmai trecuse prin faţa casei. Se aşeză ostenit pe o bancă dintr-un părculeţ, îl chinuia gîndul că Erica se săturase să-l aştepte la gară în sala de clasa a treia şi plecase. Trebuia totuşi să găsească centura.

În camera fetei era răcoare şi se întinse o clipă în patul ce emana parfum excitant de femeie goală; în timpul zilei la „Tripoli” filmele rulau în sală, dar se auzeau bine replicile şi muzica. La plantaţie se... Se dori în sala întunecoasă, printre siluetele neclare ale spectatorilor. Contele de Rochefort îşi smulse de la şold spada şi porni în urmărirea adversarului. Filmul trecuse de jumătate, principalii inamici şi rivali abia schimbaseră cîteva focuri de revolver; vagabondul se ridică: „Adio, domnule Alexandrescu!“ şopti femeia

cu lanterna. „Nu plec. Arată-mi o fată singură.” „E domnişoara Erica, acolo în spate”, şi trimise o rază de lumină în fundul sălii pentru a-i arăta locul unde şedea fata.

„Ai găsit centura?” întrebă Erica. „Nu mai era pe perete!” „Fireşte, fiindcă am luat-o.”

„De ce nu m-ai aşteptat la gară?”

— Bine, să fugim! acceptă Erica.

— Nu se fumează în sală! se indignă Alexandrescu dar întorcîndu-se îl văzu în rîndul din spate pe doctorul Hobra. Acesta îi făcu semn!

— Salve, amice!

Părăsi odaia Ericăi cu centura de castitate în mînă, privi de pe balcon, şi văzu după colţ o şuviţă de fum albăstrui. Hobra era acolo! Se întoarse în cameră, trecu piciorul peste fereastră şi sări în gol, trei sau patru metri, într-o curte cu găini şi două raţe care măcăiră.

— Hei! strigă femeia cu mătura.

— Nu fur nimic, dă-mi voie numai să ies! strigă vagabondul, şi, cu centura de castitate în mînă, se repezi spre portiţă.

— Adio, domnule Alexandrescu!

Privi înapoi şi nu mai văzu fumul verzui al ţigărilor „Altimetru”, pesemne îl derutase pe urmăritor, reuşise să se descotorosească de poteră.

Răsuflă uşurat cînd deodată îi ieşi în cale un puşti de vreo patrusprezece ani, cu faţa măslinie şi murdară, desculţ; îl uimi privirea melancolică, pătrunzătoare a copilului. Era trimis de custodele muzeului şi vagabondul află cu uimire că acesta se oferea să răscumpere centura, piesă deosebit de preţioasă ce nu putea lipsi din muzeu; Alexandrescu refuză energic şi l-ar fi trimis la naiba pe micul emisar dacă nu l-ar fi impresionat înfăţişarea matură, chiar îmbătrînită a acestuia. Aşa că îndulci refuzul, dînd unele explicaţii

şi încercînd să zîmbească.

— Poate doriţi să vizitaţi „Anexa“, propuse băiatul.

— Cum ai spus?

— Anexa muzeului, domnule Alexandrescu. Se află la doi paşi, după colţ.

„Anexa“ se dovedi a fi un fel de Cazino local care funcţiona fără întrerupere la subsolul şi primul etaj al unei clădiri ce părea să fie o ruină părăsită. Fete frumoase, elegante, umblau printre mesele la care se juca.

— Mizaţi, domnule Alexandrescu! strigă un crupier tînăr, cu faţa veselă.

— N-am nici un ban.

— La masa aceasta nu jucăm pe parale! Mizaţi cinci ani din viaţa dumneavoastră! Sau mizaţi una din inimi, că aveţi două!

— Nu, făcu vagabondul, şi trecu la altă masă; emisarul custodelui îl însoţea ca o umbră, dîndu-i mereu explicaţii. Alexandrescu se decise să plece şi se apropie de prima uşă, dar emisarul-ghid îl opri speriat:

— Nu pe acolo, domnule!

Un vuiet subteran zgudui clădirea dărăpănată, jucătorii se opriră o clipă înălţîndu-şi capetele, vagabondul notă zeci de priviri absente de oameni care încearcă să priceapă unde se află, apoi distracţia continuă.

— De ce nu pot ieşi pe aici? se înfurie Alexandrescu, mai ales că nările lui simţeau iarăşi înţepătura ţigărilor „Altimetru“.

— Uşa aceasta nu dă nicăieri, explică ghidul. Mai precis aici e o încăpere zidită în care s-au închis de bună voie, acum vreo sută de ani, medicul şi victima sa: omul cu două inimi.

— Ce aberaţie! De unde aţi auzit despre omul cu două inimi.

— Ar fi mai bine să mi-o daţi, totuşi, întinse copilul mîna spre

centura de castitate.

Vagabondul îl plesni peste degete.

Una din fete se apropie:

— Aveţi nevoie de ajutorul meu?

— O cunoaşteţi pe Erica? întrebă Alexandrescu.

— Pot să-i transmit ceva? întrebă fata, serviabilă.

— Da. Înmînaţi-i această centură de castitate şi spuneţi-i că am plecat şi spuneţi-i că... la plantaţie se poartă pantaloni. O clipă, o clipă, stimată domnişoară! E adevărat ce afirmă acest mic zdrenţăros? Că dincolo de uşa aceasta...

— Oh, nu-l luaţi în seamă, Alexandrescu observă că fata trimisese o ochire mustrătoare spre băiat. — Povestea despre doctor şi despre victima sa, omul cu două inimi, e un truc al proprietarilor localului. Nimic nu e adevărat.

Abia acum cînd îmi spuneţi că nu e adevărat încep să cred... Nu cumva numele dumitale este...?

ŞNURUL CELOR ŞAPTE BAIONETE

Acord

Într-o zi doctorul Hobra dispăru pe neaşteptate din castelul baronului Tross. Ca în toate evadările, faptul se petrecu pe întuneric, cîteva ore după căderea nopţii, într-un moment cînd gazdele şi invitaţii plecaseră să petreacă la „Trocadero".

Cel mai dificil lucru pentru Hobra, fu să scape de supravegherea Silviei a cărei gelozie (era oare un semn că îmbătrîneşte?) cunoscu paroxisme ce-l făcură pe doctor să regrete ceasul cînd, pesemne bine ameţit de alcool, i-o suflase lui Cipcigan, în absenţa acestuia.

Pururi necredincioasă, gata în orice clipă să accepte favorurile altui bărbat, a „următorului", Silvia îşi însuşise un mod chinuitor de a cere mereu să i se acorde atenţie. Din momentul cînd, părăsită de „poet", trecuse în patul lui Hobra, nu încetase de a regiza mici scene ce nu urmăreau atît recucerirea lui Cipcigan, cît pedepsirea lui.

Nu-i fu uşor doctorului să-şi organizeze plecarea; un instinct diabolic o făcu pe femeie mai bănuitoare ca oricînd; interveni însă şansa: din baie Hobra auzi o voce sîcîitoare şi obsesivă care-l făcu să se cutremure de scîrbă şi spaimă: „Unde e doctorul, unde a dispărut doctorul Hobra?" Vocea era a vagabondului Alexandrescu.

„A plecat la Trocadero, cu domnul baron", se grăbi să răspundă lacheul, distrat.

Hobra se repezi la fereastră şi avu timp să-l vadă pe vagabond apucînd-o pe aleea ce ducea spre poartă. În faţa lui răsări Silvia. Alexandrescu o opri:

— Să ne grăbim, domnişoară, ceilalţi au şi plecat!

Silvia scoase un ţipăt de indignare: pe ea n-o aşteptaseră!

Alexandrescu tuşi mărunt şi uscat, din adîncul plămînilor.

— Au plecat, dacă-ţi spun! Chiar şi doctorul! Chiar şi...

Rînjind de după fereastră, Hobra îi urmări cum se pierd în

întunericul parcului... Silvia plus Alexandrescu? De ce nu? Oricum ea va încerca din nou să se consoleze... Vagabondul ar fi tocmai bun, dacă nu cumva căţeaua îl va prefera pe vechiul iubit, textierul...

Înşfăcîndu-şi trusa ticsită nu cu instrumente medicale ci cu nişte sumare schimburi, o cămaşă, ciorapi, briciul şi pămătuful, Hobra părăsi în grabă castelul, încercînd să nu fie văzut: sări pe fereastra camerei sale şi după ce ateriză cu bine, tăie parcul străbătînd nişte cotloane tainice; studiase dinainte terenul. Cînd se consideră la adăpost, se opri şi, gîfîind încă de încordare, contemplă castelul, slab luminat, între molizi negri, înfricoşători... „Matematicianul Şorban... Maura... ce dracu?!...” fulgerară nişte întrebări prin capul său rotund, dar îşi continuă imediat drumul şi peste o oră ajunse cu bine la gară.

Cînd să se urce în tren, se întîmplă un lucru ciudat: o forţă tainică încerca să-l trimită înapoi la castel, dar în clipa aceea cineva tuşi în spatele său, sec, mărunt, şi cu faţa strîmbată de surpriză Hobra se întoarse. Nu era decît un ţăran bătrîn cu desagi imenşi aruncaţi peste umăr.

Împins de spaimă Hobra sări în vagon şi numără clipele pînă ce locomotiva şuieră. Nehotărît, întunecatul tren de provincie abia porni...

Capitolul unu

Îl supseră ploşniţele toată noaptea şi cineva se găsea totdeauna să tuşească sec şi mărunt pe culoar.

Către sfîrşitul călătoriei o damă se aşeză alături de doctor şi după ce discutară puţin, se linişti, iar ţăranul cu tuşea lui, dispăru.

Dama pleca mai departe, iar Hobra coborî din tren pe la şapte

dimineaţa. Scăpat din încleştarea gării, privi fluviul, mare şi tulbure, cu şlepuri întunecate lipite de maluri; doi cîini trecură în goană spre capătul cheiului, şi doctorul tresări... Toc-toc! bătu lustragiul de lîngă el; Hobra oferi automat pantoful drept, şi-n acest timp ochii lui nu părăsiră apa greoaie şi puternică ce ascundea un destin; oraşul se înălţa în trepte, deasupra; Hobra intră în prima tutungerie şi ceru un pachet de ţigarete „Altimetru“.

— Doriţi cu bandă colorată?

Hobra îl examină pe tutungiu.

— Fără, dacă se poate. Nu-l cunoşti pe unul Victor Bigidiu?

— Domnul Bigidiu a trecut adineaori pe aici, îl găsiţi la orice cîrciumă din oraş... Hobra privi strada, părea liniştită, şi îndrăzni să iasă; oamenii şi casele aveau un aer temeinic, aşezat, soarele încă mai ardea, numai pe colinele din dreapta şi stînga oraşului nave ceţoase ancorate în timpul nopţii pîndeau, parcă amenințînd. Hobra văzu, sau mai bine zis ghici, o surdă împotrivire în toate ce-l înconjurau şi-şi zise că o gură de alcool va rezolva totul.

— Îl caut pe unul Victor Bigidiu, zis şi Pince-néz.

Cîrciumarul îl privi cu gura deschisă, Hobra numără cîţiva dinţi şubrezi şi se pregăti să repete întrebarea, cînd primi răspunsul:

— Mai-nainte a băut un rom, căutaţi-l prin oraş. În timp ce-i turna rachiul, Hobra observă pe degetul păros al cîrciumarului inelul cu piatra de o culoare stranie, galben fugar către purpuriu.

— Veniţi din Capitală?

Hobra păru să nu fi auzit întrebarea precaută a cîrciumarului.

— Diamantul Phyros, explică omul, cu acelaşi glas confidenţial, observînd privirea fixă a lui Hobra. Şi, ridicînd degetul: — Unicul exemplar găsit în această parte a lumii, pe Muntele Viperelor. Cel care l-a găsit, se zice... Dacă nu ştiţi povestea, o să...

Nu auzi continuarea, veniseră clienţi, cîrciumarul tăcu, şi

isprăvindu-şi păhărelul Hobra se pomeni iar în stradă, urmărit de spaima veche asupra căreia alcoolul nu avea efect; îşi aprinse o ţigaretă „Altimetru“ scormonind cu privirea chipurile trecătorilor...

„Doctore, mă predau, fă cu mine ce doreşti.”

Nimic mai sinistru decît această abandonare totală!

Şi-i păru că de atunci trecuse abia o clipă!

Timpul ciocăni la tîmplele lui Hobra, mecanismul ireversibil declanşă un resort secret şi bila neagră, strălucitoare, alunecă din lăcaşul ei pornind în jos pe canalele dirijate, tot mai iute, lăsînd în urmă o dîră fosforescentă, ca o stea căzătoare...

Într-o zi savantul Şorban se găsi la marginea neantului, se pomeni Hobra povestind.

— Ce aţi dorit, domnule? întrebă vînzătorul amabil, desfăşurînd în faţa clientului sulul de stofă cadrilată, alb cu negru.

— Materialul acesta... e pentru pardesie bărbăteşti? îngăimă Hobra, el însuşi uluit.

— Ceva de lux, pentru profesori, avocaţi, medici... Sînteţi medic?

— Nu... Hm!... De ce? Am figură de medic?

— Aţi prefera poate o stofă „uni“?

— Unde pot să-l găsesc pe Victor Bigidiu, zis şi „Pince-néz“, zis şi „Eroul de la Terra-Orr“? întrebă Hobra.

— Prin urmare doriţi o informaţie, nu material de pardesiu?

— Victor Bigidiu e prietenul meu.

— Domnul Bigidiu a trecut pe la noi acum un sfert de ceas. Şi-a cumpărat...

Hobra ciuli urechea; undeva în vacarmul din spatele său, printre clienţii marelui magazin, răsună o tuse măruntă, uscată. Căută zadarnic, nu-l zări pe Alexandrescu, de altfel era absurd, vagabondul la ora aceea matinală se afla încă în pat, în castelul

baronului Tross, la sute de kilometri. Cînd să iasă, tusea răsună iar, Hobra se opri şi începu să-şi strecoare privirea încăpăţînată prin mulţime. Un bărbat înalt, foarte bătrîn, foarte uscat în largi haine negre, se apropie.

— Sînt unul din puţinii supravieţuitori ai „dezastrului Phyros". Diamantul Phyros, cred că ai auzit... Te deranjează oftica mea? Te-am văzut tresărind... totdeauna îi observ pe cei din jur, unora nu le pasă, alţii cînd mă aud tuşind o iau la goană. Ştiţi, diamantul Phyros n-a fost găsit niciodată... Totuşi, unii...

— Eşti un corb, un duh rău!

Hobra grăbi pasul, dar bătrînul îl urmări cu o inexplicabilă vigoare; odăjdiile negre şi largi fluturau pe trup.

— Stai, tinere! Hobra îşi smulse umărul din mîna cu degete scheletice şi se opri în stradă, să-l înfrunte pe surprinzătorul bătrîn.

— Eu sînt ghid, făcu acesta; în schimbul unei neînsemnate remuneraţii, îţi pot arăta totul! Fireşte, îmi asiguri şi hrana pe acest interval, dar să ştii că mănînc o nimica toată. Peste puţin timp pleacă un tren, îl prindem şi vizităm încă azi Muntele Viperelor şi oraşul în care...

— Trebuie să-l găsesc pe Victor Bigidiu, zis şi „Eroul de la Terra-Orr", zis şi „Pince-néz", sau „Tarroa".

— Sînt ghid, pot să te conduc la locuinţa lui... pot să te conduc oriunde, contra unei mici remuneraţii.

— Condu-mă atunci într-un loc unde aş putea să iau micul dejun, făcu Hobra îmblînzit; bătrînul nu era chiar atît de fioros cum îi păruse la prima vedere, un zîmbet nevinovat, serafic, îi îndulcea faţa alcătuită din şănţuleţe pergamentoase. Obişnuit cu ospeţele prelungite de la castelul baronului, după noaptea de spaimă, doctorul flămînzise straşnic.

Ghidul îi promise o masă îmbelşugată la birtul „Thérèse", unde

oficia un prieten al său, bucătar iscusit şi om subţire, dar cînd ajunseră în faţa casei – o clădire joasă, lăţită cumva ca în urma unei lovituri de ciocan, cu pereţii coşcoviţi şi geamurile murdare, o florărească ce-şi desfăcuse garoafele la colţ, îi explică lui Hobra că localul nu mai există de ani de zile, – poate chiar de zeci de ani – de cînd patronul înnebunise, iar nevastă-sa, Tereza, fugise cu un străin...

— Cum trece vremea, făcu ghidul zîmbind şi frecîndu-şi palmele în timp ce Hobra se uita la el ca la un nebun. — N-avem ce face, mergem să-l căutăm pe domnul Bigidiu.

Precaut şi bănuitor, Hobra îl urmă pe ciudatul bătrîn într-o piaţă albă – soarele se ridicase pe cer şi bătea direct pietrele mate şi pereţii prăfuiţi – şi în sfîrşit sună la o poartă; cineva din fundul curţii, urlă: — Ho! Stai că vin!

Bărbatul, cu mînecile suflecate şi cămaşa neagră de funingine, părea să fie un fierar care-şi părăsise pentru o clipă barosul şi nicovala.

— Eşti nebun! se răsti el la Hobra. Toţi sînteţi nebuni! Aici a locuit Victor Bigidiu, „ăl bătrîn", înainte de a pleca pe Muntele Viperelor, să caute diamante... De atunci...

— Eu îl caut pe nepotul său, zis şi „Eroul de la Terra-Orr"...

— Caută-l în altă parte! Caută-l în...

Hobra ar fi înjurat dacă înfăţişarea „fierarului" n-ar fi fost atît de ameninţătoare. Privi furios şi perplex poarta trîntită în nas, apoi îşi descărcă furia asupra ghidului, pe care-l făcu bătrîn maniac, farsor şi cretin... În fine explodă de-a binelea, cînd auzi pretenţia bătrînului de a i se plăti o mică remuneraţie...

Pe palierul etajului doi Hobra călcă nişte coji de nucă; scrîşniră sub paşii săi. Tăblia de alamă reliefa: „Prof. Victor Bigidiu". Soneria ţipă, Hobra rămase în aşteptare.

„Doctore, mă predau, fă cu mine ce doreşti!“

Alexandrescu năvălise în dormitorul său, palid, cu figura de copil speriat, o şuviţă din fumul ţigărilor „Altimetru“ arcuindu-se moale îi cuprinsese grumazul firav, ca un colier străveziu. Începuse să tuşească, din cauza fumului, plămînii lui nu suportau, unde dracu s-a mai văzut un vagabond cu constituţie atît de fragilă?

„Mai slăbeşte-mă, domnule Alexandrescu, mai slăbeşte-mă!”

„Uşor să vorbeşti, după ce m-ai urmărit pînă-n pînzele albe!“

„Am vrut să te vindec... datoria mea de medic...“

„Eşti un monstru... şi ai avut dreptate cînd ai prezis... va veni un timp cînd voi veni de bună voie să...“

Cămaşa de noapte a Silviei zăcea pe covor, pată sîngerie, (avea nişte cămăşi atît de ciudate, aţîţătoare) ea se afla în baie, ascultînd probabil, goală ca Eva în grădinile Paradisului, muşcînd, ba înfulecînd! mărul.

Soneria, pentru a doua oară, şi apoi obrazul pe jumătate săpunit, pe jumătate ras al lui Bigidiu, în izmene, cu briciul în mînă. Uşa se deschise larg, mîna liberă, într-un gest de surprindere:

— Mircea, tu?

— Să te ia naiba, Victore! Abia te-am găsit!

— Hai să ne pupăm, deşi nu pot suferi îmbrăţişările între bărbaţi, zise Bigidiu. Iartă-mă, mă bărbieresc, intră, de cînd dracu nu ne-am mai văzut? Scoate coniacul de acolo, sînt gata într-o clipă!

Victor Bigidiu dispăru în baie, Hobra mai văzu o clipă spatele muşchiulos şi bronzat, picioarele păroase, puternice, n-a îmbătrînit de loc canalia! ah, canalia!; făcu ocolul salonului cu tavanul scund, apoi turnă coniacul, bău, şi căzînd pe un fotoliu, închise ochii.

Sper că totul va lua o întorsătură bună, e cazul să ajung şi eu la un liman, încep să îmbătrînesc, puterile mă lasă, nici o urmă de entuziasm, ratat pe toată linia, de ce n-am rămas medic de navă, de

ce n-am naufragiat la mama dracului, încă o gură de coniac, sper că... Un urlet de femeie răzbătu prin pereţi, Hobra sări în picioare, împuns chiar în inima liniştii sale de o clipă, apoi se auzi o voce grea, bărbătească, răcnind, – era vocea lui Victor? – Hobra îşi trecu degetele prin părul scurt şi creţ, porcin, bău iar şi privi împrejur. Vocile tăcuseră. Peste o clipă Bigidiu reveni, ras proaspăt, înfloritor, cu ochii verzi strălucind de bună dispoziţie.

Hobra îl privi aiurit. „Eroul de la Terra-Orr" îşi turnă coniac:

— Ai auzit? întrebă, făcînd evident aluzie la răcnetele care-l înspăimîntaseră pe doctor. — Se iubesc: Romeo şi Julieta, caraghioşii. Se iubesc la nebunie şi m-au implorat să-i vindec de amor, eu sînt magicianul de prin partea locului, am o mulţime de clienţi şi vindec aproape toate bolile, doar în faţa tîmpeniei înregistrez eşecuri...

— Totdeauna ai fost un magician... Hobra, uşor grizat îl privea cu ochi sticloşi pe Bigidiu. — Şi cum îi vindeci de dragoste?

— I-am închis într-o cameră... de cîtva timp. Rezultat sigur, deja se urăsc de moarte, dar îi mai las...

— Cît de mult mi-aş dori o iubire, se pomeni Hobra tînguindu-se, o dragoste senină şi adevărată într-un loc pierdut unde să nu pice peste mine nici un pui de căţea, şi unde...

— Te-ai senilizat, du-te dracului Mircea, ce vrei de la mine?

Cîteva clipe fură întrerupţi de glasurile celor închişi undeva alături, se auzeau mai ales strigătul „lui", lung, gîlgîitor, animalic, punctat de împunsăturile vocii de femeie, care se broda pe fondul întunecat de bariton; Bigidiu rînji.

— Dacă ai şti cît e de frumoasă „Julieta"!... După ce se termină tratamentul, voi face cu ea ce voi dori.

— Viaţa s-a sfîrşit! făcu Hobra.

— Du-te dracului! Du-te dracului!

— Sînt urmărit, Victore!

— Tu? Poliţia?

— Mai rău. „Omul cu două inimi" e pe urmele mele. Poate că se şi află în faţa casei şi pîndeşte să ies. Îmi închipui cum aşteaptă într-un ungher, cu figura lui obidită, tuşind sec şi aruncînd priviri speriate împrejur! Dar spaima cea mare e a mea, nu e a lui!

„Eroul de la Terra-Orr" se ridică, făcu rost de nişte ţigări şi se opri în faţa lui Hobra.

— Poate vrei o cafea. Ce înţelegi prin „omul cu două inimi"?

— Alcool, nu cafea. Nu-ţi aminteşti de povestea aceea, cînd eram tineri?

— Să te ia dracu, Mircea! Spune ce doreşti de la mine? Sînt extrem de ocupat, totul fierbe, sînt aşteptat în zece locuri dintr-o dată.

— Ciudat. Sînt mulţi ani de cînd s-a închis birtul „Thérèse"?

— Nici n-am auzit...

— Ghidul spunea... Dar şi noi doi, odată, eram parcă la liceu, ne-am îmbătat la o cîrciumă care se numea „Thérèse", am băut sticle întregi cu ceva aromat şi amar, şi atunci pentru prima oară am ajuns cu discuţia la „omul cu două inimi". Ei bine, el există! Am văzut cu ochii mei cele două inimi, bătînd alăturate, dar, asta e groaznic şi inexplicabil, în contratimp, ritmuri diferite, înţelegi? Vagabondul blestemat a venit la mine: „Doctore, mă predau, fă cu mine ce doreşti!".

Capitolul doi
(amintirile pictorului Petre)

E multă vreme de cînd un destin ironic ne-a adunat aici pentru

vînătoarea cîinilor albi. Unii au plecat şi au revenit şi simt că se apropie şi clipa mea de evadare, şi mai simt că voi reuşi să plec definitiv, am să mă smulg din puterea oarbă ce i-a încătuşat pe aceşti oameni, iar dacă nu, am să mor.

Între timp prin castel un lacheu se tîrăşte neîncetat pe urmele mele, oferindu-mi ba o sticlă cu băutură, ba un pachet de ciocolată, pe care le scoate din mici firide ascunse în ziduri, e servitorul maniac, cel cu „rezervele", sau e o stratagemă a baronului de a nu-i lăsa pe oameni să fie singuri în momentele cînd bat vînturile evadării?

Aceeaşi fatalitate mă striveşte şi pe mine dar cu atît mai mult, şi cu orice preţ mă voi elibera; zilele şi săptămînile au trecut fantomatic, nici nu-mi dau seama dacă repede sau încet, o haotică alternare de lumină şi beznă, iar baronul mereu mai amabil, ne făgăduieşte că în curînd îl vom vedea pe matematicianul Şorban, şi cine ştie cu această ocazie dacă nu vom avea şi noi revelaţia...

De trei zile doctorul Hobra nu mai e printre noi! Baronul pretinde că s-ar afla în excursie la cabana de la Cheile Vîrşeţului, iar Silvia s-a mutat în camera amicului meu vagabondul Alexandrescu; această fată s-a hotărît să răzbune în castelul lui Tross toţi anii lipsiţi de iubire de pînă acum; de unde această presupunere, de unde presupunerea că ar fi fost lipsită de dragoste? Poate că totdeauna... poate că bărbaţii ar fi slăbiciunea ei, şi ce e anormal aici?

Ieri la cină se discuta despre Maura. De cîtva timp se vorbeşte despre ea ca despre un fel de prietenă a lui Şorban, mîna lui dreaptă – de fapt am impresia că nimeni n-a stat de vorbă cu ea – cu toate acestea deseori auzi: „Maura a zis că..." „Maura e de părere că... " Mă întreb: matematicianul Şorban există? A existat vreodată?

Pictez. În ciuda unei nervozităţi accentuate, sau poate tocmai din această cauză, mîna mi-e sigură, deşi febrilă, iar ochiul inspirat,

cel puţin am impresia, poate că împrejurările m-au adus în faţa împlinirii destinului meu de pictor... Deşertăciune!... să surprinzi momentul de taină al naturii – are natura şi are viaţa momente de taină? fără îndoială, de fapt e o taină neîntreruptă, dar tocmai de aceea e greu să prinzi clipa crucială.

Baronul a apărut la dejun cu un frumos diamant galben spre purpuriu pe degetul arătător, pretinde că e diamantul Phyros, unicul exemplar găsit, şi apoi s-a apucat să ne istorisească povestea înduioşătoare a unui tînăr...

Vînătoarea cîinilor albi continuă. În fiecare seară baronul îl însoţeşte pe Eb. (sau dacă vreţi Eb. Îl însoţeşte pe baron) şi din marginea orăşelului se aude lătrînd carabina. Uneori ne tîrăsc şi pe noi acolo, Silvia de obicei merge cu plăcere. O atrage oare mirosul sîngelui? Ciudat, Silvia pretinde că n-a văzut pînă acum nici un cîine alb... O fi mioapă, sau întunericul...? Mă mai reţine aici numai dorinţa de a o cunoaşte pe Maura. Dacă baronul îşi va împlini făgăduiala şi ne va duce la Şorban, acolo o voi întîlni... Un gînd îmi şopteşte că e femeia pe care o caut, dar acum cîteva zile acest jalnic poet Cipcigan, mi-a mărturisit, îmbătîndu-se, că şi el o caută pe Maura...

Vînătoarea cîinilor albi continuă... După mine continuă să se tîrască lacheul, oferindu-mi din „rezervele" sale, iar eu colind prin castel în speranţa că o voi zări pe... Cînd mă apropii de cîte o fereastră deschisă aud răcnind beţivii la „Trocadero", acolo se chefuieşte zdravăn, şi nu ştiu cum s-o fi simţind baronul!

Mai mulţi oameni *plecaţi* departe, departe, şi atît de periculoşi!... E drept că majoritatea beţivilor nu *pleacă*, rămîn cu noi, cerşind cu ochii urduroşi prietenie, o mîngîiere, o vorbă... Dar unii se îndepărtează cu adevărat, se închid, se *transferă* într-o zonă

periculoasă, calmă şi ardentă, unde sînt posibile seisme şi erupţii, mutaţii catastrofale şi transformări ireversibile... Am impresia că zona aceasta *e u*ndeva sus, într-un loc de unde poţi arunca asupra întregii omeniri o bombă definitivă... Într-un fel îl înţeleg pe baron, accept spaima lui, dar nu accept intervenţiile; eu i-aş lăsa pe cei plecaţi să-şi ar*unce bo*mbele asupra acestei omeniri părăginite!

Absenţa lui Hobra, precum şi apariţia unei noi preocupări – dacă putem defini amorul drept o preocupare! – ar trebui să-i aducă lui Alexandrescu liniştea, pacea, calmul, şi la urma urmelor, şi pe toţi dracii, fericirea, parţială cel puţin. Înainte de a dispare, Hobra devenise un fel de nălucă înspăimîntată, el şi nu Alexandrescu... Pîndă reciprocă! Dar acum s-a dus... Un ferment de nebunie îl face pe Alexandrescu să ia hotărîri pripite, la care însă renunţă; l-am găsit împachetîndu-se, şi mi-a mărturisit că vrea să alerge pe urmele doctorului, simţindu-se cumva vinovat faţă de...

Poate că ar fi plecat dacă nu l-aş fi reţinut aproape cu forţa; prezenţa femeii se simte în camera amicului meu; Silvia îşi lasă peste tot urmele, lucrurile, aş zice că o face special, ca şi cum ar pune pecetea „ocupat". Mi s-a întîmplat altă dată să intru în camera doctorului; la fel ca şi în garsoniera vagabondului, acum, ca şi acolo atunci, peste tot, pe braţele fotoliilor, pe marginea canapelelor sau pe cuiere atîrnau ciorapii, cămăşile de noapte, combinezoanele sau alte obiecte intime... Cămăşile de noapte ale Silviei sînt scandaloase, te crezi la bordel. Iar bărbaţii, idioţii de ei, parcă simt o mîndrie de a lăsa la vedere semnele legăturii cu o damă...

Vînătoarea cîinilor albi continuă.

Capitolul trei
(Bătălia de la Terra-Orr)

— Bine, am să mă aşez, făcu doctorul Hobra, continuînd să se învîrtă ca un bezmetic prin salonaşul scund. Unde să stau, aici în faţa ta, sau în celălalt ungher? Importat e nu să mă vezi, ci să-mi înţelegi bine gîndurile: e o situaţie fără ieşire. Ciudat! Doi oameni pînă acum, în oraşul acesta, au pretins, fără să-i fi întrebat, că posedă diamantul Phyros, unicul exemplar găsit.

Tu eşti a treia persoană care afirmă acest lucru, nici pe tine nu te-am întrebat, puţin îmi pasă cum se numeşte ţandăra sîngerie pe care o porţi la deget – şi la urma urmelor ce e diamantul Phyros? Să nu-mi răspunzi la întrebare cu altă întrebare, ştiu, eşti gata să ripostezi: ce înseamnă „omul cu două inimi"?

Vagabondul Alexandrescu a şi sosit în acest oraş, încă nu l-am văzut, dar îi aud tusea, glasul jalnic, simt îngrozitorul său puls *dublu!* El se află pe urmele mele, nu mă slăbeşte o clipă, vrea să mi se predea, încearcă o abandonare totală, sau poate vrea să *plece.* Nimic mai odios! Trebuie să mă ajuţi. Eşti singurul om care poate orice. Să poţi orice, asta e o calitate cu care te naşti, pe care o moşteneşti, pesemne oamenii care pot orice sînt urmaşii vrăjitoarelor izgonite, atîrnate în ştreang şi arse pe rug, ai muzicienilor de odinioară, poate chiar ai marelui fachir Af Isauanu Fi, descendenţii doborîtorilor de păduri din veacuri, care au străbătut continentele de la un capăt la celălalt şi au continuat apoi să meargă pe apă, pînă la un nou pămînt, pe care de asemenea, l-au cucerit.

Te-am admirat toată viaţa, de pe cînd eram copii, de cînd erai învingător în toate jocurile şi căpetenia tuturor bandelor, de cînd amăgeai profesorii care totuşi te considerau bun şi trişai la poker mai tîrziu, la internatul unde elevii făceau ipoteze şi comentarii naive despre sexe şi femei în afară de tine care deja aveai o damă.

Admiraţia mea pentru tine era nelimitată, neţărmurită, şi trebuie să mi-o plăteşti cumva, era admiraţia laşă a celui care ştie că n-are aceeaşi putere şi îndemînare, fiindcă n-a moştenit-o, fiindcă părinţii şi strămoşii lui n-au fost nici zei, nici diavoli ci nişte viermi, nişte mediocri osîndiţi să vieţuiască şi să creeze între două plafoane, şi cu toate acestea cînd am crescut şi am ajuns om matur încercam să-ţi urmez exemplul, să fac figura omului sigur şi tare, înşelîndu-i pe mulţi de altfel, dar ce folos, pe mine nu m-am putut trişa niciodată, inima mea, totdeauna... ca un purice, în aşteptarea unei lovituri după ceafă...

Şi-mi amintesc în legătură cu tine atîtea lucruri de care tu nu ai habar fiindcă nu te-ai oprit în mărunţişuri, nu te-ai împiedicat de vreascuri, n-ai privit în jos niciodată, cu scîrbă, şi nici înapoi, cu spaimă. O privire piezişă a ta mă băga în răcori: oare ce are împotriva mea? îmi ziceam, dimpotrivă, un cuvînt întîmplător, azvîrlit în treacăt, îmi dădea certitudinea, măcar pe cîteva zile, că, dacă nu-mi eşti amic, cel puţin nu mă duşmăneşti.

Această teroare permanentă, iluminată de scurte clipe de speranţă, încercările mele chinuitoare de a intră în vorbă cu tine, de a-mi atrage simpatia şi ocrotirea ta, trebuie să mi le plăteşti acum, trebuie să le rezolvi ca pe o afacere curentă, poliţă neacoperită, sau zi-i cum vrei, fiindcă am ajuns la marginea neantului, şi aproape că nu mi-e frică nici de tine.

Ţi-am fost sprijin umil, îndepărtat ecou aprobator în toate acţiunile tale virile şi insolite, şi ţi-am luat cu jumătate de voce, dar totdeauna, apărarea, cu toate că te invidiam şi prin urmare în fundul sufletului te uram, cu toate că n-aş fi îndrăznit să mi-o mărturisesc nici în şoaptă.

Biet avocat şi însoţitor ţi-am fost, şi trebuie să-mi plăteşti onorariul! Taxele care s-au adunat... Nu apelez la mărinimia ta, ci la

sentimentul că-mi eşti dator, cu toate că ştiu: cinismul tău rîde în hohote auzind aceste ultime cuvinte, fiindcă doar lipsa totală a sentimentului vreunei obligaţii te-a făcut să treci nevătămat şi surîzător prin foc şi sînge, a fost arma ta principală, obiectul invidiei mele şi al duşmăniilor pe care le-ai stîrnit cu o grandioasă nepăsare fiindcă te-ai simţit mereu cu o treaptă mai sus şi, în definitiv, invulnerabil. E suficient să ai convingerea invulnerabilităţii, şi lăncile de oţel ţi se rup de grumaz, dar aici nu e meritul tău ci al monştrilor din care descinzi; admiraţia celor slabi e spontană, automată, devine suportul vostru permanent, fără de care v-aţi nărui dintr-o dată la pămînt, cu laurii ofiliţi şi marmora spartă.

Tarroa! Divinitatea sudică de la care ţi-ai împrumutat una din porecle, rînjeşte în tine negru şi hidos, cu cap de hienă şi trup de şarpe; cînd navigam pe vremuri am avut un pacient, un om bogat, care...

Mă uimeşte atenţia ce mi-o acorzi, cred că e o altă armă de-a ta; surpriza. Ai totdeauna la îndemînă o surpriză, o blană nefolosită cu care te înveşmînţi, rămînînd totuşi animal, fiară, fiară... Cu toate acestea nu te admir mai puţin, eşti pentru mine macabra divinitate pe care am încercat s-o dărîm ani de-a rîndul, pînă am renunţat. Sînt obosit şi bătrîn, viaţa s-a dus, s-a dus, aş dori... nu ştiu, habar n-am ce doresc, linişte oare? ce înseamnă să doreşti linişte, e o formulă împuţită, în orice caz nu doresc să fac filozofie cît timp Alexandrescu se află în preajma mea şi mă urmăreşte, mă urmează ca un spin invizibil de care-mi dau seama numai cînd mă aşez, el e teroarea mea cea nouă, aşa cum eşti tu vechea teroare, dar cu tine m-am obişnuit, te-am acceptat, ca şi pescarii ale căror case sînt măturate de fluviu la fiecare trei-patru ani, cu regularitate, ei acceptă situaţia, s-au împăcat, e o veche resemnare, şi s-ar mira să se întîmple altfel, poate şi-ar pierde minţile; şi eu simt că înnebunesc

avînd în spinare două umbre, două terori. Nu te pot înlătura pe tine, eşti ca o veche ftizie localizată şi inofensivă pînă la noua izbucnire, dar trebuie să termin cu cea de-a doua umbră, fiindcă...

— Şi dacă refuz? îl întrerupse brusc „Eroul de la Terra-Orr".

Hobra îl privi năucit. Şi asta era o surpriză. Intensificîndu-şi treptat luminozitatea, ochii lui Bigidiu uşor înceţoşaţi pînă acum, visători şi melancolici, se limpeziră devenind batjocoritori şi tăioşi. Ca o pînză subţire şi cenuşie de oţel care se ascute. Tendoanele maxilarului se cabrară sub pielea netedă şi Hobra avu impresia netă că vechiul său amic se pregăteşte să-l muşte; într-adevăr o expresie canină urîţi figura distinsă a „Eroului de la Terra-Orr".

— Dacă refuzi, ce? se pomeni vorbind doctorul.

— Să te ajut. Să-l suprim pe acest nefericit Alexandrescu.

— Imposibil. Glumeşti!

— De loc. Treburile mele sînt multe şi foarte importante, sînt ocupat, aproape ca un faraon, dragă Mircea... dragă Mircea... Şi apoi eu nu cred... nu cred că cineva poate ajuta pe altcineva, fiecare se zbate în propria capcană, în plasa lipicioasă în care s-a aruncat singur, aşteptîndu-şi păianjenul. Ce vrei tu, în fond? Dacă dispare „omul cu două inimi", se va ivi un altul, tu nu poţi trăi fără o obsesie, fără o spaimă, ai să vii iarăşi la mine, cu aceeaşi mutră jalnică, invocînd aceleaşi argumente înduioşătoare – aceste tîmpite amintiri din anii de şcoală! – cerînd să te salvez. Mi-e scîrbă de oamenii care nu pot să ridice singuri sabia, mi-e scîrbă de tine Mircea Hobra, am avut o clipă speranţa, cînd te-am văzut, că anii te-au schimbat, îndîrjit, înzdrăvenit. Deşi a fost suficient să arunc o singură privire... Nu pot să fac nimic pentru tine, din mai multe motive, unul din ele ar fi că nu vreau. Mărturiseşte că eşti surprins. Nu te aşteptai la un „nu" categoric. Mai mult ca sigur credeai că răspunsul meu va fi: „E greu ce-mi ceri prietene, dar să vedem".

Adică un răspuns ezitant, cam de genul celor pe care le dai tu – şi prevăzîndu-l ţi-ai pregătit armament de rezervă, noi rugăminţi, amintiri, zaharicale lipicioase, gudurături de javră izgonită. Cred că nici n-aveai nevoie de un astfel de răspuns, presupun că un „da" te-ar fi deranjat, ar fi răscolit în tine mîzga îndoielilor şi toate celelalte. Tu n-ai nevoie de certitudini, ci de stări tranzitorii, oamenii ca tine adoră penumbra, nuanţa, şi se tem de situaţiile limpezi. Du-te dracului, du-te dracului, Mircea Hobra!

— Îţi mulţumesc că eşti sincer. Mă aşteptam mai degrabă să promiţi şi să nu faci nimic, şi fireşte, aşa cum ai presupus, excludeam refuzul categoric...

Doctorul Hobra se aşează, starea de nervozitate lăsă loc unei apatii de moment, ceva între „marginea disperării" şi „hotărîrea de a te sinucide", adică exact clipa cînd se pare că ia naştere întrebarea: „Dar dacă aş lua totul de la început? E posibil? E oare posibil?". Odată cu un spasm de speranţă, însoţit la spiritele ascuţite de grimasa unei ironii crude şi lucide, a omului care se autoanalizează.

— Şi uite aşa...

Hobra ridică privirea şi-l cercetă pe Bigidiu, tăcut.

În răstimpul care urmă, dintr-o cameră alăturată se auzi un deşteptător sunînd, complet anapoda, iar prin piaţă trecu vînzătorul ambulant; nu se înţelegea bine ce strigă.

— Poate că refuzul categoric... nu, nu, vreau să spun că poate am învăţat să ridic sabia şi singur. Nu m-am gîndit înainte, dar tu mi-ai sugerat singur soluţia, deci îţi mulţumesc încă o dată.

— Eşti cretin! Nu te mai preface, nu-mi mulţumi, şi în general, du-te dracului!

Într-o zi doctorul Hobra dispăru din castelul baronului Tross. Ca în toate evadările faptul se petrecu pe întuneric, cîteva ore după căderea nopţii, într-un moment cînd gazdele împreună cu invitaţii

plecaseră să petreacă la „Trocadero“. Evadînd, Hobra îşi luase cu sine şi sabia. Era un vechi oţel, mult îndoit la vîrf ca armele tătărăşti, şi acum, în pumnul său sclipi...

— Şantaj? întrebă zîmbind Bigidiu, şi faţa lui se făcu iarăşi frumoasă.

Mulţumit, Hobra se aşezase. Oare ce striga vînzătorul ambulant în mijlocul pieţii? „Mare film! La plantaţie se poartă pantaloni.”

— Tu, şantajist? Bine, făcu Bigidiu. E nemaipomenit.

Doctorul îl privi cu ochi tulburi.

— Bătălia de la Terra-Orr, zise, a început la miezul nopţii; clasica pregătire de artilerie, apoi manevre înşelătoare ale trupelor auxiliare, şi în zori s-a dat atacul asupra acelor importante fortificaţii... Toate atacurile decisive se declanşează dimineaţa, la revărsatul zorilor, aşa cer strategiile, iar bătălia de la Terra-Orr n-a vrut să fie o excepţie. Un sergent apucase drapelul care trebuia înfipt chiar în centrul întăriturilor inamicului, deasupra unui turn de veghe, pentru a vesti că bătălia s-a terminat şi a fost cîştigată!

Totul a decurs mult mai încet decît prevăzuse acel Stat Major, atacul s-a poticnit de nenumărate ori şi batalioanele au crăpat unul după altul, totuşi localitatea a fost cucerită, şi în cele din urmă armatele asaltară ultima fortăreaţă – iar sergentul cu drapelul, însoţit de garda sa, se pregăti să urce simbolul victoriei şi să-l înalţe acolo, cînd fu răpus. Alţii purtară steagul, aşa cum se întîmplă în război, şi fiecare muri, iar ultimul purtător al drapelului fu răpus chiar de glontele tras de unul din camarazii săi, care nu mai avu de făcut decît doi trei paşi, pentru ca apoi să înfigă stindardul şi să culeagă toţi laurii, singur, fiindcă ceilalţi pieriseră. Şi i se spuse „Eroul de la Terra-Orr“, şi căpătă decoraţii. Şi acesta eşti tu!

— De unde cunoşti povestea?

— Ai bănuit exact: e un şantaj, rînji Hobra.

— Mai ştie cineva?

— Nu. I-am înlăturat pe ceilalţi şi am păstrat secretul numai pentru mine, aşa cum l-ai lichidat tu pe purtătorul drapelului, ca să nu împărţi gloria cu nimeni. De fapt am vrut să te apăr.

— Minţi?

— Poate.

— Eşti singurul om care ştie cum s-au petrecut lucrurile, şi mă întreb dacă nu cumva ai scornit povestea.

— O poveste inventată, dar care se dovedeşte reală, nu e mai puţin adevărată, deci... Dar de ce n-ai tăgădui? Cum de accepţi atît de uşor versiunea mea?

— Fiindcă e adevărată... dar asta nu înseamnă nimic. Nu sînt în situaţia de a mă apăra. La urma urmelor bătălia de la Terra-Orr n-a avut loc niciodată. O menţionează cărţile de istorie? Au scris ziarele la vremea lor despre această luptă?

— Cronica vremii sare peste bătălia de la Terra-Orr, dar legenda persistă. Nu se ştie în care anume loc s-au întîlnit cele două armate, dar se fac presupuneri... există sute de localităţi în preajma cărora se şopteşte că s-ar fi dat lupta decisivă; bătălia n-a avut loc, dar oamenii poartă distincţii cîştigate cu acel prilej; nu s-a tras un glonte – zici tu – dar au dispărut regimente, iar mutilaţii, orbii şi cei care şi-au pierdut minţile străbat tîrgurile, ei ştiu că bătălia a avut loc totuşi... Nimeni n-a scris despre Terra-Orr, dar „Eroul de la Terra-Orr“ există... Şi există şi omul care cunoaşte adevărul cu privire la „Eroul de la Terra-Orr“... Nu cred ca acest lucru să-ţi facă plăcere.

Capitolul patru

— Nu-mi face plăcere. Am notat. N-am să uit. N-ai observat scînteia amenințătoare ce s-a aprins în ochii mei? Vai ție!

Hobra intră în tutungerie şi ceru ţigări „Altimetru“. Cu toate că toamna era caldă, în încăpere se făcuse foc; un cîine alb dormita lîngă sobiţa de tuci neagră, mică, rotundă pe trei picioare strîmbe, un fel de gîndac fornăitor, plin de jar auriu. Hobra fu apucat de o teamă stranie, nu cîinele alb îl înfricoşa ci arătarea şchioapă cu trei picioare, care părea că trăieşte şi are de gînd să vină în întîmpinarea sa. Cîinele alb întredeschise ochii aruncîndu-i o căutătură indiferentă, sticloasă.

— Doriţi ţigări „Altimetru“?

Prăvăliaşul îl cercetă curios; ochii bătrîni, înconjuraţi de zbîrcituri („Valuri de turişti au sosit în zorii zilei la St. Goth pentru a admira balenele sinucigaşe”, văzu doctorul un titlu în ziarul de dimineaţă) îl chinuiră aproape un minut pe Hobra. Nu mai răbdă:

— Îmi daţi sau nu-mi daţi ţigări?

— A fost adineaori unul, vorbi bătrînul.

— Şi ce-mi pasă? Puteau să fie chiar doi!

Dar minţea. De ce alesese tutungeria asta? Aici totul îl speria.

— Unul care se interesa de toţi oamenii ce fumează ţigări „Altimetru“. Era un ins prăpădit, tuşea mereu şi-i lăcrimau ochii fiindcă răcise. M-a rugat să-i spun dacă am printre clienţi un domn care fumează numai „Altimetru“, şi i-am răspuns că sînt destui, adică l-am dus cu vorba, dar cred că pe dumneata te caută. E de la poliţie? Sau dumneata îi fi de la poliţie?

— Frumoasă poveste, făcu Hobra, încercînd să zîmbească.

— Nu ştiu de ce mi-a amintit de timpurile cînd lumea pleca să caute diamantul Phyros. Eram tînăr. Vindeam tot chibrituri şi tutun, dar nu aici, ci peste drum de „Thérèse“. Mereu intrau oameni fără treburi, numai să iscodească, să afle despre alţii, şi-mi amintesc precis, ca şi acum, a venit o aschimodie de bărbat, rupt şi murdar, şi mi-a pus pe ocolite întrebări despre nişte necunoscuţi care ar fi cumpărat de la mine ţigări „Altimetru“. Am crezut atunci că e un joc, o înţelegere între ei, dar am aflat pe urmă că acolo pe Muntele Viperelor s-au omorît între ei, de aceea ieri, cînd a venit ăla, am tăcut. S-a făcut frig, domnule care fumezi „Altimetru“, vine iarna şi apele încep să geamă... Scîrţîie osia fluviului, parcă s-ar fi uscat... Unde ne vom duce, unde ne vom ascunde?

La primul colţ doctorul Hobra se opri brusc; în ce loc anume văzuse o ladă veche, lungă, întărită cu inele de tablă ruginită? Pe semne în locuinţa lui Bigidiu; îi lăsase o impresie sumbră, ce stăruia. Ce putea să păstreze acolo „Eroul de la Terra-Orr?“ Vechi documente de familie, corespondenţă, fotografii îngălbenite? Poate rochia de mireasă a bunicii... sau hîrţoage legate de „afacerea Phyros“.

Ajunse astfel în parc unde-şi aprinse o ţigară şi rămase mult timp singur pe o bancă, meditînd.

Era linişte. Pesemne bătrînul ghid se apropiase pe furiş printre copaci, pe la spate. Hobra îngheţă auzindu-i glasul. Ghidul nu părea să-l fi recunoscut. I se adresă ca unui străin, oferindu-se să-l conducă *oriunde,* contra unei mici recompense. Oriunde... Drept răspuns Hobra îi întinse o ţigară, din pachet. Înjură în gînd apariţia aceasta inopinată. Hainele negre, uzate, lustruite de murdărie atîrnau pe trupul aproape inexistent al bătrînului. Acesta luă o ţigară şi în loc s-o aprindă o examină. Ceva îi atrase atenţia.

— Dumneata fumezi „Altimetru“? Foarte interesant!

Hobra îşi strînse pumnii.

— De ce? Cunoşti pe cineva care a întrebat de mine?

— De unde ştii?

— Eşti o nălucă blestemată... Eşti Alexandrescu, la o sută de ani...

Bătrînul ghid păru că nu-l aude. Scuipă în nisip şi vorbi:

— Mă aflam dimineaţa în gară, unde pîndesc călătorii... Eu sînt ghid, pot să-i duc oriunde doresc... contra unei mici recompense. Unii vor să viziteze portul şi vapoarele, (eu mă am bine cu toţi căpitanii), iar alţii iau cursa pentru Muntele Viperelor... Eu îi conduc şi le explic. De aia te întrebasem înainte, eu sînt ghid. Azi-dimineaţă credeam că am şi pus mîna pe un client, cînd el se mulţumi să mă întrebe...

— ... Dacă ştii pe cineva care fumează ţigări „Altimetru"?

— Întocmai. Asta mi-a amintit de blestematul diamant Phyros... Şi am tăcut, deşi cunosc destui fumători... Ce gînduri poate să aibă cineva a cărei primă întrebare e...? Pe dumneata te caută, nu-i aşa? Are să te găsească, oraşul nu e mare. Dar pot să-ţi recomand o ascunzătoare sigură, eu ştiu multe, sînt ghid... contra unei mici recompense...

„Ce naiba o fi ţinînd Bigidiu în lada aceea?"

— O ascunzătoare sigură şi comodă... repetă ghidul.

„Sigur că da.... O ascunzătoare comodă... poate lada sinistră, înnegrită de timp, din casa lui Bigidiu. Mergi..."

— Dumneata, domnule, ai fost aici, atunci... cînd lumea înnebunise după diamantul Phyros? Parcă te-am văzut... deşi eşti prea tînăr... prea tînăr! Eu sînt printre cei dintîi, mai bine zis iniţiatorul acestei nenorocite afaceri, pentru care multă lume m-a afurisit. Vinovat e şi matematicianul Şorban...

— Ce-ai zis?

— Şorban... Celebrul savant. El a calculat totul. Calculele demonstrează că pe Muntele Viperelor se găsesc diamante...

— Stai puţin, bătrîne! De unde-l cunoşti pe Şorban?

— Cea mai luminată minte a secolului... El a demonstrat că X nu se întîlneşte niciodată cu Y. Ştii ce înseamnă asta? Nu eşti de părere că trebuie să servim micul dejun? La „Thérèse“ ne-am simţi foarte bine, să ştii...

Hobra sună multă vreme, dar nu-i deschise nimeni. Tristă tăcere domnea în interiorul apartamentului, poate acolo nu mai existau decît cadavre. Au murit demult, poate de pe vremea „afacerii Phyros“, dar lumea încă nu ştie, cu toate că au trecut ani, femeile de la ţară urcă şi ele scara, cu desagii în spate, încercînd să vîndă urdă şi smîntînă, dar nu le deschide nimeni; ispravnicul vine să încaseze chiria şi taxele, dar nu-i deschide nimeni. Şi mai vine şi măturătorul, după bacşiş, de Paşti şi Crăciun, dar iarăşi nu-i deschide nimeni.

Se aplecă pe ferestruica din cotul scărilor şi-l văzu pe ghid care aştepta. „Degeaba cauţi, zise bătrînul, cînd coborî, în oraşul acesta n-o să-ţi deschidă nimeni. Oamenii sînt încă bănuitori.”

— Sînteţi nebuni cu toţii, strigă Hobra.

— Eşti nervos fiindcă te caută slăbănogul acela...

— Sînt prietenul lui Bigidiu, „Eroul de la Terra-Orr“. Mă aflu sub protecţia sa şi nu mă tem de nimeni. Mai am cîteva adrese. Precis că Erica se află la una din ele, are o groază de rude în acest oraş blestemat. Ce mai ştii despre matematicianul Şorban?

— Mi-e foame, scînci bătrînul. Ultimul meu client mi-a plătit crap cu maioneză, dar asta s-a întîmplat anul trecut... Crezi că e suficient un dejun pe an?

— Cei de acolo torăiau într-una despre Şorban, dar nimeni nu ştia nimic precis.

— Împreună cu mine el e principalul vinovat pentru dezastrul

cu diamantul, tinere. Ar trebui să scurmăm pămîntul şi să ne ascundem în vizuină, ca animalele...

Hobra încercă la adresa următoare, dar nu-i răspunse nimeni. Pe uşă un păianjen îşi ţesuse capcana. Reuşi să se scape de ghid la un birt murdar unde-l lăsă mîncînd chiftele marinate.

Doamne, cît aş dori să mi se deschidă una dintre uşi, să găsesc măcar pe cineva acasă! Cît de pustiu poate fi un oraş! Barem de m-ar întîmpina un bătrîn care să mă poftească înăuntru la un ceai, fără să mă întrebe cine sînt şi de unde vin. Cine sînt şi de unde vin? Cum aş putea să explic? Nu ştiu, domnule care mă chestionezi neîncetat cu privirea aceasta necruţătoare. Barem de mi-ar deschide o femeie cu răsuflarea caldă şi sînii rotunzi care să-mi ofere iubire fără să-mi pretindă jurăminte şi făgăduieli. De cît promitem şi jurăm toată viaţa, la un moment dat încetăm de a exista, ne transformăm în făgăduieli neîndeplinite. De s-ar deschide măcar una dintre uşi... Dacă nu altcineva, măcar un ins mohorît în straie negre (asemănător cu ghidul, poate chiar el) să-mi adreseze un cuvînt sincer: Mircea Hobra, destul... Pînă aici ţi-a fost, gata, eu te voi călăuzi pe ultimul drum fiindcă... eu sînt ghid, eu pot să te duc oriunde... dar nu contra unei mici recompense ci de data aceasta pe gratis.

Şi uşa se deschise. Dar în locul femeii, sau al ghidului, Hobra îl văzu pe „Eroul de la Terra-Orr“ în halatul său argintiu, proaspăt ras, împrăştiind un parfum discret de trandafiri...

— Victore, tu? Nu ştiam că locuieşti şi aici... E şi asta una din surprizele tale: te las acolo şi te găsesc aici. Mă întreb dacă şi în acest loc ai sub tratament o pereche de îndrăgostiţi.

— Încerc să descurc iţele afacerii Phyros, explică Bigidiu cu multă bunăvoinţă, făcîndu-i loc lui Hobra să treacă. Asta îmi cere un efort suplimentar şi multe ore de cercetări plicticoase: în această casă locuieşte unul din urmaşii pionierilor de pe Muntele Viperelor,

care mi-a pus la dispoziţie corespondenţa şi hîrtiile de familie...

Într-adevăr, într-una din odăi Hobra văzu vrafuri de documente şi plicuri, azvîrlite pe un covor moale, ţărănesc. Bigidiu închise uşa în urma lui.

— Eşti totdeauna din cale-afară de ocupat...

— Da, acceptă Bigidiu cu modestie.

— Aproape mi-e ruşine să-ţi reamintesc de necazurile mele. Ştii, se pare că Alexandrescu şi-a făcut apariţia în oraş...

„Eroul de la Terra-Orr“ se aşezase turceşte între maldărele de hîrtii şi se prefăcea că le sortează cu atenţie.

— Să uităm discuţiile noastre în contradictoriu, zise Hobra. De altfel eram beat... Spune-mi, aş putea să te ajut?

— Eşti prea amabil, Mircea... Noi am avut totdeauna vederi comune, chiar dacă ne-am dondănit cîteodată... Ştiu că nu e uşor să fii medic. În cîte minute moare un om asfixiat? Dacă vrei într-adevăr să mă ajuţi... în camera de alături este o ladă veche, neagră... Nu e grea, am golit-o... Vrei s-o tîrăşti pînă aici?

Capitolul cinci

Moment solemn la castelul lui Tross. Baronul îşi serba ziua onomastică. În dreptul hanului, la marginea pădurii, Petre picta. Trecură nişte oameni cu o povară în spate. Purtau nişte clopuri slinoase iar cămăşile erau negre de murdărie. Întrebară de casa baronului şi cineva din han îi îndrumă să meargă drept înainte. Petre schiţă repede pe o coală mohorîtul şi greoiul cortegiu de ţărani, morţi de osteneală cu povara ca o pedeapsă lipită de secole pe umeri. Tîrîndu-se încet unul după celălalt pe drumul îngust sub stejari, uniţi prin ceea ce duceau, păreau să fie o singură fiinţă, o

omidă monstruoasă din coşmarurile muribunzilor.

Puţin înainte de ora prînzului Petre porni spre castel. Suferea dinainte la gîndul nesăratei ceremonii ce avea să se desfăşoare ca într-un ritual blestemat. În fiecare an fiecare individ îşi serbează onomastica, sau ziua naşterii. Unii sar peste asta. Se prefac că uită. Le e ruşine că s-au născut, că poartă un nume. Ceilalţi, dimpotrivă, printr-un tărăboi bine deghizat încearcă să treacă pe planul al doilea esenţialul, care e tragic, s-a mai scurs un gol de timp şi cu atît mai apropiată şi mai deasă e negura înconjurătoare. Petre merse pe drumuri ocolite. Orăşelul întomnat se răsucea leneş pe ambele maluri ale rîului şi căsca lung de plictiseală şi inutilitate. Prin tufişuri putrezeau cîteva leşuri de cîini albi.

La „Trocadero“ îl văzu pe Eb. Care da pe gît cîteva păhărele de brandy; trecu mai departe, dar Eb. Se luă după el şi-l tîrî înapoi în cîrciumă. O slujnică mătura prin colţuri miorlăind ceva pentru sine. Totdeauna, Eb. Fusese mai puternic şi-şi impusese voinţa. Petre fu surprins să-l audă rostind: „Mi-e sete de repaos!“. În momentul următor izbucni într-un hohot de rîs zgomotos şi impertinent, ştergînd impresia dinainte. „Am pentru tine o simpatie ciudată, zise Eb. Simpatia vînătorului pentru cerbul pe care-l va ucide.“

— Cerbul e un vînat preţios... un trofeu; craniul i-l fixezi în anticameră deasupra uşii... pe cînd eu n-am nici o valoare, făcu Petre, abia muindu-şi buzele în licoarea aromată pe care i-o servise Eb. Oare acesta e destinul nostru omenesc să fim mereu împărţiţi în două, urmăriţi şi urmăritori? Nu s-ar putea să fim pur şi simplu... oameni?

În parcul castelului, baronul poruncise masă întinsă. Veniră invitaţi: prefectul judeţului, primarul din Virţul de Sus, cîţiva profesori, chiar şi Weiss fu văzut, supraveghind, la rugămintea lui Tross, serviciul şi chiar dînd o mînă de ajutor. Ca o fantezie

personală, Tross îi ceruse să aducă şi cele trei sau patru fete din bordelul ce-l ţinea la etaj, deasupra cîrciumii. Elegante, şi destul de drăguţe, curvele făceau figură onorabilă, fiind oricum pentru ochi şi spirit, (ca să nu mai vorbim de trup) preferabile nevestelor greoaie şi tîmpe ale intelectualilor din orăşel. Acestea de altfel nici nu ştiură, pînă către spargerea chefului, cine sînt domnişoarele prezentabile şi suficient de stilate, amestecate printre invitaţii; soţii tăcură asupra provenienţei ruşinoase a „domnişoarelor" şi vina demascării lor fu pusă în seama unui bătrîn gafeur, profesorul Timocan, care se trădă la un moment dat...

În toiul petrecerii, un servitor îl vesti pe baron că fusese adusă la curte de către nişte ţărani, o ladă. Cei ce o căraseră au plecat, fiind bine plătiţi pe semne de trimiţător.

— Vreun cadou, explică Tross. Să-l vedem!

Slugile tîrîră lada lungă şi neagră, întărită cu tablă veche bătută în cuie. Un lacăt greu o zăvora.

— Unde-i cheia? întrebă vesel baronul. Servitorii ridicară din umeri. Cheia nu le fusese lăsată.

— Ciudat! făcu baronul. Aduceţi, atunci, scule, s-o forţăm. Cine ştie ce dar fistichiu mi-or fi trimis cu ocazia onomasticii.

Invitaţii, unii chercheliţi, se ridicară de la mese, curioşi. Ciocăneau în ladă, dîndu-şi cu părerea.

— Ce-o fi înăuntru? întrebă Silvia, făcîndu-şi loc.

— Ce ladă urîtă! Parcă ar fi un sicriu, observă cineva.

— Mă întreb, ce-o fi înăuntru? repetă mai tare Silvia. Nu-i plăcea să nu fie auzită şi să nu i se dea răspuns la întrebări.

Se apropia lacheul aducînd lădiţa cu scule...

În acest moment un cîine alb imens, zvelt, cu picioarele lungi, se ivi nu se ştie de unde, ţîşni ca o nălucă printre comesenii surprinşi şi dispăru... Eb. Nu avu timp să-şi încarce carabina.

CIUDATA CARTE A ÎMPĂRĂŢIILOR

1

Pictorul Petre îşi amintea plăcutele clipe petrecute la cîrciumă, înainte de a intra în pădure; verificase echipamentul, totul era în ordine, totul era în ordine. Se verificase şi pe sine, în oglinda mare cu ramă neagră, şi oglinda îi confirmă că e în regulă. Arăta bine, mai tînăr decît în acte, şi cum slăbise puţin, ochii cenuşii, mărindu-se, luminau întreaga-i figură de-o plăcută paloare juvenilă.

— Drum bun, domnule Petre! îi ură hangiul. Mai reveniţi?

Petre ridică spre cer braţul liber: cine ştie!

În cealaltă mînă ducea undiţele, pe care apoi le prinse în curelele raniţei şi astfel avu întreaga libertate a mişcărilor.

Ca-ntru-un vis îşi repetă de mai multe ori că părăseşte acum toate iubirile; ieşind de cealaltă parte a pădurii (dacă va ieşi) va trebui să caute o altă dragoste. Nu era prea bătrîn? Pentru prima dată în viaţă nu-l obseda timpul. Traiul lui fusese o goană neîntreruptă, făcuse totul, pînă atunci, sub semnul spaimei de timp...

Trecu podul peste un rîu în care pescuise deseori, acum nu-l mai interesa; intens albastru cerul se arcuia deasupra pădurii, chemîndu-l mai departe.

Se opri în drum deseori, ciocănind cu toporişca în trunchiul bătrînilor stejari, ciulind urechea, căutînd parcă vreun vechi tezaur, cu un zîmbet însă care spunea că ştie: tezaure vechi nu mai există... Cînd se înserа, făcu focul într-o poiană şi pregătindu-şi culcuşul, trase două înghiţituri dintr-o sticlă.

Acesta să fie oare motivul că, într-o anumită clipă, avu senzaţia

de a nu fi singur?

Se întoarse fulgerător, dar în spatele lui doar tremurul umbrelor se contopea cu întunericul mare, de dincolo de cerul palid... Cine ar fi putut să fie? Nimeni. Cu toate acestea...

2

De la o fereastră a hanului, cu o halbă alături, Eb. Urmărise plecarea lui Petre. Faţa lungă se subţiase şi mai mult, poate datorită sprîncenelor ce se adunaseră ca două „V“uri întoarse, la auzul urării de drum bun ce o făcuse hangiul.

Urmărise, cu halba în mînă silueta subţire, aproape fragilă a lui Petre; mişcarea repetată a umerilor, încercînd să găsească o poziţie convenabilă pentru raniţă, îl făcu să zîmbească; Petre înainta pe partea stîngă a drumului prăfos, mergea întins, uşor legănat, legănarea asta îi aminti lui Eb. De rana călătorului care se vindecase probabil; abia cînd Petre ajunse la pod, şi-l trecu, şi silueta începu să i se piardă printre copaci, Eb. Îşi făcu şi el, în grabă pregătirile de plecare.

Îi plăti hangiului fără a răspunde unei întrebări a acestuia.

În prag, înalt, cu vechea lui carabină în bandulieră, zîmbi iar, şi porni spre pădure. Petre avea avans de un kilometru. O luă pe urmele lui, iar cînd se întunecă, micşoră distanţa. Acum Petre stă la foc, iar Eb. Îl pîndeşte, ascuns la marginea poienii. Îi cunoaşte gîndurile.

Pădurea făcu încă un salt spre întuneric; fiarele ce dormitau prin tufişuri îşi străluciră ochii şi-i stinseră iar, fiarele treze făcură cîte un ocol în drum spre...

Culcîndu-se, uşor încovoiat ca un arc avînd în centru tăciunii,

Petre se întrebă ce ar vrea să viseze (vegheat de prezenţa necunoscută a celuilalt); ar fi vrut să retrăiască în vis prima lui întîlnire cu Maura, ar fi fost nostim s-o ia de mînă (visele lui erau îngrozitor de reale) şi s-o întrebe „Mă însoţeşti la castelul meu din Renania?“ şi ea să-i răspundă, „Of, mincinosule, mansarda ta de pictor necunoscut, e un castel, mincinosule, mincinosule?!“

Nu i se întîmpla niciodată să viseze ceea ce-şi propunea (de altfel aşa ceva nu i se întîmplă nimănui), în schimb îi veneau nişte coşmaruri lugubre, şi totdeauna exista un obiect sinistru ascuns într-un ungher întunecat, care-l pîndea!

Cînd se convinse că Petre adormise, Eb. Ieşi din ascunzătoare şi se apropie; cizmele lui moi nu făceau nici un zgomot, înainta ca apaşii, şi se aşeză în apropiere, privind omul adormit. Sugea o bomboană făcută cu miere de albină, urmărind cum Petre, frînt de osteneală, adoarme tot mai adînc, pînă la pietrificare.

Atunci scoase cătuşele.

Lucră încet, cu finețe, nu se auzi nimic, nu se simţi nimic, şi după ce isprăvi se retrase în bîrlogul lui, unde-şi lăsase lucrurile, se culcă şi adormi imediat.

Petre se trezi înainte de revărsatul zorilor şi constată că nu se poate ridica. Era încătuşat. Dormise bine, dar cînd oboseala trecuse şi somnul devenise străveziu, visase iar că a ajuns în preajma unui loc unde se afla ascuns un obiect de groază...

Se zbătu să-şi elibereze mîinile şi picioarele, dar nu izbuti nimic, oţelul era dur şi sclipea. Se întoarse pe spate şi privi cum se luminează cerul. Deasupra pădurii, sub roţile Carului Mare, se topea încet în lumină ceva ca o mătură străvezie, poate o cometă. Cînd răsări soarele, încercă să scoată din raniță de băut, dar nu reuşi nici atît.

Trezindu-se, Eb. Îi urmărea zvîrcolirile, din ascunzătoarea sa.

Petre, încăpăţînat, încercă iar să se desprindă din fiare, dar Eb. Ştia că e zadarnic. Înainte de amiază o mică jivină a pădurii, veşnic urmărită şi ea, se apropie de omul condamnat, atrasă de o stranie curiozitate. Petre conteni mişcările, urmărind animalul, şi disperarea lui se topi o clipă. Eb. Se distra şi el urmărind jivina prin vizorul carabinei.

„Apropie-te“, şopti Petre. Poate ai dinţii suficient de ascuţiţi, ca să-mi rozi cătuşele“... Speriosul animal păstră însă distanţa şi deodată dispăru. Pe înserate Eb. Îşi luă carabina în spinare şi bătu o cale destul de lungă pînă la un potcovar ce-şi ducea traiul pe marginea drumului, îi dădu bună ziua şi aşteptă. Potcovarul aşteptă şi el, nu vedea că străinul să aibe vreun animal de potcovit şi nu pricepea scopul vizitei. La el oamenii veneau numai pentru o treabă anumită. Şi treaba asta era să bată potcoavele.

— În poiană, sus, zise Eb., sprijinindu-se în carabină, cu faţa lui prelungă frămîntată de un spasm batjocoritor, poţi găsi un om prins în cătuşe care are nevoie de ajutorul tău. Ia-ţi sculele şi mergi acolo.

Şi se duse, legănat, fără să mai adauge nimic. Potcovarul nu luă în seamă cele spuse, n-avea el încredere într-un străin, într-un om pe care nu-l văzuse niciodată în viaţă şi care umbla cu o carabină atît de straşnic lustruită. Poiana era departe, şi uită imediat de cuvintele aruncate de Eb., dar a doua zi ucenicul, un copil, îi aminti întîmplarea, şi potcovarul, un om crunt, începu să aibă remuşcări.

În noaptea ce veni, Petre nu mai dormi atît de bine, deşi obosise încercînd să se elibereze. Nici nu mai visă nimic fiindcă somnul îi era mereu întrerupt de tresăriri; deschidea ochii, aşteptînd în clipa următoare lovitura decisivă care însă întîrzia. Şi fiindcă nu putea să viseze ceea ce ar fi dorit, o luă pe Maura de mînă, şi o duse la plimbare într-un codru la fel de sălbatic ca şi acesta. O atacau toate fiarele iar Petre o salva mereu, răpunînd monştrii cu acelaşi

nepăsător zîmbet pe figură.

Cînd îl văzu în dimineaţa următoare pe potcovar, tocmai punea la pămînt o nouă jivină sub privirile Maurei şi se cam supără că e deranjat. Fără măcar să mormăie ceva, potcovarul trudi din greu şi cu migală să-l scoată din fiare. Din locul lui, Eb. Urmărea totul amuzat, mîngîindu-şi carabina. Mîngîindu-şi carabina.

Simţind că trebuie să fie politicos cu omul care-l eliberase, Petre îl întrebă pe potcovar:

— Ce părere aveţi despre evoluţia axiomaticii?

Bănuia Petre că ar fi trebuit să stoarcă o întrebare mai apropiată de inima omului: Ce vă fac copiii? Ce vă face nevasta? Sau măcar: Ce vă fac cîinii? dar mai ştia că, oricum, potcovarul nu i-ar fi răspuns. Aşa că, de ce să nu-i pună prima chestiune ce-i venise pe limbă?

Privindu-l cum se îndepărtează, Petre îşi aminti că moare de foame şi că-l chinuieşte setea, şi după ce îşi potoli aceste porniri, înainte de a o lua la drum, se întinse în iarbă; postul îndelungat şi cătuşele îl epuizaseră. Dar peste o clipă îşi continuă drumul.

3

Văzu venind un om care-şi croia calea cu bastonul şi abia cînd se apropie înţelese că e orb. Petre îl salută, celălalt, care îl simţise de mult, se opri şi răspunse cu un zîmbet *fărîmiţat,* aşa cum observase Petre pe chipul celor lipsiţi de vedere. Ca şi alţi orbi, şi călătorul acesta singuratic, făcea impresia unei cumplite *legături* cu pămîntul, ceva cu totul neclar... Petre îl întrebă de ce înaintează alandala, în loc să urmeze cărarea (prostească întrebare de altfel) şi omul cu baston zîmbi din nou, ca mai înainte şi surîsul i se fărî*miţă pe* faţă.

Nici vorbă de aşa ceva, răspunse. Nu merge alandala ci urmează un drum pe care-l ştie numai el. Şi Petre gîndi că la urma urmelor nebunia orbului nici nu e atît de deasă faţă de a altora. Cum se însera, îi propuse să cineze împreună. Şi celălalt acceptă, refuzînd însă să înnopteze apoi împreună, fiindcă se grăbea. Pentru el noaptea n-avea importanţă. Petre nu-l întrebă unde şi de ce se grăbea, ci pregăti de cină. Orbul avea şi el merinde şi le puse alături de ale pictorului, care îl întrebă dacă are nevastă. Totdeauna punea întrebări idioate! Orbul confirmă că are, dar două, nu una. De la una venea şi spre alta se ducea. Petre înţelese că e un simbol, dar nu-şi bătu capul cu el. Ori, dracu ştie, poate că nu era simbol.

— Eşti singur? întrebă deodată orbul, mişcînd capul neliniştit.

Maura, îşi aminti Petre.

— Te-am întrebat dacă eşti singur? reveni după cîtva timp orbul. Era către sfîrşitul cinei. Însă Maura se furişase între ei doi. Petre îi mîngîie pletele strălucitoare ca o vîlvătaie. Şi rîse. Voi toţi, cei de la castelul baronului, aţi pălăvrăgit pe rupte despre Maura, dar de cunoscut am cunoscut-o numai eu!

— Nu e adevărat, făcu orbul, nici o femeie nu e de faţă, în schimb cineva pîndeşte acolo...

Pentru mine, Maura înseamnă totul. Dacă n-aş fi cunoscut-o, viaţa mi-ar fi trecut în gol ca un proiectil pe lîngă ţintă.

În timpul nopţii orbul se făcu nevăzut. Petre visă (dar poate nu era vis, ci se întîmpla în realitate) că împrejurul său se stîrnise un vîrtej, o imensă mişcare la care participa toată pădurea pînă la ultima frunză de ferigă. Uriaşii arbori o luaseră din loc, fiecare cu bucata lui de cer înstelat. Şi totul deveni o goană concentrică şi cometele izbite în acest iureş scîrţîiau sus, legănîndu-şi cozile răsfirate, dar priveliştea cea mai stranie o ofereau totuşi copacii, hora lor drăcească, şi cînd se trezi în plină lumină a zorilor, Petre

aproape că avu certitudinea că pădurea încremenise şi ea în aceeaşi clipă. Scorţoasele trunchiuri încă mai respirau repezit, liniştindu-se treptat după efortul nebunesc.

Petre porni cu nădejde la drum şi merse multă vreme.

Mă întreb: oare de ce m-o fi salvat Eb. De la înec?

Relaţiile dintre noi, cît timp am mas la castelul lui Tross, au fost reci, chiar dure, în primul rînd fiindcă individul e dur, iar zîmbetul său inuman. Nu pot suferi astfel de oameni şi ca să fiu sincer, mi-e teamă de ei. Mi s-a întîmplat de mai multe ori să-l jignesc pe Eb. Şi mă aşteptam de fiecare dată la represalii. Credeam că mă va bate sau mă va împuşca, într-una din nopţile cîinilor albi. În loc să se întîmple aşa, el mă salvează de la înec...

Îmi aduc aminte perfect. Tross ne invitase la o scaldă şi am ieşit din orăşel şi ne-am tot dus pe sub coasta unui deal rotund, galben. Iar sub noi rîul se sufoca de căldură, şi cîţiva pescari agonizau pe sub sălcii. La o cotitură rîul era lat şi adînc; primul s-a dezbrăcat Cipcigan – slab, alb, cu umeri drepţi, şi cu smocuri de păr pe spate şi a intrat în apă caraghios pe picioarele lui subţiri de bărzoi. Eb. A rămas pe nisip, în timp ce Silvia se dezbrăca printre tufişuri, dar aşa ca s-o vedem cu toţii.

Doctorul arunca pietre în apă, stropindu-l pe Cipcigan.

M-am azvîrlit din goană în rîu şi cu toate că apa nu era de loc rece, am simţit cum înţepenesc, trupul mi s-a făcut ca de lemn şi am pierdut pămîntul de sub picioare.

A fost ca un vis. După primele senzaţii greţoase, cînd am înghiţit apă, n-am mai simţit aproape nimic. Mi se părea doar că înaintez repede cu mîinile întinse împotriva unui şuvoi zgomotos, nu de apă, de altceva. Nu era neplăcut. Asta a durat mult timp, în realitate abia o clipă, două. Această înaintare lunecată a devenit treptat zbor, zbor de avion ce decolează; la urechile mele cînd

susura, cînd vuia şuvoiul de materie misterioasă care nu era nici apă nici aer, „Alexandrescule!“ mi s-a părut că urlu „acum cred că ai două inimi, cred, cred!”... şi deschizînd ochii am văzut şoldul Silviei adîncit în nisip, lîngă mine. Iar deasupra mea doctorul Hobra îşi aprindea o ţigară „Altimetru“.

„El te-a salvat“, făcu Silvia, indicîndu-l pe Eb.

„Dobitocule, a zis Hobra, dacă nu ştii să înoţi, de ce te repezi la apă?“

Am vrut să mă ridic să-i ard două perechi de palme, dar nu mă puteam mişca, în urechi îmi suna încă...

În acest moment Eb. Se apropie de mine. Sugea cu poftă o bomboană. Fără îndoială, o bomboană făcută cu miere de albine, una din preferinţele sale. Se opri deasupra mea, înalt, dezbrăcat pînă la brîu, vînjos, cu pieptul încolăcit de muşchi, bronzat ca un marinar, cu braţele încrucişate; chipul său prelung, viril, îmbrăcase masca unui dispreţ compătimitor. Favoriţii bogaţi îi crescuseră pînă la maxilar. Pantalonii încă nu se uscaseră. Se aruncase în rîu după mine, înainte de a fi avut vreme să se dezbrace.

— Pictore, a zis Eb., nu vrei să cîntăm împreună la balafon?

Mă întrebam, dacă să-i mulţumesc sau...

Petre se opri pe malul unui rîu şi încercă să picteze.

Încetul cu încetul, fu atît de absorbit de lucrul său că Eb. Putu să se apropie mult, fără riscul de a fi simţit. Din locul unde se oprise, lungit în iarbă pe un mic dîmb rotund, Eb. Vedea bine pînza pictorului şi urmări cu interes desăvîrşirea şi traiectoria culorilor. Petre nu picta rîul sau pădurea, ci un chip de femeie. Încerca să şi-o imagineze pe Maura.

Eb. Înţelese şi zîmbi. Zîmbetul său batjocoritor.

Petre îşi continuă drumul. Pădurea era maiestuoasă şi puternică, sălbatică şi nestrăbătută, ca la început, fiecare arbore avea glasul

său, din fiecare scorbură apariţii ciudate urmăreau trecerea singuraticului. Petre, seara, înainte de a-şi face culcuşul, se rugă lui Dumnezeu, să ajungă să iasă din pădure. Puterile îl părăseau. Mari luminişuri pline de vîlvătăile verii, cutreierate de scîntei călătoare, îi vestiră că pădurea se răreşte. Asta îi aduse o nouă speranţă.

Îi veni în minte „spectacolul de adio". Pe o cărare a muntelui, coboară în jos, alene, spre oraş, circul. Atleţii cu umerii goi, dansatoarele cu tutuurile lor scurte, dresorii cu maimuţele şi căţeii, jonglerii şi scamatorii cu bile albe şi bile negre, iar printre ei, măscăricii. Unul din măscărici merge în mîini înaintea tuturor. Şi fiindcă merge în mîini, merge cu spatele înainte, şi priveşte înapoi. Le arată, celorlalţi care-l urmează, limba. Circul o să dea în seara asta un spectacol. De adio.

— Pictore, nu vrei să cîntăm împreună la balafon?

În ziua următoare începu pînza intitulată „Spectacolul de adio". Îl preocupa mai ales figura micului măscărici din fruntea convoiului.

Acesta semăna, nu se ştie de ce, cu vagabondul Alexandrescu, omul cu două inimi.

În timpul nopţii Petre se visă împreună cu dansatoarele, dresorii şi clownii circului. Dansatoarele erau pline de temperament. Aveau picioarele lungi şi albe ca nişte trunchiuri de rexa (cînd se trezi, îşi dădu seama că un astfel de copac nu există) şi fiecare din ele îl îndrăgea. Dar apoi printre oamenii de circ, apărea Eb. Cu arma lui, şi-i întreba: „Nu vreţi să cîntăm împreună la balafon?".

În ziua următoare, puţin înainte de amiază, Petre atinse marginea pădurii. Dincolo de orga trunchiurilor se zăreau verzi coline, şi între doi copaci Petre făcu focul şi arse picturile sale. Se prefăcură în scrum toate, numai pînza ce-o înfăţişa pe Maura se aprinse greu, chinuitor, cu mult fum, ca lemnul verde. Pictorul văzu

cum fumul acesta dens şi parfumat, se înalţă şi pluteşte ca o formă însufleţită în vînt, printre ultimii arbori ai pădurii.

Maura! strigă disperat Petre şi urmărind arătarea ce se topea, ieşi din pădure cu lacrimi pe obraz.

Eb., care îl pîndise mereu, îngenunche la marginea luminişului şi strecură un cartuş în carabină.

TURNURILE

Se numeşte „al Viperelor”. Un mare ghem încîlcit, fierăstruit de văi subţiri, tăiat brusc de cotloane tainice; şi cu toate că de jos pare neînsemnat, nimeni, cred, nu-i cunoaşte exact topografia. Primăvara, pe culmile rotunde, cireşii izbucnesc în rîs şi elevii fug după-amiază din internate, ca nişte tinere sălbăticiuni atrase de dorul libertăţii nemărginite... Nimeni n-a văzut acolo niciodată vreo viperă, totuşi din cînd în cînd cîte un om moare, inexplicabil, muşcat la gleznă sau deasupra genunchiului.

Dealul Viperelor. Deasupra oraşului, magnet şi emiţător de ispite; lumea povesteşte: „M-am plimbat pe Dealul Viperelor pînă la Turnul Unu”. „Am poposit şi am fript slănină sub Turnul Trei”. Sau „Lîngă Turnul Doi am cunoscut iubirea, şi tram-tram...”.

Aceste Turnuri revin în toate discuţiile, se fac aluzii şi se stabilesc distanţele în raport de aşezarea lor, dar în realitate nimeni n-a văzut niciodată vreo urmă de turn, turnurile nu există, sau în orice caz nu sînt vizibile, iar dacă au existat, nimeni nu ştie unde...

Fiecare piatră de pe Dealul Viperelor îmi e familiară, cu toate acestea se întîmplă să mă şi rătăcesc: vîrtejul concentric al cărărilor e atît de confuz! Şi apoi, la tot pasul, dai de minele părăsite, galeriile săpate de bunicul meu şi de oamenii lui în speranţa că vor descoperi filonul de Phyros (un diamant extrem de rar!), filon care s-a încăpăţînat în cele din urmă să nu se lase prins, cu toate că sumedenie de indicii şi dovezi pledau pentru existenţa sa reală în această parte a pămîntului...

Mulţi oameni au rămas pe drumuri, multe tragedii s-au consumat pe marginea acelei nenorocite afaceri!

Fiul bunicului, tatăl meu prin urmare, a încercat să restabilească (prestigiul familiei, plantînd pe Dealul Viperelor un arbore mic şi ciudat, din specia Cynara (?) dacă-mi amintesc bine; să fi reuşit experienţa ne-am fi îndestulat pentru toate veacurile viitoare cu zahăr şi alcool, dar după o înflorire iluzorie, arborele de Cynara s-a ofilit, ruinînd cu această ocazie pe cei ce mai rămăseseră teferi în urma „afacerii Phyros"...

Printre livezile părăsite, unde, pe alocuri, ca o sfidare, vrejurile uscate şi negre, rămăşiţe lipsite de glorie ale plantaţiei de Cynara se mai ivesc din pămînt, trec eu ca o fantomă singuratică, în căutarea Turnurilor.

Nu mă interesează nici diamantele strălucitoare, nici livezile sub dogoarea cărora tatăl meu şi-a pierdut minţile cînd a văzut cum i se năruie speranţa; nu doresc averi stabile, solide, aducătoare de plăceri şi de lungi călătorii pe yachturi cu punţile albe unde lenevesc dame bronzate pe şolduri; nu caut decît înşelătoarele mele Turnuri...

Ştiu fireşte, că nu le voi întîlni niciodată.

Şi mai ştiu că într-o seară, oamenii mă vor găsi întins în iarbă, cu o misterioasă înţepătură, la gleznă, sau deasupra genunchiului...

La „El Dorado" purecii sar într-un picior de dimineaţa pînă seara, ei sînt adevăraţii stăpîni, fiindcă nici unul dintre sinistraţii şi vagabonzii ce s-au aciuit acolo nu s-au încumetat pînă acum să pună mătura în funcţiune; de altfel nu există nici o mătură!

Şi eu locuiesc la „El Dorado", într-un subsol unde m-au împins încetul cu încetul scandalurile îngrozitoare pe care le declanşaseră urmaşii primilor căutători ai diamantului Phyros.

Clădirea e mare, sumbră şi aproape la fel de întortocheată ca „Dealul Viperelor"; cîndva mi-a aparţinut, sau poate îmi aparţine şi

acum, nu ştiu, nimeni nu ştie, şi cred că nici Satana în persoană n-ar reuşi să descurce teribila succesiune ce s-a deschis în urma prăbuşirii „afacerii Phyros".

Unii dintre bătrînii căutători ai diamantului mai trăiesc: cîţiva dintre camarazii bunicului, care în clipa grea l-au părăsit, lăsîndu-l să se sinucidă. Sînt foarte bătrîni şi complet senili; îşi tot spun poveşti din vremea tinereţii, şi variantele lor au devenit atît de fanteziste încît dacă ar fi să-i iei în serios ai crede că „afacerea Phyros" ar fi fost încununată de o mare izbîndă: fantezia lor o ia razna, sînt gata să descrie oricui diamantele „mari cît pumnul" pe care le-au smuls din inima pămîntului...

Înfăţişarea lor dezminte aceste glorioase „saga"-le: zdrenţele curg pe trupurile sfîrşite şi cine ştie cum au supravieţuit pînă acum! Uneori însă zîmbetul acela senil-optimist părăseşte feţele lor topite. Devin gravi. Se adună în cerc şi intonează un imn ciudat... Ceva despre nişte cîini albi. Niciodată n-am înţeles...

„El Dorado", mohorîtul cub cenuşiu, a fost ridicat sub supravegherea bunicului în febra deschiderii primelor galerii pe Dealul Viperelor; cei care urmau să se îmbogăţească aveau nevoie de birouri, funcţionari, contabili (care să calculeze veniturile!) casieri şi paznici... Şi acum prin subsoluri zac casele de bani, triste şi mîncate de rugină; una se află chiar în mizerabila mea cămăruţă: îmi păstrez acolo proviziile de mîncare şi sticla cu vin.

Cîndva am încercat să părăsesc „El Dorado" şi acest oraş în care şi acum sînt înconjurat de o tăcere ostilă, ca urmaş al celor doi „diavoli" (bunicul şi tatăl meu) care au aruncat sămînţa pierzaniei: după scurt timp am revenit. Un glas mă chema neîncetat înapoi.

Astfel trăiam eu, cînd viaţa mea intră în vîrtej.

Unul din principalii vinovaţi ai dezastrului „Phyros" a rămas

aproape necunoscut; şi pentru mine acest om continuă să fie o nălucă enigmatică, deşi, descoperindu-l din vechile scrisori de familie, i-am urmărit cu îndîrjire destinul.

E vorba de un prieten din tinereţe al bunicului, un savant, un mare matematician pe cale de a-şi dobîndi o faimă europeană, cînd, brusc, pe neaşteptate, s-a dat la fund, a dispărut, nimeni n-a mai ştiut de el, cu toate că teoriile lui fascinante au fost multă vreme după aceea obiectul unor cercetări asidui şi a tot felul de interpretări.

Matematica a fost totdeauna pentru mine un mare mister! Cu toate acestea una din ideile savantului dispărut (sau poate o glumă a sa, nu ştiu...) reluată deseori în corespondenţa dintre el şi bunic, a avut asupra mea efectul unui şoc: *x nu se întîlneşte niciodată cu y!*

Dar, ce este *X*, şi – Dumnezeule! – ce este Y?

Cu acest om – nu vreau să-i divulg numele, am să-l numesc convenţional „S", de la „savant" – bunicul a avut intense consultări, înainte de a pune pe roate „afacerea Phyros". Ei bine, calculele au demonstrat că presupunerile bunicului erau exacte: reieşea că Dealul Viperelor ascundea pietre preţioase!

Dar cum pot să certifice nişte cifre, semne şi convenţii – pe care le manevrezi cum vrei! – că într-un anume loc există sau nu există diamante, nu pot să înţeleg!

Astfel trăiam eu, încercînd că ghicesc profilul şi destinul acelui om, cînd viaţa mea intră în vîrtej.

Tina-Rosemarie e pe cale de a pune mîna pe o moştenire fabuloasă. Cînd va fi bogată vom părăsi amîndoi „El Dorado", şi o să ne cumpărăm vilă pe malul mării; seara vom coborî în port pentru a ura vînt prielnic bătrînilor căpitani.

Eu îi spun: dacă vei fi miliardară n-ai să te mai uiţi la mine. Ai să te măriţi cu un actor de cinema, şi tram-tram.

Ea rîde.

Moştenirea e aşteptată să pice din zi în zi. Trebuie doar să se rezolve un fleac de litigiu între state, să se reia relaţiile normale cu alte cuvinte, fiindcă altfel nu poate sosi depeşa prin care Tina-Rosemarie să fie anunţată că moştenirea stă la picioarele ei; apoi trebuie să se rezolve complicata execuţie testamentară, contestată şi boicotată de o hoardă bezmetică de moştenitori ilegali... Asta durează cam de multişor...

În plus mai există şi alte puncte neclare în legătură cu această moştenire; bunica Tinei-Rosemarie a murit la vîrsta de optzeci şi trei de ani, după ce sperase o viaţă întreagă să pună mîna pe averea fratelui, celebru vînător în Africa, proprietar de rezervaţii naturale, terenuri de vînătoare şi cazinouri; se vede că murind (într-un accident alcoolic) marele vînător îşi lăsase hîrtiile în neorînduială; mama Tinei-Rosemarie, asupra căreia trecuse speranţa moştenirii, îşi dăduse şi ea duhul; toate drepturile treceau acum asupra iubitei şi vecinei mele de gang, din „El Dorado"; se vede însă că domnii aceia de pe continentul arzător nu excelează prin grabă; oricum, trebuie să se rezolve, dacă nu azi, atunci desigur, mîine.

Astfel trăiam eu, împreună cu iubita mea Tina-Rosemarie, aşteptînd (aşteptarea era mai mult a ei) să pice vestea cea bună, cînd viaţa mea intră în vîrtej.

În paranteză: părerea mea (nu m-am grăbit s-o împărtăşesc şi dragei mele Tina-Rosemarie) era că celebrul vînător nu făcuse nici o brînză în Africa şi pierise fără o leţcaie în buzunar, în pragul vreunei găuri sordide din Monrovia sau Conacri (presupun că aceste oraşe, dacă ele există într-adevăr se află în Africa), de inimă rea că nu mai poate da pe gît încă o duşcă de alcool... Am eu o părere a mea personală în legătură cu averile astea fabuloase: nu le poţi dobîndi cît ai bate din palme. Mult mai uşor e să-ţi pui propria

piele pe băţ. Bunicul – dacă n-ar fi mort – şi tata, dacă ar fi cu minţile acasă, ar avea şi ei ceva de adăugat în legătură cu asta!

Cînd se face noapte tîrziu şi întunericul e deplin – cu toate că pe gangul nostru murdar e întuneric totdeauna, – draga mea Tina-Rosemarie străbate repede distanţa ce desparte uşa ei de uşa mea şi apoi, după ce o văd în cameră, încui uşa şi scot cheia din broască, pentru ca amicii să creadă că nu sînt acasă. Deşi n-am nici un amic şi nimeni nu mă caută niciodată. Apoi deschid casa de bani din colţul hrubei mele şi scot, nu diamante înşelătoare, ci sticla cu vin. Tina-Rosemarie îmi povesteşte cum se va îmbrăca după ce va primi moştenirea. Cînd ai vin în pahar, nu e prea greu să visezi. Deasupra noastră, în cele trei etaje ale romanticului „El Dorado“, supravieţuitorii dezastrului şi urmaşii lor continuă pînă la ore tîrzii să se certe şi să bocănească. Noi ne îmbătăm încet, încercînd să ne închipuim...

Odată urcînd Dealul Viperelor mi se năzări departe în faţă, între două colţuri ale pădurii (piezişă pe amurg, pădurea părea că se destramă, ca un nor vînăt în vîrtej) o înaltă construcţie albă, scînteietoare!

Tresărind din toată fiinţa: „Turnurile!“, am dat să alerg, cînd fantoma pieri... Totuşi, în această seară, cu o mare întîrziere, cu o fatal de mare întîrziere, speranţele bunicului şi ciudatele calcule ale matematicianului S. Aveau să se confirme: îmi fu dat, spre nenorocirea mea, să descopăr, fără să vreau, fără să fi dorit vreodată, diamantul Phyros. Şi iată cum.

Apropiindu-mă de locul unde crezusem că zăresc iluzoriile mele Turnuri, am găsit intrarea uneia din galeriile părăsite. Iarba crescuse înaltă, acoperind buzele galeriei care pe alocuri se surpase, rămînînd la suprafaţa pămîntului doar o zbîrcitură urîtă, ca un rest

de tranşee în care se adună apa ploilor, colcăind de fiinţe lipicioase şi reci... Am vrut să rup de pe marginea acestei ruine un fir de trestie, dar tulpina rezistă şi planta se smulse cu rădăcină cu tot şi deodată din ţărîna astfel răscolită un ochi subpămîntean îşi trimise lucirea-i vie, galbenă, drept în ochii mei!

Înnebunit de groază, transpirînd, am rămas ca împietrit minute întregi. Brusc, capacitatea de a mă mişca îmi reveni. Sub ţeasta mea se ciocneau gînduri contradictorii şi din clipă în clipă aveam impresia că... Oh, oh, asta e marginea neantului? X nu se întîlneşte niciodată cu...?

Am întins mîna...

... Purtînd cu mine nefasta comoară (bulgărele galben care-mi ardea palma), am coborît în goană povîrnişul muntelui, tot sperînd că mă voi trezi din vis, sau că în realitate ceea ce descoperisem eu, era doar o ţandără de sticlă colorată, şi nu...

Se înnoptase brusc. Cînd am ajuns în oraş oamenii ieşiseră ca viezurii din vizuini; grupuri se strînseseră în faţa cîrciumii şi un bărbat, un necunoscut, îmi rînji în nas:

— Ce faţă schimbată ai, domnule! Parcă ai fi descoperit diamantul Phyros!

Cei din preajma lui izbucniră în rîs. Observaţia insului, deşi aruncată la întîmplare, mă şocă; în altă împrejurare n-aş fi luat-o în seamă, m-aş fi dus mai departe, acum însă, ca pentru a dezminţi o bănuială m-am simţit obligat să răspund. Prin urmare mă apropiai de grupul ce mă cîntărea cu o clară ostilitate. Căutam să fiu binevoitor.

— Ce anume vă displace în înfăţişarea mea, domnule?

— Vezi, vezi, zise individul şi sub mustaţa deasă şi neagră luciră nişte dinţi mici, ca de şoarece.

Un altul observă:

— Ia priviţi cum îşi strînge pumnul! Parcă s-ar pregăti să lovească!

Pumnul meu era într-adevăr strîns, închis ca o cutie ferecată; în cutie ţineam comoara galbenă ale cărei văpăi mă temeam să nu umple spaţiul. Se găsi, din fericire, un binevoitor care să-mi ia apărarea, potolindu-i pe indivizii mişcaţi împotriva mea de vechea ură a celor ruinaţi pe vremuri, transmisă din tată-n fiu.

Furişîndu-mă ca un răufăcător, am ajuns la „El Dorado" şi m-am zăvorit ca în serile cînd venea la mine draga mea Tina-Rosemarie. Printre maldărele de hîrtii şi cărţi moştenite, aveam şi un vechi volum în care era descris foarte pe larg diamantul Phyros. M-am apucat să răscolesc ca un bezmetic şi am găsit în cele din urmă cartea pe care am răsfoit-o la iuţeală. Căutam, speram să mi se confirme că nu descoperisem diamantul, dar...

Se făcuse tîrziu. Speranţa mi se duse, încetul cu încetul. Vai mie! Bucăţica de flacără pe care o adusesem de pe Dealul Viperelor era într-adevăr diamantul Phyros!

Cînd deodată am auzit un foşnet în ferestruica de la nivelul solului, pe unde în timpul zilei îmi venea puţină lumină. Fusesem spionat! O clipă mi se păru că văd lucirea unor ochi. Triplu idiot! Zăvorisem uşa, dar uitasem să astup fereastra! Mă repezii afară, dar fireşte n-am dat de nimeni Cu toate acestea, cineva, cineva...

Am aşteptat să treacă miezul nopţii şi luîndu-mi inima în dinţi mi-am părăsit bîrlogul; am colindat cele mai sinistre coclauri din preajma oraşului, încercînd să găsesc o ascunzătoare sigură pentru blestematul diamant de care voiam să scap cu orice preţ şi apoi să uit că există. Eram însă atît de înfricoşat că nici fîntînile părăsite, nici bălţile mocirloase şi nici criptele vechiului cimitir nu mi s-au părut

ascunzători de nădejde. Şi atunci m-am hotărît – era încă noapte neagră – să pun înapoi diamantul, în locul de unde-l smulsesem, şi unde zăcuse, pe semne, de la facerea lumii.

Pe Dealul Viperelor nu mişca o frunză. Totuşi după ce am înmormîntat diamantul, la coborîre, mi se păru că aud în spatele meu un foşnet stins care mă urmărea, mă urmărea...

Vestea că aş fi descoperit diamantul Phyros contamină oraşul, ca o epidemie de holeră. Oamenii se îmbolnăveau pe rînd şi veneau la mine. Încercară, prin făgăduieli, rugăminţi, ameninţări, să-mi smulgă o mărturisire. În ochii lor ardea flacăra nebuniei. Erau urmaşii vechilor căutători ai diamantului şi fiii oamenilor care se întovărăşiră cu tatăl meu pentru a cultiva Cynara pe Dealul Viperelor, sau pur şi simplu oameni care n-avuseseră nici un amestec, pînă acum, în aceste necugetate acţiuni.

Trăiam ca asediat.

Draga mea Tina-Rosemarie avu şi ea parte de neplăceri. Imbecilii îşi închipuiră că i-am destăinuit secretul şi o supuseră unor insistenţe permanente.

Nici pe Dealul Viperelor nu mai reuşeam să fiu singur. Deşi nu vedeam pe nimeni, din fiecare tufiş mă pîndea o pereche de ochi lacomi.

Cu toate acestea, da, da, cu toate acestea îmi continuam raidurile, sperînd să descopăr într-un amurg lent, brusc, în faţa ochilor uimiţi, iluzoriile mele Turnuri!

Cît de ciudat! Niciodată nu voi şti încotro duc cărările ce pornesc în stînga şi-n dreapta – deşi uneori aud lătrături de cîini, semn că acolo sînt şi oameni – dar ce zic eu! – cei ce mă spionează mişună ca păduchii peste tot!

Disperarea îi cuprinse încetul cu încetul, îmi făgăduiră totul, dacă le voi da diamantul, veniră fete a căror frumuseţe mă orbea, să mi se ofere... încercară – o ceată de cretini – să mă tortureze, dar am evadat. N-au reuşit să-mi smulgă unghiile, nici să mă orbească cu fierul roşu. Sînt puternic. Sînt foarte puternic! Nu vor obţine cu forţa nici o mărturisire.

Da, dar colacul de salvare va putea fi scos suficient de repede de pe suportul său?

Dar colacul de salvare va putea fi scos suficient de repede de pe suportul său?

Ce inculţi! Doamne, cred că am descoperit ce pedeapsă li se cuvine!

— Destul! Matematicianul S. N-a existat. Acum două sute de ani un alchimist, alchimistul S., da, da, povestea aceea... S-a îngropat împreună cu...

— Plantaţia de Cynara...

— Nu există o astfel de plantă! Nimeni n-a încercat să cultive ceva pe Dealul Viperelor, al cărui sol e, după cum se ştie, total sec, ca o femeie fără... fără ce?

Şi în felul acesta ei cred că mă vor păcăli! Ei bine, zarurile sînt aruncate. Am hotărît care să vă fie pedeapsa, oameni: am să vă dau diamantul Phyros!

Ei şi? Ei şi ce? Veţi fi fericiţi? De ce... de ce uitaţi că X, niciodată...

Pentru ultima dată urc Dealul Viperelor.

Unde sînt Turnurile mele?

Prin urmare... E toamnă, înserarea cade repede, stelele cresc. Dar iată-mă cu diamantul Phyros în mînă, oameni, mai aşteptaţi o clipă, în mîinile mele se află fericirea voastră, osînda voastră.

Gonesc spre voi, cobor dealul cu diamantul. Nu mă mai pîndiţi, nu vă mai mişcaţi urechile ca nişte radare pe urma cuvintelor pe

care nici nu le-am spus. Vin către voi, de bună voie, cu diamantul. Vă aduc fericirea. Osînda.

Aşa coboram eu Dealul Viperelor cu diamantul Phyros în mînă, cînd viaţa mea intră în vîrtej.

Dealul Viperelor. Nimeni n-a văzut niciodată vreo viperă pe aici, cu toate acestea, din cînd în cînd, cîte un om moare, inexplicabil, muşcat la gleznă sau deasupra genunchiului...

Dar nici Turnurile nu le-a văzut nimeni. Şi cu toate acestea ele există, există!

Aşa coboram eu Dealul Viperelor... Da, dar colacul de salvare nu poate fi scos suficient de repede de pe suportul său!

Ce noapte lină se făcuse. Catifelată. Dacă aş fi deschis palma – s-ar fi făcut lumină – diamantul Phyros – dar nu venise încă momentul să-l arăt. Voiam să ajung jos, în oraş, să-i adun pe toţi...

O să le fac o bucurie. Nu ştiu ce va urma apoi... Mă bucur de pe acum de bucuria lor. Tainică noapte, ce foşneşte oare prin iarbă, la gleznele mele?

Astfel coboram eu Dealul Viperelor...

Draga mea Tina-Rosemarie! Vom pleca împreună, departe, departe... Fiecare dintre noi merită cel puţin o fărîmitură de fericire. Fie ca acest gînd să...

Astfel doboram eu Dealul Viperelor cînd iarba undui moale şi o înţepătură îmi săgetă glezna. În timp ce mă prăbuşeam...

Doamne! Niciodată, niciodată oamenii nu vor şti că am vrut să le dau diamantul Phyros!

SUPRAVIEȚUITORUL

Pe neașteptate un val de ceață cuprinse marginea orașului înspre Dealul Viperelor. Indivizii ce se adunaseră acolo se simțiră izolați și încurcară drumurile...

Erau niște simpli trecători, oameni care nu citiseră cărți, deși se nimerise printre ei și un profesor, aproape un savant, care ar fi avut destule de spus... (oare de ce n-o fi spus?!), în rest indivizi fără urmă de personalitate și iluzii, cu excepția, poate, a insului ce purta ciorapi de o anumită culoare pe dreptul și de altă culoare pe stîngul (te pomenești că un visător!...), tipi comuni, mîncăi și băutori, cu nervii intacți și stomacul de fier, în afară de unul cu ficatul mărit și început de gastrită, niște cărpănoși ce-și adunau banii la ciorap, fără a-l număra însă pe mărinimosul tînăr ce risipise averile a doi unchi, moștenite cu mare vîlvă, și care acum orbecăia și el prin ceață – în sfîrșit niște figuri imposibile și cu toții, în ceața aceea bruscă...

Deodată în goană mare trecură ca niște năluci cîțiva cîini albi și răsună undeva, foarte aproape, o împușcătură de carabină, și nu se mai întîmplă nimic... aproape nimic... doar că dintr-un gol de ceață se ivi silueta precară a acelui ins palid și necunoscut ce trecu printre ei, îndreptîndu-se spre oraș...

Și apoi fu văzut zdrențărosul acela de Iosif rătăcind pe străzi, năuc în căutarea lui Victor Bigidiu. Deși nu venise frigul, în tutungerie, sobița de tuci duduia. Pe trei picioare, ca niște labe, părea un mic animal agresiv. Iosif o privi cu spaimă.

— Macaronarule! Nu te preface! Știu că m-ai auzit... Haide!

Tutungiul stivuia liniștit pachetele de țigări, preocupat să le așeze într-un anume fel, clădea mici bastioane, forturi, cetăți,

corpuri de gardă, cu mîinile sale zbîrcite, părea absorbit, părea mort numai mîinile sale moarte trăiau, părea singur, părea îngîndurat, numai mîinile sale...

— Hei birimbisime! Avem ceva de vorbit. Ceva important!

Tutungiul nu răspunse. Pîrlitul care-l deranja de cîteva minute se aşeză pe tejghea şi începu să bocănească alene din călcîie, mîngîindu-şi genunchii pantalonilor, cîrpiţi şi murdari. Sobiţa cu trei picioare îl fixa cu ochi roşii.

— Hei! Ştiu că nu eşti italian, luate-ar dracu! Te prefaci numai. Mă auzi? Trebuie să aflu imediat unde-l pot găsi pe domnul Victor Bigidiu... Auzi, birimbisime! Trebuie să-l găsesc pe Victor Bigidiu! Zis şi „Eroul de la Terra-Orr".

— Ieşi afară, mormăi tutungiul. Ieşi afară, Iosife. Azi nu e zi de pomană. Altă dată.

— Înţelege odată! Domnul Bigidiu mă aşteaptă! Ştii ce se întîmplă, dacă află că din cauza ta...? Birimbisime! Italian de treflă! Eu, împreună cu domnul Bigidiu, suntem pe cale de a încheia cea mai strălucită afacere...

— Domnul Bigidiu nu vrea să audă de tine. Nici eu nu vreau să te mai văd aici. Ai auzit de naufragiul „Dalmei"?

— Niciodată. Nici nu vreau. Acum, eu...

— Căpitanul, era tatăl meu: Giancarlo Derossi. Să nu uiţi!

— Pe dracu! Giancarlo Derossi era tatăl meu!

— Pleacă, Iosife! Am să-l anunţ pe domnul Bigidiu! Ai să ajungi iarăşi pe insulă.

— Tu ai să ajungi pe insulă! Dacă nu-mi spui imediat unde-l pot găsi.

Asta se întîmplă pe la amiază, cînd cu ceaţa, cînd cu deruta aceea generală, cînd zdrenţărosul de Iosif fu văzut în mai multe locuri dintr-o dată, în acelaşi timp. Pe urmă începu să se înnopteze.

Cînd coborî în pivniţă, Iosif simţi cum i se taie picioarele, se împletici şi căzu şi cîteva minute respiră ca în sincopă cu obrazul lipit de pămînt, între două butoaie, apoi valul fierbinte, aromat, îl atinse, îi mîngîie botul şi leşină de-a binelea; mirosea a friptură şi vin, departe în capătul pivniţei glasurile se ridicară, Iosif oftă, parcă-şi reveni, i se păru că trece din butoi în butoi, prin vin, prin vinul greu şi dulce, apoi o mînă îl azvîrli la picioarele „Eroului de la Terra-Orr". Ceilalţi continuau să bea.

— Drace! zbieră Victor Bigidiu către servitori. Nu vedeţi că petrec, că sînt *plecat?*

— Domnule Bigidiu! ţipă subţire Iosif, cu faţa în lacrimi.

— Afară! În insulă! Înecaţi-l!

— Cîinii, domnule Bigidiu. Ceaţa... Ascultaţi-mă!

— Sugrumaţi-l. Luaţi-l de aici şi dizolvaţi-l în var... Cînd mă întorc să-mi arătaţi rezultatul... Să dispară...

— Aveţi milă! Domnule Bigidiu... Italianul.... Giancarlo Derossi... Cîini albi...

— Ce?

— Naufragiul „Dalmei "... Nu asta... Am venit... trebuie să vă spun despre cîinii albi... Ceaţa, domnule Bigidiu!

— Dizolvaţi-l în var! zbieră „Eroul de la Terra-Orr".

— Cîinii albi, domnule Bigidiu.

— Cum? Un moment! Aduceţi-l înapoi! O cafea! O cafea tare!... Nu-l aruncaţi în var, deocamdată... Victor Bigidiu ştie să se arate mărinimos, mai ales în zilele cînd petrece, cînd *pleacă.* Haide Iosife, spune tot ce ştii...

— Domnule Bigidiu, căzu hohotind zdrenţărosul, atingînd picioarele „Eroului de la Terra-Orr", aţi fost totdeauna un om atît de...

— Javră! Nu mă murdări, rămîi la doi metri distanţă, şi spune

repede, că de nu, vei ajunge acolo unde bunul meu prieten Mircea Hobra a şi ajuns...

— Cîinii albi, domnule Bigidiu! Iosif se ridicase în picioare, albeaţa ochilor imenşi strălucea straniu, maxilarul îi tremura. — S-a lăsat o ceaţă dinspre Dealul Viperelor, au trecut cîinii albi, s-a auzit o împuşcătură de carabină şi deodată a apărut un om care nu venea de nicăieri...

Furios, „Eroul de la Terra-Orr“ urlă:

— Să nu-l mai văd! Aruncaţi-l în var!

— Domnule Bigidiu, domnule Bigidiu, omul acela a trecut singur spre oraş, iar eu l-am urmărit, ştiam că trebuie să vă intereseze, eu... mor de foame, asta e... l-am urmărit şi deodată i-am ieşit în faţă.

Bigidiu se reaşeză, buhăit, cu ochii injectaţi.

— Încă nu-l aruncaţi în var! Cine era insul? L-ai întrebat ceva?

— Birimbisime, i-am spus...

— Tîmpitule! În var cu tine!

— Încă nu! Să vă...

— I-ai mai spus ceva?

— Birimbi...

— Luaţi-l! Jupuiţi-l, înainte de a-l îneca!

— Omul acela care nu venea de nicăieri, mi-a răspuns. Am stat de vorbă!

— Staţi! Încă nu-l jupuiţi. Te-ai interesat cum îl cheamă?

— Nu, dar...

— Înainte de a-l jupui, smulgeţi-i limba. Luaţi-l!

— ... mi-a spus el singur numele!

— Opriţi. Încă nu-i smulgeţi limba. Cum îl cheamă?

— Alexandrescu, dacă nu cumva minte.

— Cum? Repetă!

— Alexandrescu... dar vă rog nu vă mîniaţi.

— Eşti sigur?

— Aşa zice el... Poate minte. Îmi daţi ceva de mîncare?

— Ai văzut nişte cîini albi?

— Treceau ca vîntul... Şi o împuşcătură... Unul zicea că a fost de carabină... O bucată de pîine...

Servitorii îi întinseră lui Iosif ceva de mîncare.

— Încă nu-l hrăniţi, protestă Bigidiu. Poate a minţit, poate că-l aruncăm în var. Cine a tras cu arma?

— Nimeni nu ştie, domnule! se văietă Iosif. Era ceaţă!...

— Ceaţă?

— Nu-ţi găseai mîna cu ţigara...

— Ce-ai mai discutat cu individul?

— Birimbisime, i-am spus...

— Iarăşi birimbi...?

— Cu ce ocazie pe la noi? l-am întrebat Iar el: cunoşti pe cineva care fumează ţigări „Altimetru"?

— Omul cu două inimi! tresări Victor Bigidiu.

— Poftim?

— Altceva!

— Aş putea să capăt de mîncare?

— Spune mai departe!

— Mai departe, n-am ce. Mi-a vorbit ceva despre un supravieţuitor. N-am înţeles. Mi-a strîns mîna şi s-a dus.

— L-ai urmărit? Nu l-ai urmărit? Ai merita un butoi cu var... ai merita să te expediez în insulă! Dar te iert, eu sînt mărinimos. Nu degeaba mi se spune „Eroul de la Terra-Orr"... Hrăniţi-l pe acest nerod. Tot la var o să ajungă, dar... Victor Bigidiu îşi privi cu ură tovarăşii de chef. — Omul cu două inimi se află în oraş... Cine s-ar fi gîndit... Dar ce-i asta? Pulsul meu bate anormal! Victor Bigidiu e

cuprins de panică? Mi s-a făcut frică? Am să-l dizolv în var pe Alexandrescu, cu cele două inimi ale sale, cu tot. În var! În var!... Toată lumea în var! Toată lumea pe insulă! Fluieraţi sfîrşitul lumii!

Alexandrescu se întoarse la gară, dar Erica plecase. E plină de toane, îşi zise. Se pornise un vînt de toamnă, lung, galben, zdrenţuit. Fluviul se posomorî, iar dinspre insulă se auzeau ţipete albe. Mărinimia toamnei se arătă aproape duşmănoasă. Două păsări îşi schimbară brusc cursul ca şi cum s-ar fi izbit de un obiect nevăzut şi dur şi căzură în mijlocul pieţii gîlgîind de sînge cu gîturile întinse. Alexandrescu tocmai trecea, aşa că putu să observe. De altfel a fost singurul care a dat atenţie. „Nu cumva, fu întrebat la tutungerie, eşti dintr-ăia care fumează ţigări «Altimetru»"?

— Staaai! Cine-i acolo?

Pluti un răspuns, ca o dîră galbenă, ca un nor galben; îngenuncheat Alexandrescu îşi spăla mîinile în fluviu, vîntul viscolea fire invizibile de nisip, ochii usturau, Alexandrescu îşi vedea mîinile înroşite de sînge fiindcă în timpul nopţii un om fusese lichidat în tramvaiul numărul patru. Era tramvaiul lui preferat şi se aştepta că-l vor bănui. Pe om îl găsiseră cu pumnalul în spate. Fusese cu adevărat o lovitură de maestru! Dar sîngele de pe mîinile lui Alexandrescu era al celor două păsări... De-ar regăsi-o pe Erica...

În schimb Iosif îl găsi pe Victor Bigidiu.

— Ai dat de urmele lui Alexandrescu? Unde e?

— În port, birimbisime. Se spală. Are haina stropită de sînge. L-am întrebat (după ce l-am pîndit cam o oră şi m-am apropiat pe neaşteptate): — Birimbisime, ce ai făcut astă-noapte? Nu cumva te-ai plimbat cu tramvaiul numărul patru? Ai vreun alibi? Dacă n-ai, caută-l. Poliţia, ştim cum e...

Victor Bigidiu călca pe nisipul moale ca un învingător. Lunecau

pe cer nori galbeni cu chenar de foc, tăcute stoluri se prăbuşeau spre sud („Eroul de la Terra-Orr“ mai făcu un pas), un dor de alcool răsuna dinspre delte, ca întotdeauna. Femeile îşi sumeseră fustele ca să poată intra în apă cu mai mult folos, cu genunchii mai limpede udaţi, erau mai ales tinere. Victor Bigidiu rămase multă vreme tăcut, în aşteptare. „Eroul de la Terra-Orr“ era frumos ca un bărbat al răzbunărilor tainice, femeile cu genunchii goi înnebuneau văzîndu-l, pe unele dintre ele deja le tratase de amor, altele se aflau în curs de a fi tratate, iar cele mai multe încă sperau, încă aşteptau.

— Staaai!!! Cine-i?

Victor Bigidiu nu se formaliza pentru un suflet nelecuit! Din punctul său de vedere toate aveau dreptul, măcar la speranţă. Dacă nu la o chirie permanentă. Sau chiar la o chirie pentru speranţă. Femeile erau trucul lui favorit. Cele care intrau în fluviu, cu fustele sumese. Omul cu două inimi nu privea înapoi, nici măcar nu-şi căuta alibiul, cînd Victor Bigidiu înaintă.

— Dumneata eşti omul cu două inimi?.

— Da.

— Oamenii mei te urmăresc de o sumă de zile. În spatele dumitale se ascunde, nu-i aşa, diamantul Phyros? Apropo, ce ştii de soarta prietenului nostru Mircea Hobra? Ţi-ai găsit o locuinţă bună? Cine e fata pe care o tot plimbi prin cinematografe? De ce nu te îngrijeşti niţel? De ce nu te razi măcar o dată la trei zile? De ce nu-ţi calci hainele?

— Pui întrebări, dar nu aştepţi să-ţi răspund...

— Pun întrebări de politeţe, Alexandrescule! Cunosc toate răspunsurile. Ştiu că Hobra... înţelegi ce vreau să zic?... ştiu că locuieşti într-o chichineaţă la subsol – mi se raportează pînă şi ora la care te culci, ştiu că pe fată o cheamă Erica... Iosife! Veghează să nu fim deranjaţi!... Ce vor oamenii aceia?

— Vin de pe muntele Viperelor, birimbisime!

— Mai tîrziu! Să aştepte!

— Unul din ei e pe moarte, birimbisime. A fost muşcat...

— Să aştepte, am zis! Pe muntele Viperelor – continuă Bigidiu, privindu-l cu atenţie pe Alexandrescu, – nu se mai găseşte nimic. Nu-i aşa? Lumea crede că Diamantul Phyros e la mine, nimeni nu ştie că şi ceea ce am eu, e o mască... O piatră falsă. Ce părere ai despre asta?

Alexandrescu privea în jos, în nisip.

— Acum aş vrea să plec, zise. Cred că mă aşteaptă Erica.

Ochii vagabondului părăsiră obiectul invizibil, privirile lunecară peste faţa frumoasă şi încruntată a „Eroului de la Terra-Orr", erau limpezi, perfect nepăsătoare, înspăimîntător de nepăsătoare, o asemenea nepăsare îşi zise Bigidiu, poate porni dintr-o mare prostie sau o mare siguranţă. Cu coada ochiului îl supraveghea pe Iosif.

— Dar ce părere ai despre ceea ce ţi-am spus?

Alexandrescu urmărea absent trecerea pescăruşilor. În cele din urmă răspunse:

— Dacă mi-ai încredinţat un astfel de secret... înseamnă că ai de gînd să mă ucizi.

Precizia constatării îl şocă pe Bigidiu.

— De ce încerci să ascunzi în spatele unui trup firav – şi-i împunse pieptul cu degetul – o taină atît de apăsătoare?

— Taina celor două inimi? tresări vagabondul.

— Taina diamantului Phyros, Alexandrescule. Altfel mărinimia mea nu te-ar ocoli.

— Dar... eu nu ştiu nimic despre Diamantul Phyros.

Alexandrescu trecu încet printre indivizii bărboşi care veniseră de pe Muntele Viperelor. Oricare din ei l-ar fi putut turti cu pumnul. O văzu pe Erica venind în întîmpinarea sa. „Maura"! şopti

vagabondul.

— Ce? tresări fata. Cum ai zis? Cine-i Maura?

— Cine-i Maura? repetă Alexandrescu. Am zis eu Maura? Nu e decît o încurcătură neînsemnată... Nu lua în seamă... Maura e departe şi nimeni n-a văzut-o cu adevărat. Poate în afară de mine... Mă conduci pînă la gară, Erica? Trebuie să mă întorc la castelul baronului Tross. Am evadat pe şest de acolo dar trebuie, trebuie să văd cum...

— Dumneata eşti domnul Alexandrescu? întrebă casierul.

— Aş dori un bilet...

— Nu am voie să vă eliberez nici un bilet.

— Oh, nu doresc decît pînă la Virţul de Sus...

— Nici un fel de bilet!

— Trebuie să rămîn... oftă vagabondul. Uitasem!... Din oraşul ăsta trenurile pleacă pustii... Cei care vin îşi joacă viaţa la „Anexă" şi rămîn datori... Eu le datorez deja vreo sută patruzeci de ani... Ar trebui să trăiesc de trei ori ca să pot achita datoria! Poate... dacă X s-ar întîlni cu... Cum să-mi achit toate taxele şi impozitele care-mi grevează orice mişcare? Ce fel de comerţ ar trebui să pun pe roate ca să-mi răscumpăr dreptul de a întinde braţul în sus şi de a urla: ora-babibo-sarah-iapanah-hob-bobbob!!! Ce înseamnă hob-bob-bob? nimic, dar pentru a-i da glas, trebuie răscumpărare. „La plantaţie se poartă pantaloni", fireşte, niciodată n-am să pot vedea pînă la capăt acest film pasionant, totdeauna trebuie să intervină cineva.

— Staaai!!! Cine-i acoloooo???

Să intervină cineva! Sau Erica, cu centura ei de castitate pe care trebuie s-o caut prin toate muzeele, sau doctorul Hobra, sau Victor Bigidiu, cu oamenii lui. Contele de Rochefort îşi smulse spada, şi chiar în clipa aceea raza otrăvită a diamantului Phyros, plimbîndu-se prin sala întunecoasă din sutele de chipuri, alese faţa

mea, nu înţeleg de ce! Această confruntare de forţe poate avea rezultate neaşteptate, nu-i aşa, domnilor savanţi, domnilor profesori? La ce bun filozofia voastră, cînd n-aţi reuşit să rezolvaţi nici întîlnirea lui *X* cu Y! Acesta e singurul lucru important pentru mine în clipa de faţă, şi Maura, dar unul depinde de celălalt. Uite cum îmi spionează buzele fata astă duioasă şi plină de temperament numită Erica; de cîte ori mă gîndesc la Maura, buzele mele îi repetă numele, iar Erica tresare... Nu tresări, Erica! Tu eşti o fiinţă prea pămînteană. Picioarele tale lungi şi albe ca nişte trunchiuri de *rexa* (unde am auzit eu de trunchiuri de *rexa*?) sprijină peretele răcoros, cu tălpile, din cauza patului prea scurt. Erica, tu simbolizezi trei săgeţi, strînse la un loc cu un cordon de argint, ba nu, strînse în centura ta de castitate – dar cu trei săgeţi încă n-am rezolvat nimic...

Noaptea căzuse demult.

— Dormi, Alexandrescule?

— Nu dorm. Visez. Lasă-mă în pace!

— Ridică-te! Haide, ridică-te!

— Lasă-mă în pace, Bigidiu! Lasă-mă în pace, că de nu...

— Domnul Bigidiu e sus, birimbisime. Eu nu sînt decît Iosif cel veşnic flămînd. N-ai o felie de pîine? Să ştii că domnul Bigidiu te aşteaptă... Lui nu-i place să aştepte.

Alexandrescu urcă alene scările.

— Dumneata eşti „Eroul de la Terra-Orr"?

Victor Bigidiu tresări. Întunericul însă îi ascundea chipul.

— Poliţia n-are să te creadă, Alexandrescule, zise. Nimeni n-are să creadă că sîngele de care încercai să te speli azi, e de pasăre, şi nu de om... Am aflat că preferi tramvaiul numărul patru... Nici un alibi nu stă în picioare!

— Are să vină Maura, şopti Alexandrescu.

— N-are să te ajute...

— E un mare secret. Despre asemenea lucruri se vorbeşte numai pe întuneric, însă cum noaptea a căzut demult... Pot să-ţi spun: există un supravieţuitor... Maura ştie. Supravieţuitorul există!

— Despre cine vorbeşti, nebunule?

— Singurul supravieţuitor al bătăliei de la Terra-Orr!

— Bătălia de la Terra-Orr n-a avut loc, Alexandrescule!

— Atunci, din ce cauză au murit toţi? De ce există un singur supravieţuitor?... Un copil. Te surprinde? Nu te surprinde... te înspăimîntă. Cît timp aveţi de gînd să mă urmăriţi? Voi v-aţi pierdut vremea căutînd diamantul Phyros... Şi iată pedeapsa! Cînd a început bătălia de la Terra-Orr? Într-o dimineaţă...

Vîntul mişca felinarul, faţa lui Alexandrescu dispărea mereu în umbră.

— Să-l umflăm? întrebară oamenii lui Victor Bigidiu.

— Aşteptaţi puţin! Rămîneţi acolo! Spune mai departe!

— Un singur supravieţuitor, un copil, care într-o zi are să te recunoască. Bătălia de la Terra-Orr, a început dimineaţa, cu 6 pregătire de artilerie, normal, ca în toate manualele de tactică şi strategie, şi numai apoi s-au încurcat toate, şi nimeni n-a mai ştiut cine e cu cine, şi cine împotriva cui, asemenea zile îngrozitoare pică rar... Îţi aminteşti? Eu nu, fiindcă n-am fost de faţă, însă supravieţuitorul... De ce s-au încurcat atunci oştile şi steagurile? Şi cum au pierit toţi? Şi cum ai reuşit să rămîi ultimul? Şi cum de n-a aflat lumea niciodată unde s-a produs această încleştare? Dar ce vorbesc eu!... Poate că acel pîrjol a însemnat totuşi un botez al... adevărului? Adevărul merită sacrificii... Era dimineaţa cînd generalii au dat ordin să fie înfundate ţevile tunurilor cu pulbere neagră, abia se arătase geana zorilor cînd s-a pus foc la fitil... Dar de ce au pierit regimentele, încurcîndu-şi comandanţii şi bateriile?

— De unde ai aflat de supravieţuitor?

— Am aflat de spaima ta, Victor Bigidiu. Şi de obiectul spaimei tale: supravieţuitorul. Prin urmare el există. Şi dacă n-ar fi existat, desigur l-ar fi creat spaima ta. Existent sau nu, el e pe drum. El se apropie. Bătălia de la Terra-Orr n-a avut loc, spui. Şi totuşi gloanţele te-au muşcat şi pe tine. Nu mortal, dar dureros. Ai fost singurul, care în clipa cînd s-au închis toate drumurile, cînd nu mai exista salvare în nici o direcţie, nu şi-a pierdut capul. Admiraţia mea!

— Să-l umflăm, birimbisime? se apropie Iosif.

— Lăsaţi-l. Lăsaţi-l încă puţin.

— Se face frig şi vine ploaia!

— Aşteptaţi! porunci Bigidiu.

Noaptea a căzut neagră, sinistră, cu vînt rece printre copacii rari. O noapte de sfîrşit de lume. O noapte cînd expiră *ter...* A venit ora cînd tramvaiul şi-a început ultima sa cursă, înainte de retragere. Plutea către miezul nopţii. Alexandrescu se afla singur în vagonul slab luminat. Apoi, a mai urcat un călător – în ce loc anume, taxatorul nu-şi aminteşte fiindcă, plictisit, trecuse lîngă vatman, să mai schimbe un cuvînt. Acest al doilea călător, nocturn şi singuratic, s-a aşezat într-un colţ opus al vagonului, la o distanţă oarecare de omul cu două inimi.

Aşa a început ultima cursă.

S-a pornit şi ploaia. Vîntul răsucea bezmetic arborii.

Ce noapte îngrozitoare!

Alexandrescu, nemişcat, la locul său.

Celălalt călător singuratic, a aţipit pare-se, cu faţa rezemată de scaunul dinainte.

Aşa a început ultima cursă. Aşa. Cu multă ploaie. În tramvai, numai doi oameni, fiecare cu singurătatea lui. Alexandrescu notînd cîte ceva în carnet, celălalt aţipit, prăbuşit, pe scaunul din faţă.

Vatmanul obosit trăgea dintr-o ţigară. Taxatorul tăcuse o clipă.

Era tot mai beat. Tramvaiul străbătu păduricea şi intră în oraş. Ulițele mărginaşe erau slab luminate, muiate de ploaie. Osiile tramvaiului plîngeau. Aşa a început ultima cursă.

Singuraticul care adormise; visa şi el cine ştie ce. O lumină slabă cădea pe capul său rotund ca o popică, acoperit cu păr scurt, roşiatic, porcin. Poate visa că e acasă. Alexandrescu, nemişcat pe scaunul lui. Becurile chioare abia luminau străzile pustii, populate doar de fantome.

Aşa s-a sfîrşit ultima cursă. Cînd au ajuns la staţia finiş, în centru, în faţa hotelului „Marijuana", totdeauna plin cu tîrfe, au constatat că singuraticul care doarme, nu doarme.

Ci are un cuţit înfipt în spate, mai jos de încheietura omoplatului stîng, şi e mort de-a binelea.

La coborîre pe Alexandrescu îl aşteptau poliţiştii şi băieţii lui Victor Bigidiu.

— Dumneata eşti asasinul, au spus poliţiştii, înconjurîndu-l pe omul cu două inimi. Şi adăugară: — Doar dumneata te aflai în vagon! Vatmanul şi taxatorul se aflau împreună în faţă, fiecare e un alibi pentru celălalt.

— Nu l-am ucis eu, a protestat Alexandrescu.

— Nu? Dar cine? Ai vreun alibi?

— Fireşte. Alibiul meu e următorul...

Alexandrescu se smulse dintre ei şi începu să alerge, urmărit de toţi.

— Ceaaaaaaţa! zbieră Iosif. Vine ceaaaaţţaaa!...

— Prindeţi-l pe omul cu două inimi!... Valul de ceaţă îi înconjură sufocant. Părea că fluviul se răsturnase peste oraş... Casele fură înghiţite de pămîntiile chipuri ale următorilor.....sub..... fără..... Trageţi în cîinii albi!!!..... Subţiri şi sev..... urmă aaaaaaaaaaaai!!!.... Ooooooooooooooo?.....Staaaaaaaaaaaaaaai!!! Încetul cu încetul

lucrurile se limpeziră. Valul de ceaţă trecu, deasupra Dealului Viperelor se arătară stele îngheţate, şi oamenii rămaşi acolo atîta timp începură să facă mişcări de dezmorţire.

Simpli trecători... oameni care nu citiseră cărţi, deşi se nimeriseră printre ei şi cîţiva mai răsăriţi, un profesor, aproape un savant, apoi un ins ce purta ciorapi de o anumită culoare pe dreptul şi de altă culoare pe stîngul (un visător? sau un eschimos?), un bolnav şi chiar un risipitor... în rest nişte cărpănoşi cu digestia perfectă şi nervi de fier. Se auziră deodată paşi. Ei începură să se consulte cine ar putea fi. La ora aceea, nu putea fi nimeni. Prin locul acela nu trecea nimeni. Totuşi paşii se apropiau, şi forfota lor deveni încordată...

— Staaai! Cine-i acolo? Vine cineva??

LÎNGĂ TERRA-ORR

.....mărinimoşii mei pri... ocazia scăpată..... şi Malù..... pentru a doua oară mama..... cios de..... superbe is..... iamantul Ph..... ată..... aur şi du..... uitaţi!..... privirea îngrozită a „Eroului de la Terra-O..... deraind cu toată viteza..... încurcăturile create. N..... oarba spaimă împingîndu-i pe drumuri necunoscute..... negustorul..... alături de Cipcigan, Silvi.....

— Eugen! Eugeeen!!.....

Îmbarcarea se făcu sub teroarea dep..... unde, unde, unde? urla, smulgîndu-şi părul dec..... scurt uc..... auriu, cu firul subţire şi obrajii catifelaţi, cu toată foamea..... măcar!.....

— .....nart, mai repede, mai repe...!!!

— ..... Nuuu!..... cla..... zi în cal...?

— Pedeapsa! Pedeapsa!..... Phyros!

— Totuşi...

— Şi din direcţia aceea?

— Da! Da! Da! Mutră cretină ce eşti!

— ..... tră cretină eşti tu!

— Vino odată, vino Eugen!..... trotuarele fierbinţi..... strania dogoare..... Malù îl prinse pe băiat de mînă şi alergară cît îi ţineau picioarele. Încercau să se smulgă din şuvoiul mulţimii îngrozite..... se izbeau unii de alţii ca orbii..... iar de milă privind feţele desfigurate...

Avură norocul să descopere o străduţă lăturalnică ce scurta drumul spre gară. „Unde e mama?“ scînci Eugen, dar Malù îl mîngîie din fugă, asigurîndu-l că totul va fi bine..... de sub o poartă vocea jalnică a lui Iosif, care zăcea acolo cu piciorul rupt:

— Malù, ajută-mă!

— Sînt cu băiatul, Iosife.

— Malù, nu mă lasă!

Malù găsi o batistă în bocceaua ei şi bandajă cum se pricepu mai bine genunchiul zdrobit.

— Malù, tîrfă blestemată, nu mă părăsi aici... Se apropie!!! Ia-mă şi pe mine!

— N-am destulă putere, Iosife, şi apoi trebuie să am grijă de Eugen. Încercăm să fugim, cît mai este vreme...

— Tîrfă, tîrfă, tîrfă! Ai uitat ce mi-ai promis la „Trocadero" de faţă cu martori... Ai ui...

Mii de oameni asaltau trenurile din gară. Cele mai multe nici n-aveau să se urnească vreodată. Tremurînd încă de efort, Malù se cuibări cît putu mai bine în colţul compartimentului, făcîndu-i loc lui Eugen, mirîndu-se de reuşita lor. Trenul porni cu o smucitură, părăseau oraşul, de la fereastră se vedeau cetele de oameni coborînd în goană strada principală spre gară; se năpusteau spre scările vagoanelor şi aşa supraaglomerate; se întîmplă să nimerească şi pe sub roţi, dar nimănui nu-i păsa.

Cineva din compartiment reuşi să dea jos geamul înţepenit şi Eugen se săltă şi se prinse cu degetele asudate de bara galbenă de metal. Îşi scoase capul şi părul îi flutură în curent.

— Ce frumuseţe, Malù, priveşte! strigă din locul unde se afla. Trenul nostru e atît de lung, că nu i se vede nici începutul, nici sfîrşitul. Părea destul de bucuros să se afle într-un astfel de tren... O chema într-una pe Malù la fereastră, dar fata îi făcu semn să se astîmpere, i-ar fi fost imposibil să se strecoare pînă la el. În compartiment se înghesuiau atîţia oameni!

Încetul cu încetul se dezmeticiră şi fiecare începu să vorbească, fără să-i pese dacă cineva îl ascultă. Încercau să alunge spaima, sau măcar s-o amăgească puţin, dar spaima nu se lăsa păcălită... îi urma,

hotărîtă să nu-i mai părăsească pînă la...

— Bietul copil, rămas în grija unei dame de consumaţie, mormăi judecătorul P., încercînd să fie politicos cu vecina sa din stînga, o balenă ce ocupa aproape trei locuri. Eugen căruia vîntul îi şuiera la urechi, nu prinse cuvintele.

Trenul se hurducă ziua întreagă, chinuindu-se să lunece de la o gară la alta, şefii de staţie aveau discuţii cu mecanicii, iar cînd locomotivele şuierau a plecare se agăţau şi ei de ultima scară. Pe înserate se răspîndi zvonul că oamenii începuseră să piară asfixiaţi prin vagoane, iar cadavrele erau aruncate aşa, din mersul trenului, fără să mai fie îngropate, zdrobindu-se de arbori şi stînci, şi tot la ora aceea fugarii ce se aflau lîngă ferestrele de pe partea dreaptă, văzură la orizont străvezie, ironică şi singură, cometa.

Sfîrşitul nu veni, zorile se arătară şi în timp ce Eugen încă mai dormita rezemîndu-se de umărul rotund al lui Malù, pe culoar îşi făcu loc, Dumnezeu ştie cum, plină ca întotdeauna de energii, printre trupurile epuizate, doamna S., din oraşul lor. Reuşi să tragă uşa. Pe faţa ei rotundă radia, încă nealterată, o maliţioasă bunăvoinţă.

— Eugen, ah, Eugen, cu cine eşti?

Băiatul o privi, somnoros, abia recunoscînd-o.

— Eugen e cu *persoana,* explică judecătorul P., – gest al capului ascuţit ca o ghiulea de calibrul treizeci şi şapte, către Malù, a cărei bluză roză, pe sînii luminoşi, se desprindea pe vălmăşagul lînced în ursuza lumină a dimineţii. Malù tresări sub privirea castă a doamnei S.

Ca veche amică a mamei lui Eugen, aceasta se simţi obligată să ia băiatul în supravegherea ei. „Vino!“ şi Eugen care schimbase atîtea mame în ultimul timp, o urmă. Şovăi o clipă:

„Îmi place cu Malù”, îndrăzni, ridicînd privirea.

„Cum poate să-ţi placă individa?”

„Malù e frumoasă”, explică Eugen.

La amiază trenul se poticni şi nu plecă mai departe. Se oprise în munţi, între două staţii; în faţă, pe linie, se rostogolise ceva, iar înapoi, fireşte, nu mai putea merge. Strînşi împrejurul bagajelor debarcate, călătorii plîngeau, pe urmă începură să părăsească vagoanele urcînd o costişă pietroasă, albă, cu rare fire de iarbă, cu melci cafenii mici, care trosneau mereu sub picioare.

Cărau în spate care o valiză, care o legătură rotundă cu de-ale mîncării şi tot felul de zdrenţe casnice. Femeile nu fură scutite de poveri, şi nici copiii. Eugen primi de la soţul prea cinstit al doamnei S. Un cufăraş de lemn, mic dar greu, care-i smulgea mîna din umăr.

Urcau încet, o coloană deznădăjduită.

Ca întotdeauna în astfel de cazuri apăru un fel de şef; un bărbat zdravăn, fără bagaje, dar cu carabină, căruia i se spunea domnul Eb. Odată cu venirea serii el hotărî popasul. Acest şef nu avea nevastă şi se pare că nu-l cunoştea nimeni şi nu se ştie cine l-a pus să fie şef (oare cine-i pune pe şefi?), dar îl ascultară. Bărbaţii desfăcură baloturile, scoaseră pături şi perne şi fiecare improviză pentru familia sa culcuşul. Mîncară pe întuneric, puţin, ferindu-se unii de alţii.

În timpul nopţii Eugen se trezi şi porni s-o caute pe Malù.

„Dar limba eschimoşilor o vorbiţi?“ îi răsunară în cap nişte cuvinte pe care le auzise cîndva. Nu ştia ce sînt eschimoşii. (Un fel de cîini?)

Se ridică încet de lîngă soţul doamnei S. Pe fruntea căruia apăsa pieziş o palidă pată de lumină – luna – şi ieşi de sub umbra copacilor, în trecătoarea atît de sălbatică prin inima căreia trecea un torent. Merse încet, cu multă băgare de seamă, privind numai spre dreapta, în speranţa că o va descoperi pe Malù. (Nu cumva Malù

fugise singură mai departe? Greu de crezut...)

Privi pe deasupra stîncilor şi văzu cometa, sub care dormeau oamenii cu bagajele salvate. A doua zi pricepu că Malù nu fugise şi se bucură mult în sinea sa. O văzu departe în faţă, o recunoscu după bluza ei roză cu mîneci scurte din care răsăreau braţele-i frumoase, se gîndi s-o ajungă, dar îi fu dat iar în primire cufăraşul care-i smulgea mîna. Auzi şi o discuţie: „Eu nu mă revolt împotriva femeii, ci împotriva femeii ca principiu". „Nu te mai revolta atîta, mormăi cel de alături, mai bea o înghiţitură şi nu te mai revolta, ascul...."

La amiază reuşi să se apropie de Malù; o întrebă:

— Malù, ce înseamnă „femeie ca principiu"?

Doamna S. Îl prinse de mînă şi-l îndepărtă, astfel că nu mai auzi răspunsul fetei, dacă i-o fi dat vreunul. Pe doamna S. N-avea nici un chef s-o întrebe ce înseamnă „femeie ca principiu" şi în general n-avea nici un chef s-o întrebe ceva. Ea îi repeta într-una: „Eşti un copil fără inimă, ar trebui să plîngi, dar sînt sigură că pe obrazul tău de copil fără inimă n-a curs vreo lacrimă".

Malù ţinea pasul departe în faţă cu mica ei legătură. Nişte bărbaţi tineri începuseră să-i dea tîrcoale. Cei mai puţin tineri îi considerau nesimţiţi, iar pe fată o considerau nesimţită. Cînd soarele începu să se destrame, calea lor se încrucişă cu o altă coloană de oameni; şi aceştia sperau să prindă un tren ce trebuia să se formeze într-o gară dincolo de munţi. O ceartă între doi atrase atenţia tuturor:

— Acum cînd fiecare încearcă să se salveze... Silvia, Silvia, tu crezi că-mi arde de... se căina bărbatul.

— Textierule, îl înfruntă femeia, furioasă. Textier mizerabil!

Ce înseamnă textier? se întrebă Eugen. Un fel de eschimos?

Alţi oameni povesteau în şoaptă, îngroziţi, despre ceea ce

văzuseră. Mii de cîini albi uciși zăceau prin trecători, barînd drumul. De mirare, şopteau, cine-i împuşcase... Trecu încă un zvon şi cei ce erau în putere grăbiră pasul, pe urmă începură să fugă aruncînd din goană poverile mai grele; alergau chiar şi femeile, chiar şi copiii, chiar şi bătrînii care acasă abia mai reuşeau să se tîrască pînă în fundul grădinii, la privată. Ceata coborî muntele, în dezordine, spre mica gară unde locomotiva stătea sub presiune şi luă cu asalt trenul; unii reuşiră să cucerească vagoanele arhipline, alţii nu, şi garnitura se urni scrîşnind şi plîngînd. Doamna S., soţul ei, şi o parte din avutul pe care mai reuşiseră să-l păstreze, îşi găsiră loc pe o platformă. Eugen nu izbuti să se caţăre acolo, dar cufăraşul cel mic şi greu pe care-l cărase atîta cale tot i-l luară.

Malù, văzîndu-l că rămîne, ezită o clipă, sări apoi din mersul trenului şi alergă spre el.

„E tot una, zise, dacă plecăm sau nu."

Cine ştie la ce se gîndea! Eugen o prinse de mînă şi nici nu-i mai păru rău după trenul care se îndepărtase. Alt tren nu mai venea, şeful gării, impiegatul şi telegrafistul fugiseră şi ei, şi se înseră.

— Ai să-mi spui o poveste despre cîini albi, Malù?

— Dacă-mi amintesc, promise fata. O să-mi fie cam greu, fiindcă toţi cîinii albi au fost ucişi.

— Neapărat să-ţi aminteşti, insistă Eugen.

— Nu ţi-e foame, că mie, da, îl întrebă Malù.

Coborîră pe malul rîului şi dormiră acolo printre şirele de fîn împreună cu ceilalţi fugari care nu încăpuseră în tren, şi cu alţii ce soseau neîncetat din toate direcţiile. Malù aţipi prima, după ce reuşi să îngaime tot ce-şi amintea despre cîinii albi. Eugen rămase cu ochii deschişi, privind cerul. Se făcuse frig. Alături, nişte necunoscuţi mai discutau.

— Nu-mi vine să cred că sînteţi într-adevăr baronul Tross... Am

mai cunoscut unul care pretindea acelaşi lucru. Dacă sunteţi Tross, trebuie neapărat să-l fi cunoscut pe savantul Şorban.

— Era un fel de unchi al meu...

— El a prevăzut multe lucruri... Chiar şi ceea ce acum...

Oare ce-o fi însemnînd „savant"? se întrebă Eugen. Poate un fel de eschimos... dar ce sînt eschimoşii? şi cu acest gînd aţipi, ghemuit lîngă Malù. În toiul nopţii însă, părăsiră cu toţii bivuacul improvizat fiindcă cineva începuse să strige: Se apropie!!!

Dintr-o livadă prin care trecură, Malù smulse morcovi şi Eugen muşcă rădăcina rece şi dulceagă, privind apusul cometei. Printre cei care nu apucaseră să urce în tren se afla şi judecătorul P.; el tîra după sine o servietă, în care fără îndoială ţinea Dreptatea, destul de grea de vreme ce asuda mereu şi pe semne preţioasă, dacă nu se hotăra s-o părăsească.

Se lumină de zi. Pe marginea unui drum se oprise o familie numeroasă şi fiecare avea în mînă o bucată de carne şi pîine. Îl chemară pe Eugen să mănînce cu ei; Malù stătea de-o parte, privindu-i cum înfulecă. Pe ea n-o poftiseră. Alături, pe drum goneau vehicule de tot felul. Un camion opri la semnul fetei, ea sări pe scară şi-l chemă şi pe Eugen. Îşi găsiră loc în cabina înghesuită. Şoferul avea barbă galbenă şi pălărie verde şi mormăia mereu un cîntec ca să-şi mai alunge teama. Eugen se întrebă dacă nu cumva era şi el un eschimos. Îi plăcea mirosul de benzină arsă. Treceau multe maşini supraîncărcate, iar unele transportau uriaşe teancuri de hîrtii, dosare negre, şi case de bani, tot negre. Poate că în vreunul din safeurile acestea bine încuiate se afla şi diamantul Phyros, dar mai mult ca sigur, nu. Cei mai mulţi dintre fugari erau de părere că diamantul Phyros nu fusese găsit... Pe un camion care se hurduca în faţă, între două case de bani, fusese priponită o capră. Săltînd încetişor, din cauza drumului accidentat, casele de bani se apropiară

din ce în ce, şi în cele din urmă striviră între ele capra, care muri nevinovată.

Convoiul ajunse la gara unui orăşel părăsit şi mormanele de hîrtii şi preţioasele case de bani fură depuse pe platformele lungi ale unui tren. Flămînzii se apucară să scotocească prin locuinţele pustii.

Malù reuşi să prindă un pui de găină. Îl jumuli şi-l fripse iute într-un fel de bucătărie de vară; Eugen se cocoţase pe masă şi, bălăngănindu-şi picioarele, privea cum se perpeleşte friptura în tava neagră şi unsuroasă, şi respira adînc, cu poftă. Mirosul de mîncare aduse şi două pisici hămesite care se pitiră sub gard pîndind cu ochi lacomi. Înainte de a pune mîncarea pe masă, Malù îl făcu pe Eugen să se dezbrace, găsi un săpun aspru pentru rufe şi-l sili să se spele la cişmea, cu apa rece. Cum Eugen abia se atingea de săpun, veni ea şi-l frecă bine, şi-l clăti, şi iarăşi îl săpuni, şi-l vîrî cu forţa sub şuviţa de apă, apoi îl trimise la soare să se usuce. Malù se spălă şi ea. Sînii tineri se făcură mîndri sub stropii de apă îngheţată. Se săpuni la gît şi la subsuori, şi-şi turnă apă deasupra cu o cană roşie, plesnită.

Se ivi un bărbat şi-i privi. Eugen sugea oasele puiului şi le arunca apoi – celor două pisici. În tot orăşelul flămînzii picaţi din trecători prindeau găinile şi jefuiau cămările. Pisicile, lihnite, înghiţeau oasele pe nemestecate. Malù încropise şi o mămăligă, făina o găsise într-un fund de sac. Eugen rupea bucăţele mici de mămăligă şi hrănea pisicile. Înainte de a le arunca, sufla în ele să se răcească; ştia că pisicilor nu le place mîncarea fierbinte, iar oamenilor nu le place hrana rece. „Dar limba eschimosă o vorbiţi?"

— Porumbiţo, zise bărbatul de sub gard. Porumbiţo! Mie nu-mi dai?

Malù îi întinse lui Eugen şi celălalt picior al puiului. Ea ronţăia aripioarele. Pisicile aşteptau alte oase. Mămăliga se terminase.

— Porumbiţe, insistă bărbatul, te-am văzut cînd te spălai. Nu

vrei să te mai speli puţin? Şi, după o tăcere: — Te cunosc! Te cunosc! La „Trocadero“ erai cea mai frumoasă... E adevărat că şi baronul Tross venea la tine? L-am văzut ieri, fugea împreună cu ceilalţi, nici el n-a găsit diamantul Phyros...

Pisicile nu priviră în direcţia bărbatului; erau fericite. Coloana flămînzilor, acum temporar sătui, se formă ca sub impulsul unei tainice comenzi, de-a lungul drumului de fier.

„Se apropie!“ răcni un om fantomatic profilat în amurg pe terasamentul căii ferate, învîrtindu-şi braţele ca o morişcă, poate pentru a-i îndemna să se grăbească.

— Unde se duce soarele? întrebă Eugen. Cînd nu se mai vede... Îl ascund eschimoşii?

Malù trase o înghiţitură dintr-o sticlă pe care i-a întins-o cineva care apoi fugi. Rîse ameţită, gustul alcoolului pe limbă îl mai simţea.

Eugen nu mai putu merge şi rămaseră singuri, Malù nu voi să-l părăsească, deşi toată lumea zbiera că e pierdută dacă mai zăboveşte. Îl ţinea în braţe, legănîndu-l încet. Nu-i era frig, deşi noaptea se făcuse senină şi rece. Pe o anumită direcţie orizontul se colorase straniu, iar în mijlocul acelei vîlvătăi cu aureolă întunecată, se năştea la răstimpuri un lung bubuit ameninţător.

Malù ghici un cîntec de leagăn: Dormi copilaş, dormi băieţaş...

Mai trecură pe lîngă ei doi bătrîni, transportîndu-şi avutul într-o tărăboanţă a cărei roată strîmbă scheuna ca un cîine alb împuşcat. Nu-i observară pe Malù şi pe Eugen, se grăbeau. Nu mai trecu nimeni, iar unul din orizonturi pîlpîia tot mai înalt. Înainte de răsăritul soarelui veni o motocicletă cu ataş condusă Dumnezeu ştie cum, cu o singură mînă. Cealaltă mînă a omului atîrna sfîrtecată, sîngerînd. Îi luă în ataş. Către amiază ajunseră din urmă coloana, răsfirată în praful kilometrilor şi o întrecură, cînd se termină benzina. Altă benzină n-aveau de unde să ia, toate rezervoarele

săriseră în aer.

Omul cu mîna sfărîmată răsturnă în şanţ motocicleta şi se aşeză alături, pe un bolovan, Malù îl ajută să-şi aprindă ţigara şi-i bandajă mîna cu fîşii din fusta ei care se scurtă astfel pînă la genunchi. Prin oraş i-ar fi fost ruşine să apară cu o astfel de fustă. Răcindu-se, motorul motocicletei pocnea subţire ca o sobă de tablă cînd se contractă după ce a fost puternic încălzită.

— De unde vii? întrebă Malù, ca să spună ceva.

— Nu mai simt mîna... răspunse omul, pipăindu-şi cu degetele tefere faţa asudată.

Isprăvind de spus, bărbatul se ridică, stinse ţigara cu vîrful tălpii, cu grijă, parcă ar fi fost pericol de incendiu, zîmbi şi aruncă o glumă, adresată mai mult copilului. Dispăru în lanul de porumb. Pe drum, departe, printre coline, se vedeau primii oameni din coloană, care acum îi ajungeau din urmă. Vîntul aduse o pocnitură ciudată şi Malù se duse să-l caute pe motociclist. Îl găsiră mort, la o sută de paşi, într-o rîpă. Se împuşcase, revolverul căzuse pe un muşuroi părăsit iar pe mîna omului, pe cea teafără, se căţăra o lăcustă făcînd echilibristică între perii aspri. Se împuşcase în dosul urechii. Malù scoase ţigările şi chibriturile din buzunarul pantalonilor şi pe urmă se întoarseră la drum.

— Era un eschimos? întrebă Eugen.

Malù tresări la cuvintele lui, parcă amintindu-şi ceva, şi-l tîrî înapoi la cel mort căruia îi acoperi faţa şi-i aşeză pe piept două surcele, în formă de cruce.

— Trebuie să ne purtăm frumos cu el, explică, ne-a dus cu motocicleta atîta cale... Nu era eschimos, era creştin...

Cînd se întoarseră la drum, primii din coloană tocmai veneau. Printre ei se afla şi bărbatul care o spionase în vreme ce pîrjolea puiul: acum nu mai avea chef de glume, abia rînji spre ea, cu

obrazul negru.

Merseră toată ziua, dar Eugen avea paşii mici şi n-aveau spor. Îi întrecură toţi pe rînd, chiar şi bătrînii cu tărăboanţa. Rămaseră ultimii, tot mai departe de coloană, şi pe înserate, la marginea codrului, îi atacară tîlharii.

— Căutaţi-o! porunci tîlharul şef, vorbind la plural, cu toate că nu avea decît un singur subordonat. Căutaţi-o bine, poate diamantul Phyros e la ea!

Diamantul Phyros însă nu era la Malù.

— Dă-mi ceasul! ceru tîlharul şef cu o voce răsunătoare, şi Malù, cu mintea ei de femeie, cugetă că n-ar fi trebuit să vorbească aşa de tare, oricum, o hoţie, chiar şi în codru, e un lucru de taină. Supunîndu-se totuşi ordinului, desprinse de pe mîna stîngă micul Tellus primit de la unul din iubiţi. Era o amintire dragă, acest ceas, şi se întîlnise multe nopţi cu băiatul care i-l dăruise, în odaia unei prietene ce lipsea din oraş. Pentru ca să-i facă acest cadou, băiatul, care era student şi venise în vacanţă, luase bani din sertarul lui taică-su, fiindcă o iubea ca un caraghios, deşi Malù îl prevenise că n-are rost, ea fiind hotărîtă să nu fie credincioasă nimănui. Aceasta era singura ei credinţă: să nu aibă nici o credinţă.

Totuşi studentul o iubise, riscînd tot felul de situaţii neplăcute, şi-i scrisese mai tîrziu din oraşul unde învăţa. Malù citise scrisorile, dar nu-i răspunsese un rînd. Era credincioasă necredinţei ei.

Tîlharul şef duse ceasul la ureche, îl ascultă şi zîmbi.

— Sună frumos ca o inimă pusă bine la punct, zise, şi-i zîmbi iar fetei. Ce mai ai? o întrebă?

— Cerceii, observă tîlharul ucenic. Şi întinse mîna.

— Lasă, îl lovi şeful. Îi dă singură.

Malù îi întinse cerceii. Scoţîndu-i ridicase cotul, şi bluza pîrîi la subsuoară. Cerceii îi avea tot de la un bărbat. Erau ieftini.

— Altceva?

— Cordonul, dacă vă trebuie, zise Malù. Are ţinte de argint.

— Dă-l, ceru ucenicul, lacom.

— Desfă legătura, ordonă tîlharul şef, şi răscoli printre cele cîteva mărunţişuri. Alese o brăţară şi un şirag de perle false.

— Mîncare ai?

Malù scoase din buzunarul hainei lui Eugen un mic pachet în care păstrase o provizie neînsemnată: o fărîmitură din puiul sacrificat şi un rest de mămăligă.

— Şi eu am ceva! se lăudă Eugen, mîndru să fie jefuit de nişte tîlhari atît de importanţi. Un briceag cu două lame. Poftim!

Jucăria nu-i fu luată şi se simţi profund jignit.

— Sînteţi săraci, vai de capul vostru! observă tîlharul şef, şi-i privi, dus pe gînduri.

— Putem pleca? se interesă Malù.

— Stăi, fată... şi tîlharul şef mai medită o clipă. Luaţi-vă mîncarea înapoi, zise.

Malù puse iar pacheţelul în buzunarul hainei lui Eugen.

— La dracu, făcu tîlharul şei, ia-ţi şi cordonul. Ce să facem noi cu un cordon ca ăsta?

— Aşa! se obidi ucenicul. Dă-i înapoi atunci şi cerceii, dă-i totul înapoi!

— Bine zici, băiete. Ia-ţi cerceii, tu, fată.

Malù îşi prinse cerceii la urechi, ridicînd coatele. Bluza strîmtă, pîrîi iar.

Şeful scutură şiragul de perle false, îl cîntări în palmă şi i-l aruncă. Îi înapoie şi brăţara şi-i făcu semn că poate pleca. Malù îl luă pe Eugen de mînă şi ieşiră la drumul ce traversa pădurea. Se însera repede.

— Ia-ţi şi ceasul ăsta blestemat! strigă în urma ei tîlharul şef. Ca

să nu mai pierzi trenul, mai rînji el. Malù îl aşteptă pînă ce-o ajunse şi luă ceasul.

— Copilul e al tău?

Ea negă.

— Aşa m-am gîndit şi eu. Ioane! îl chemă tîlharul şef pe tîlharul ucenic. Dă-le ceva de mîncare, că de nu, crapă de foame pe drum.

— Voi rămîneţi aici? întrebă Malù, după ce luă merindea din mîna ucenicului posomorit.

— Rămînem... De ce? o iscodi şeful.

— Treaba voastră... Dar să ştiţi că se apropie...

— Nu glumeşti? De aia fugea lumea? O privi lung: — Parcă te-aş cunoaşte... Am chefuit odată demult la „Trocadero"... Nu erai pe acolo? Aşa-i că-mi amintesc bine? Am ochi de pictor... fiindcă am şi fost pictor... Nu mare, dar poate că aş fi ajuns, dacă nu mă nimerea glontele carabinei lui Eb. Am tot murit după aceea prin spitale, de nu ştiu cîte ori, mulţi ani.... Numele meu adevărat este Petre, şi m-am apucat de tîlhărit numai fiindcă nu-i chip să trăiască omul cinstit pe lumea asta...

— Că mult am tîlhărit! ricană ucenicul cu amărăciune.

— E drept că ne-am apucat de meserie abia ieri, alaltăieri, confirmă tîlharul şef. Voi sînteţi prima noastră lovitură...

— Halal lovitură, mormăi ucenicul.

— Luaţi-mi briceagul, zise Eugen. Daţi o lovitură...

— Eu în tinereţe l-am pictat şi pe marele Şorban, oftă tîlharul şef. Ala care... Şi să ştii măi fată...

— Malù mă cheamă...

— Să ştii Malù, că de diamantul Phyros te-am întrebat numai în glumă. Ştiam că nu e la voi... fiindcă nu e la nimeni...

— Noi plecăm, zise Malù.

— Ce-ar fi dacă ai rămîne aici? M-aş apuca iar să pictez...

— Trebuie să am grijă de băiat...

Şi luînd-l pe Eugen de mînă porni la drum. Ceva mai tîrziu se opriră să guste din pîinea tîlharilor şi să se odihnească.

Eugen deschise ochii şi văzu cometa, la orizont, străvezie, ironică...

Eugen se trezi puternic hurducat într-o caretă galbenă ce gonea pe un drum îngrozitor; se lumina de zi, ceaţa lingea colinele vinete; doi cai negri, vînjoşi şi supli fornăiau, întorcîndu-şi grumazurile lucioase şi arcuite, ca în picturile clasice. În faţă alerga un vehicul asemănător, iar în spate altul, în total trei carete goneau pe drumul ud de rouă.

— Pi-haa! urlă vizitiul. De trei ori pă ţava puştii şi o dată pă nas!!

Şi pocni din bici.

— Pi-haa! răspunse vizitiul din faţă, întorcîndu-se puţin, aşa că îi văzură bărbuţa neagră, ascuţită, demonică. De două ori pă ţava puştii şi de două ori pă ochi!!

Doamna înveşmîntată în negru care se afla în aceeaşi caretă galbenă, tresări. Eugen îi văzu faţa, era frumoasă, dar nu atît de frumoasă ca Malù. Oare ea ştia ceva despre eschimoşi?

Doamna în negru avea o fetiţă care dormea, sau poate, era moartă. Pentru Eugen moartea însemna un fel de somn mai lung, ca şi, de altfel, pentru mulţi oameni mari.

— Pi-haa-aa! zbieră vizitiul de pe capra caretei din spate. De două ori pă ţava puştii, şi de patru ori pă coarne!!!

Doamna cu fetiţa semăna cu mama lui Eugen.

— Nu plînge, îi şopti Malù la ureche. Dacă plîngi, se apropie...

Ajunseră la o încrucişare. Pe drumul ce venea din dreapta, alergau oameni înspăimîntaţi... Vizitiul le strigă să coboare, cele trei

carete galbene îşi continuară drumul înainte, dispărură în praf, doamna în negru le mai făcu un semn...

— Nu vă opriţi... se apropie! le strigă unul dintre fugari.

În stînga, peste coline, încă negură.

Alergau şi ei...

Trecătoarea în munţi se îngusta.

Îi ajunse din urmă unul care abia mai respira.

— Nişte cîini albi n-au trecut pe aici? Şi tot el îşi răspunse: — Fireşte că nu... fiindcă nu mai există nici unul...

Cînd coborîră din defileu, pe partea cealaltă, văzură iar lumina soarelui, sub care cete de oameni goneau în toate direcţiile.

Şi rămaseră iar singuri. Deodată se întîmplă o nenorocire, Malù călcă greşit, glezna lunecă între două pietre şi încheietura trosni. Nu mai izbuti să se ridice.

În cele din urmă...

Malù sfîşie bluza ei roză, rămase aproape goală, îşi strînse glezna, dar nici acum nu putea să meargă. Abia se tîrî la izvor. Eugen aduse batista muiată în apă rece, dar glezna nu se vindecă. Nu putea să se ridice, nu...

Avea sînii mici, of, cine zicea că fusese o curvă?

Micul ei ceas, dăruit de studentul pe care-l iubise în mai multe nopţi şi redăruit de tîlharul şef care fusese cîndva, pictor, continua să ticăie, ceasurile nu se opriseră încă nicăieri.

Malù îi ceru lui Eugen să plece. Cît despre ea, va rămîne lîngă apa rece, deşi... se apropia.

Eugen n-ar fi vrut să pornească la drum singur, poate se temea, dar Malù strigă la el, aşezată cum era, cum era, cu glezna în palme.

— Nu striga la mine, Malù, tu eşti bună, *numai tu* n-ai strigat pînă acum la mine.

— Fugi! Se apropie!

Eugen o sărută pe obraz.

— Dar nu te du înainte, îl povăţui Malù, fiindcă şi din partea aceea se apropie...

— Să fug înapoi?

— O doamne, nu! Şi dintr-acolo...

Împrejur orizonturile începuseră să fiarbă.

— S-o iau la dreapta? Sau spre stînga? întrebă Eugen ţipînd, fiindcă fata nu mai auzea bine.

— Nu, nu... Şi din dreapta, şi din stînga... Din toate părţile...

— Atunci...?

— Nu ştiu... Dar fugi! Te rog, băiatul meu...

— Vreau să văd cometa, cînd se face noapte...

— Nu aştepta noaptea... Fugi!

— Malù, tu eşti frumoasă.

— Ia cu tine ceasul, Eugen. Şi-i dădu ceasul.

Eugen o sărută încă o dată şi fugi.

În nici o direcţie. În toate direcţiile.

— Norocul meu cu tine... Eugen! Fugi, fugi!... mai strigă fata.

Eugen..... poticnindu-se..... genunchiul însîngerat, dar..... privi înapoi, şi iar..... trebuia neapă...!?

„Dar limba esch..... iţi?“

Aşa fugea el în ziua aceea..... area înnegrindu-se treptat..... Trebuie să aj..... să ajung..... singurele cuvinte adevărate..... totuşi...!...?

Eug..... nu! Nu!.....

Mărinimoşii mei pri..... laurenţii şi căps..... ata!..... şi Malù..... cîinii al..... undeva, un..... speranţa...??